

mulier instituut

Ruimte voor buitensport in Amstelveen

Karin Wezenberg-Hoenderkamp

Jeroen Brus

Ruimte voor buitensport in Amstelveen

In opdracht van de gemeente Amstelveen

Karin Wezenberg-Hoenderkamp
Jeroen Brus

© Mulier Instituut
Utrecht, december 2019

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Context	5
2.1	Bevolkingsontwikkeling	5
2.2	Onderwijs	6
2.3	Ontwikkeling sportbonden	6
2.4	Accommodatiegebruik	7
2.5	Trends en ontwikkelingen	9
3.	Huidige situatie	11
3.1	Aanbod buitensportaccommodaties	11
3.2	Voetbal	14
3.3	Hockey	24
3.4	Tennis	32
3.5	Korfbal	40
3.6	Honk- en softbal	41
3.7	Rugby	43
3.8	Atletiek	44
3.9	Wielrennen	45
4.	Oplossingsrichtingen	46
4.1	Huidige situatie	46
4.2	Scenario 1 bevolkingsprognose	47
4.3	Scenario 2 bevolkingsprognose	48
5.	Gebruikersbevraging	49
5.1	Waardering sportparken	49
5.2	Beschikbare ruimte	51
5.3	Kenmerken sportverenigingen	54
6.	Conclusie	57
6.1	Capaciteit	57
6.2	Oplossingsrichtingen	58
6.3	Overige conclusies	59
Bijlage 1	Herkomstanalyse per vereniging	60
Bijlage 2	Tabellen gebruikersbevraging	61

1. Inleiding

De gemeente Amstelveen gaat de komende jaren groeien in inwonertal. Een dergelijke ontwikkeling in de bevolkingssamenstelling en –omvang kan veranderingen in de sportdeelname en sportvoorkeuren met zich meebrengen. Daarnaast heeft de gemeente in het coalitieakkoord 'Een zekere en stabiele toekomst voor Amstelveen. Daadkrachtig, betrokken en sociaal' benoemd dat sport 'toegankelijk moet blijven voor iedereen, jong en oud'. De ambitie van de gemeente om het juiste aanbod van buitensportaccommodaties aan haar inwoners aan te bieden is de voornaamste reden van dit onderzoek.

Onderzoeksvragen

De doelstelling van dit onderzoek is om scenario's en oplossingsrichtingen te geven voor een duurzame match tussen vraag en aanbod van buitensportaccommodaties in de periode tot 2040. Om deze doelstelling te bereiken, zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

1. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan sportaccommodaties voor de buitensport zich tot de huidige (2019) behoefte in de gemeente Amstelveen en welke knelpunten doen zich hierbij voor?
2. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan sportaccommodaties voor buitensport zich tot de toekomstige (2030 en 2040) behoefte in de gemeente Amstelveen en welke knelpunten zijn hierin te verwachten?
3. Welke scenario's en oplossingsrichtingen kunnen de knelpunten uit onderzoeksvraag 1 en 2 voorkomen, oplossen of minimaliseren?

Afbakening

De gemeente Amstelveen wenst inzichten in de behoefte aan de meest gangbare formele buitensportaccommodaties die door de gemeente aan sportverenigingen worden verhuurd. Uitzondering hierop zijn de tennisparken. Deze parken zijn niet meer in beheer van de gemeente, maar maken wel onderdeel uit van dit onderzoek.

In deze rapportage worden alle sportparken die op Amstelveens grondgebied liggen, meegenomen in de analyse. Omdat de meeste leden van de verenigingen op de sportparken Amsterdamse Bos en 't Loopveld echter uit Amsterdam komen, worden deze sportparken en sportverenigingen in de rapportage 'Amsterdamse sportparken' en 'Amsterdamse verenigingen' genoemd. De overige sportparken en verenigingen behoren daarmee tot de Amstelveense sportparken en Amstelveense verenigingen.

Werkwijze

De behoefte aan buitensportaccommodaties is bepaald aan de hand van bevolkingscijfers, leden- en teamaantallen en richtlijnen of normen. Door geografische analyses van de postcodegegevens van de leden van de hockey- en voetbalverenigingen is de herkomst van de leden van de verenigingen bepaald. De sportverenigingen die gebruikmaken van de buitensportaccommodaties zijn via een webenquête gevraagd naar hun mening over en ervaringen met de sportparken. De resultaten van deze enquête zijn gebruikt om de kwantitatieve uitkomsten beter te kunnen duiden.
De onderwijsinstellingen zijn via een vergelijkbare webenquête naar hun bevindingen bevraagd. De uitkomsten hiervan zijn in hoofdstuk vijf opgenomen.

2. Context

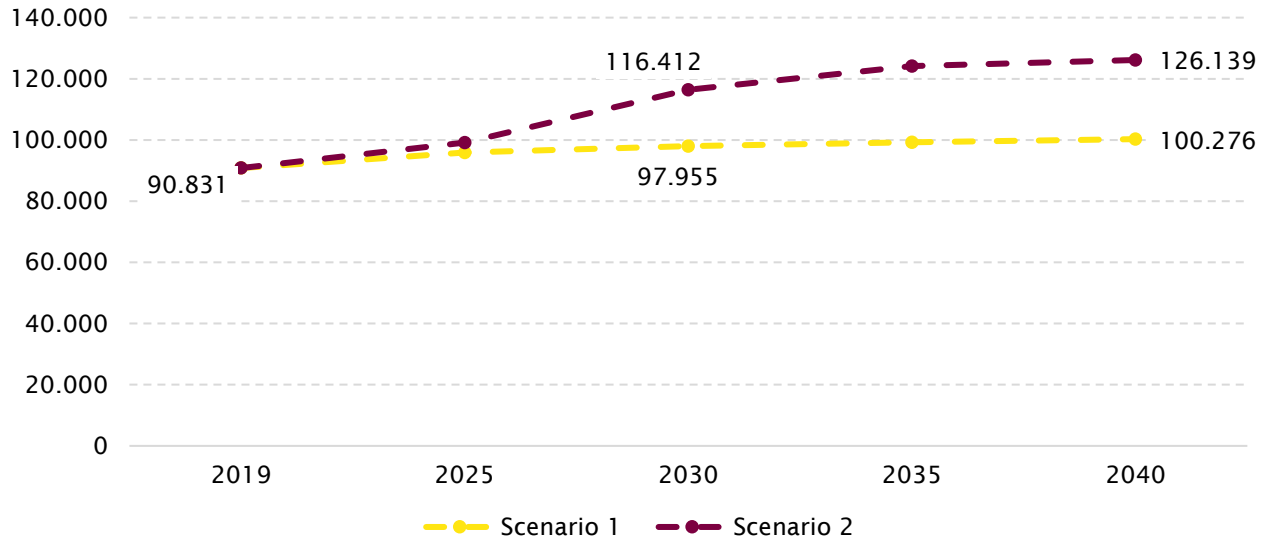
In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen en trends behandeld die relevant zijn bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

2.1 Bevolkingsontwikkeling

Voor het bepalen van de toekomstige behoefte aan buitensportruimte is het goed om inzicht te hebben in de bevolkingsontwikkeling. De gemeente Amstelveen heeft op basis van bestaande woningbouwprojecten en potentiële ontwikkellocaties in 2019 twee scenario's voor de ontwikkeling van de bevolkingsomvang opgesteld.

In scenario 1 neemt het aantal inwoners van de gemeente Amstelveen toe tot ruim 100.000 inwoners in 2040 (+10%). Scenario 2 laat een sterkere groei in het inwonertal zien. In dit scenario groeit de gemeente met 39 procent tot ruim 126.000 inwoners in 2040.

Figuur 2.1 Verwachte bevolkingsontwikkeling gemeente Amstelveen in de periode 2019–2040 per scenario (in aantallen)

Bron: gemeente Amstelveen, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Wijken

De bevolkingsontwikkeling in Amstelveen verschilt in beide scenario's sterk per wijk. In scenario 1 krimpt het aantal inwoners in 18 van de 46 wijken. De groei is in enkele wijken sterk geconcentreerd. De drie wijken met de grootste absolute bevolkingsgroei (Startbaanbuurt, Legmeer, De Scheg) zijn samen goed voor een toename van 5.800 inwoners (van de ongeveer 8.000 in totaal in scenario 1). In scenario 2 groeit vrijwel elke wijk (43 van de 46) in inwonertal. Alleen in de wijken Kastelenbuurt (-47) en Amsterdamse Bos Noord (-34) is sprake van een minieme krimp in het bevolkingsaantal.

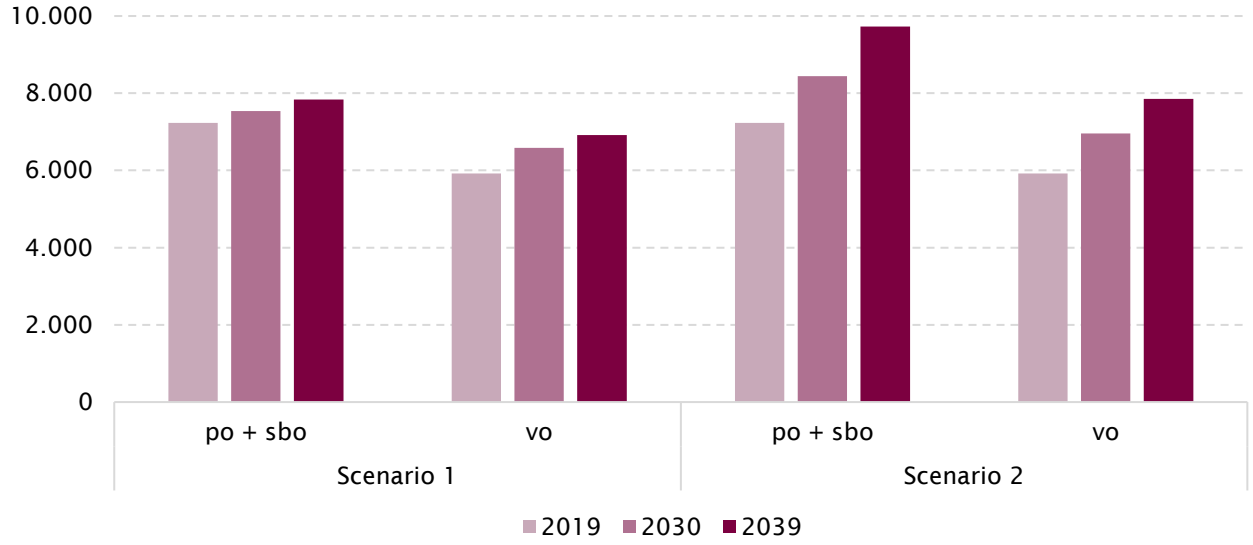
In beide scenario's gaan de wijken Legmeer en De Scheg flink groeien. Beide wijken hebben in 2019 nog weinig inwoners (respectievelijk 168 en 50) en zullen in 2040 groeien naar 2.100 (Legmeer) en 2.450 (De Scheg) in scenario 1. In scenario 2 zal dit meer zijn, met 7.450 inwoners in Legmeer en 2.700 in De Scheg.

2.2 Onderwijs

De sportparken in Amstelveen worden ook door onderwijsinstellingen gebruikt voor hun bewegingsonderwijs. Om zicht te krijgen op het huidige en toekomstige gebruik en de knelpunten hierbij, is het van belang rekening te houden met de prognoses voor het aantal leerlingen.

In Amstelveen staan twintig scholen voor primair onderwijs (po), twee scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) en vier scholen voor voortgezet onderwijs (VO). In de Scheg komt er de komende jaren nog een nieuwe basisschool bij. Op de scholen voor primair onderwijs stonden in 2019 een kleine 7.000 leerlingen ingeschreven, op scholen voor speciaal basisonderwijs 235 en de scholen voor voortgezet onderwijs waren samen goed voor 5.920 leerlingen (figuur 2.2). Het primair onderwijs groeit tot 2039 met respectievelijk 8 procent (scenario 1) en 34 procent (scenario 2). Het voortgezet onderwijs groeit in dezelfde periode met respectievelijk 17 procent (scenario 1) en 33 procent (scenario 2). Het speciaal basisonderwijs ziet het leerlingaantal in scenario 1 met 18 procent en in scenario 2 met 42 procent toenemen.

Figuur 2.2 Ontwikkeling leerlingaantallen gemeente Amstelveen 2019–2039 per scenario, per type onderwijs

Bron: gemeente Amstelveen, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

2.3 Ontwikkeling sportbonden

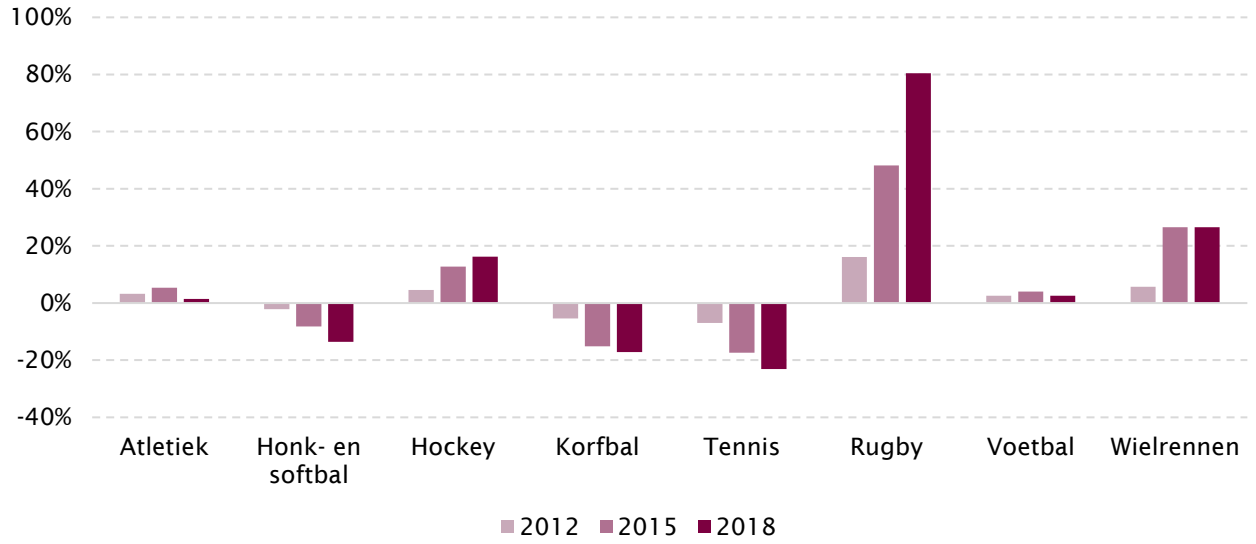
Naast de bevolkingsontwikkeling is ook de ontwikkeling bij sportbonden relevant om een beter inzicht te kunnen geven in de verwachte toekomstige behoefte. De ontwikkeling in ledental die sportbonden in de afgelopen periode hebben laten zien, kunnen een voorspellend karakter hebben voor de komende jaren. Evenals het landelijke sportdeelnamecijfer, is het aandeel inwoners van Nederland dat lid is van een sportbond jarenlang stabiel (circa 26%). De verdeling van de leden over de diverse sportbonden in Nederland is daarentegen niet stabiel. Bij de buitensportbonden is een tweedeling te maken tussen sportbonden die een flinke groei in het aantal leden hebben gemaakt en sportbonden die relatief veel leden zijn verloren (figuur 2.3).

Van de acht sporten die in figuur 2.3 zijn opgenomen, zijn vijf sporten gegroeid in ledental in de periode 2009-2018. Opvallend is de grote procentuele groei van de rugbybond, van een kleine 9.000 leden in 2009 tot 16.000 in 2018 (+80%). Naast rugby is hockey een sterk groeiende sport. In de periode 2009-2018 is het ledenaantal van de hockeybond met meer dan 36.000 leden gegroeid wat zich vertaalt in een procentuele

groei van 16 procent. Ook de wielerunie is de afgelopen jaren in ledental flink gegroeid (+7.500 leden, +27%).

De grootste krimp is te zien bij de tennisbond. In de afgelopen jaren is het ledental gedaald met meer dan 167.000 leden, wat resulteert in een procentuele afname van 23 procent. Ook de honk- en softbalbond (-14%) en de korfbalbond (-17%) zijn in de periode 2009-2018 gekrompen in het aantal leden.

Figuur 2.3 Ontwikkeling absolute aantal lidmaatschappen bij diverse buitensportbonden in de periode 2009–2018 (met 2009 als uitgangsjaar)

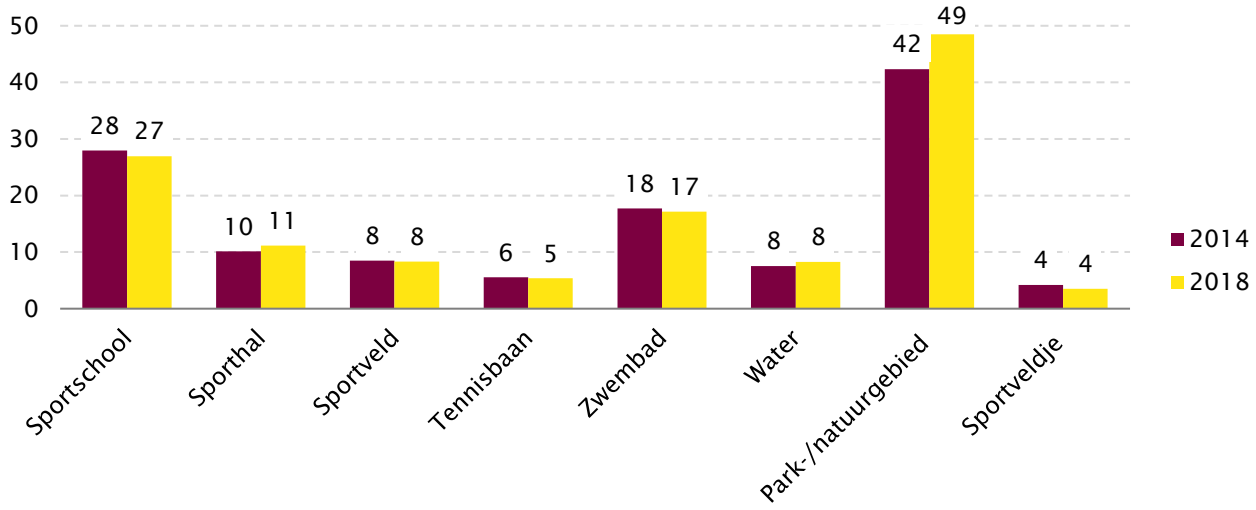
Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2009-2018. Bewerking: Mulier Instituut.

2.4 Accommodatiegebruik

Hoewel snel aan sportaccommodaties wordt gedacht als het om sportbeoefening gaat, maakt de volwassen Nederlander bij het sporten vooral gebruik van de openbare ruimte (figuur 2.4). Ook een derde van de Nederlandse kinderen sport in de openbare ruimte (figuur 2.5). Daarbij wordt de openbare ruimte veelal gebruikt voor hardlopen, wandelen en wielrennen. In vergelijking met 2014 valt op dat het gebruik van de openbare ruimte, met name bij de volwassenen, is toegenomen.

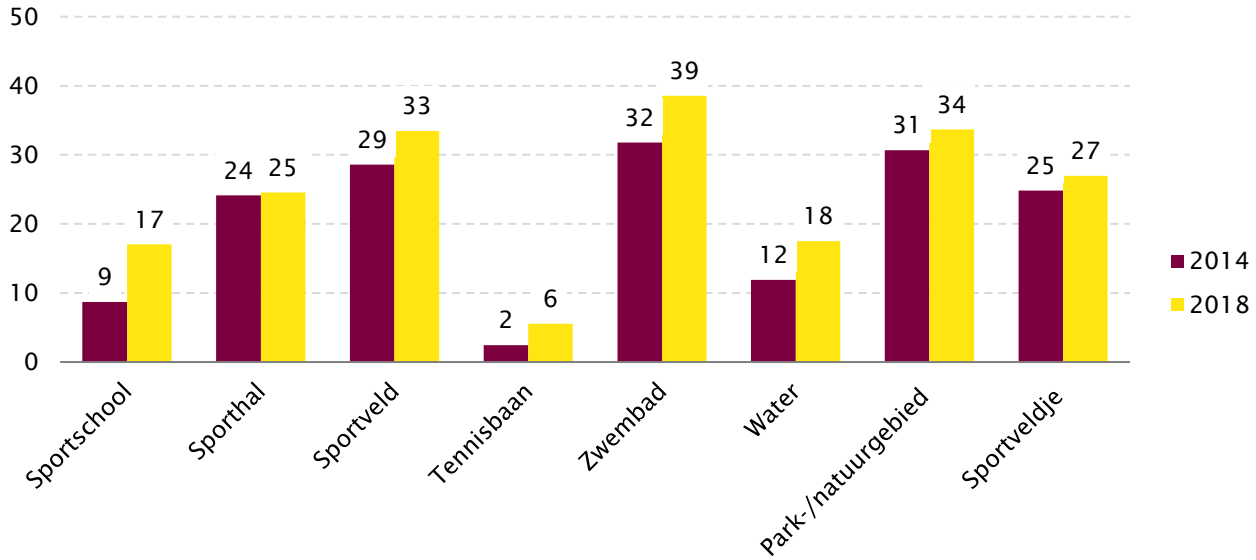
In 2018 gebruikte een derde van de kinderen sportvelden voor sportbeoefening, tegenover 8 procent van de volwassenen. Het gebruik van sportvelden onder kinderen liet in de periode 2014-2018 een groei zien van vier procentpunt, onder volwassenen bleef het percentage over dezelfde periode gelijk.

Figuur 2.4 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door volwassenen in 2014 en 2018 (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), 2014 en 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 2.5 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door kinderen in 2014 en 2018 (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), 2014 en 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

2.5 Trends en ontwikkelingen[1]

Sport algemeen

- Het percentage van de Nederlandse bevolking dat lid is van een sportvereniging is stabiel en ligt al jaren iets boven de 30 procent.
- Steeds meer 40-plussers en vooral 65-plussers sporten. Dit komt door de vergrijzing en doordat deze generatie meer is gaan sporten dan voorgaande generaties.
- Ongeorganiseerd sporten is de meest beoefende manier van sporten voor wekelijkse sporters.
- Het aantal verenigingen neemt licht af. Opheffingen of fusies zijn hiervan de oorzaak. Fusies vinden zowel plaats binnen dezelfde sporttak als sporttakoverstijgend (omnivereniging).
- Georganiseerd sporten draait naast gezondheid verbeteren vooral om gezelligheid en leuke dingen doen.
- Het aantal sportbonden is vrijwel stabiel, maar steeds meer sportdisciplines worden verbonden aan diverse sportbonden (zoals padel en BMX).
- De aandacht voor de inzet van sport voor het bereiken van doelstellingen van het sociale beleid groeit. Niet alleen binnen het sociale domein, maar ook breder, in combinatie met het onderwijs(huisvestings)beleid, het preventieve gezondheidsbeleid en beleid gericht op de bevordering van sport en bewegen.
- Het clubhuis van de vereniging kan voor meerdere functies gebruikt worden (vergaderlocatie, fysiotherapie, meer bewegen voor ouderen, denksporten, vertrekpunt voor wandeltochten, kinderopvang). Meervoudig gebruik van de accommodatie impliceert dat de vereniging het eigen clubhuis niet langer meer ziet als alleen ondersteunend aan de eigen sportactiviteiten, maar bereid is dit te zien als een semipublieke voorziening (‘open club’).

Buitensport

- De opkomst van nieuwe sporten, zoals padel.
- Groeiend aantal verenigingen biedt beachvarianten van hun sport aan (o.a. handbal, korfbal, volleybal) op permanente dan wel tijdelijke voorzieningen.
- De toename van nieuwe doelgroepen die van de sportvelden gebruikmaken (ouderen (o.a. walking football), vriendengroepen, doordeweekse onderlinge competities).
- Meer uren bewegingsonderwijs die vaker ook buiten worden gegeven.
- Toenemende aandacht voor een ‘leven lang sporten’ met daarbij de koppeling tussen gezondheid en bewegen/sporten.
- Nieuwe type velden en belijningen, waardoor meerdere sporten van één veld gebruik kunnen maken.
- Door het toevoegen van functies en het meer openbaar toegankelijk maken worden sportparken tegelijkertijd een buurtvoorziening. Deze ontwikkeling kent meerdere achtergronden. Veel sportparken worden overdag nauwelijks gebruikt en dit roept politiek vragen op. Daarnaast is door het gebruik van kunstgrasvelden maximalisering van het gebruik mogelijk. Deze ontwikkeling is in lijn met de inhoud van het deelakkoord ‘duurzame sportinfrastructuur’ van het Nationaal Sportakkoord.
- Sportbonden zijn volop bezig met innoveren op sportgebied. Deze innovaties zijn soms van invloed op de vraag naar ruimte. Zo heeft de korfbalbond (KNKV) in 2014 een veldverkleining doorgevoerd. Ook binnen de voetbalsport worden nieuwe sportvormen ontwikkeld, waardoor

[1] Voor deze paragraaf is o.a. gebruikgemaakt van Brancherapport Sport (KPMG Advisory N.V., 2019), www.sportenbewegenincijfers.nl en Sportverenigingen in Nederland (Mulier Instituut (red), 2018).

anders gebruik wordt gemaakt van de ruimte. Bijvoorbeeld het 7 tegen 7 voetbal (35+) dat op een half veld plaatsvindt en ook minder tijd vergt. Bij de behoeftebepaling van buitensportruimte spelen deze ontwikkelingen op de achtergrond mee.

- Steeds meer mensen willen op zaterdag sporten in plaats van op zondag.
- Vanwege de toenemende druk op de zaterdag wordt bij krapte afgesproken dat elk team bijvoorbeeld 2 of 3 keer per seizoen een wedstrijd op zondag of op een ander sportpark speelt.

3. Huidige situatie

In dit hoofdstuk beschrijven we het huidige aanbod en de huidige en toekomstige behoefte aan sportaccommodaties voor de buitensport. Aan de hand van algemeen geaccepteerde richtlijnen of planningsnormen wordt de behoefte vanuit de georganiseerde buitensport bepaald. Met behulp van een webenquête zijn meer kwalitatieve gegevens bij de gebruikers van de buitensportaccommodaties verzameld. De webenquête is zowel onder buitensportverenigingen als onderwijsinstellingen uitgezet.

De volgende uitgangspunten zijn gebruikt bij de in dit hoofdstuk gepresenteerde ruimtebehoefte van de sportverenigingen:

- De ruimtebehoefte van de korfbal- en honk- en softbalverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijnen die zijn vastgesteld door de VNG, de desbetreffende sportbond en NOC*NSF. Deze richtlijnen zijn te raadplegen in het Handboek Sportaccommodaties.
- De veldbehoefte van de hockeyverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de KNHB, zoals deze op 1 september 2019 op de website van de KNHB staat vermeld. Deze richtlijn sluit beter aan bij de werkelijke veldbehoefte van hockeyverenigingen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is.
- De veldbehoefte van de voetbalverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de KNVB, zoals deze op 1 september 2019 op de website van de KNVB staat vermeld. Deze richtlijn sluit aan bij de met ingang van het seizoen 2017/'18 nieuwe competitievormen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is.
- De baanbehoefte van de tennisverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de KNLTB, zoals deze op 1 oktober 2019 op de website van de KNLTB staat vermeld.
- De veldbehoefte van de rugby- en atletiekverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn, zoals deze door de betreffende sportbonden officieus gehanteerd worden.
- De gepresenteerde ruimtebehoefte van de hockey-, korfbal-, tennis- en voetbalverenigingen betreft de behoefte van de leden/teams ingeschreven bij de desbetreffende sportbond. In de ruimtebehoefte wordt geen rekening gehouden met het eventuele nevengebruik van de banen en velden door de verenigingen zelf (zoals trainingsteams of interne competities) of door externen (zoals onderwijsgebruik).
- Het aantal teams of leden van de hockey-, voetbal-, en tennisverenigingen zijn aangeleverd door de KNHB, de KNVB en de KNLTB. De gegevens van de overige verenigingen zijn van de websites van de betreffende verenigingen afkomstig.
- Uit de gepresenteerde ruimtebehoefte kan geconcludeerd worden dat het aantal banen of velden van een vereniging conform de huidige behoefte is. Verenigingen kunnen een ledenstop of wachtlijst hanteren, omdat het aantal banen of velden geen extra leden of teams toelaat.
- De verwachte ruimtebehoefte in 2030 en 2040 is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Amstelveen en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de sportbonden en de verenigingen (voor voetbal, hockey en korfbal). De bevolkingsprognose van de gemeente Amstelveen en de ledenontwikkelingen van de sportbonden zijn in hoofdstuk 2 besproken. De ontwikkeling van de verenigingen wordt bij de afzonderlijke sporten besproken.

3.1 Aanbod buitensportaccommodaties

In de gemeente liggen acht sportparken waar één of meerdere sportverenigingen actief zijn (tabel 3.1, kaart 3.1). De meeste Amstelveense verenigingen liggen ten zuiden van de A9, daar waar ook de meeste mensen wonen. Het Amsterdamse Bos ligt op Amstelveens grondgebied, maar de gemeente Amsterdam is eigenaar van het sportpark. Sportpark 't Loopveld is in eigendom van de gemeente Amstelveen en wordt door de gemeente Amsterdam gehuurd. Op beide sportparken hebben de verenigingen recht van opstal.

Omdat ze voor het sportaanbod in Amstelveen van belang zijn, zijn deze sportparken in de analyse meegenomen.

Tabel 3.1 Buitensportparken in de gemeente Amstelveen in 2019

	Sportpark	Sport	Vereniging	Aantal banen/velden
1	Sportpark Escapade	Hockey	HIC	5
		Voetbal	RKAVIC	4
2	Sportpark Sportlaan Oost	Atletiek	AV Startbaan	1
		Hockey	HV Myra	4
		Korfbal	K.V.A.	3[A]
		Tennis	LTC Startbaan	12
		Voetbal	A.F.C. Nautilus; VV Amstelveen Heemraad	4
		Wielrennen	WTC de Amstel	1
3	Sportpark Sportlaan West	Hockey	MHC Amstelveen	3
		Honk- en softbal	DVH-Amstelveen	4[B]
		Rugby	Amstelveense Rugby Club	3
		Tennis	De Vliegende Hollander	9
		Voetbal	NFC	2[C]
4	Sportpark Bovenkerk	Voetbal	r.k.s.v. Roda ’23	5,5
5	Sportpark Overburg	Tennis	ALTC de Aemstelburgh; SVU TeniSTA	14[D]
		Voetbal	Sporting Martinus	3[E]
6	Amsterdamse Bos	Cricket	VRA	3
		Hockey	Amsterdamsche Hockey & Bandy Club	4
			Hurley	4
			Pinoké	4
		Tennis	Tennis Club Amsterdam	6
			T.C. ABN AMRO Amsterdam	5
		Voetbal	FC Amsterdamse Bos	2
7	Sportpark 't Loopveld	Cricket	ACC	3
		Hockey	H.C. AMVJ	4
			VVV Hockey	4
		Korfbal	Oranje Nassau	1
		Tennis	Tennisvereniging AMVJ	8
		Voetbal	SV RAP; AMVJ	8
8	NTC De Kegel	Tennis	TV De Kegel	14[F]

[A] Het korfbalveld is een groot veld waar meerdere korfbalvelden op zijn uitgezet. Het veld kan ook gebruikt worden voor voetbal-, hockey-, tennis- en honkbaltrainingen.

[B] Inclusief 1 combinatie honk- en softbalveld en 1 beeballveld.

[C] Exclusief klein trainingsveldje.

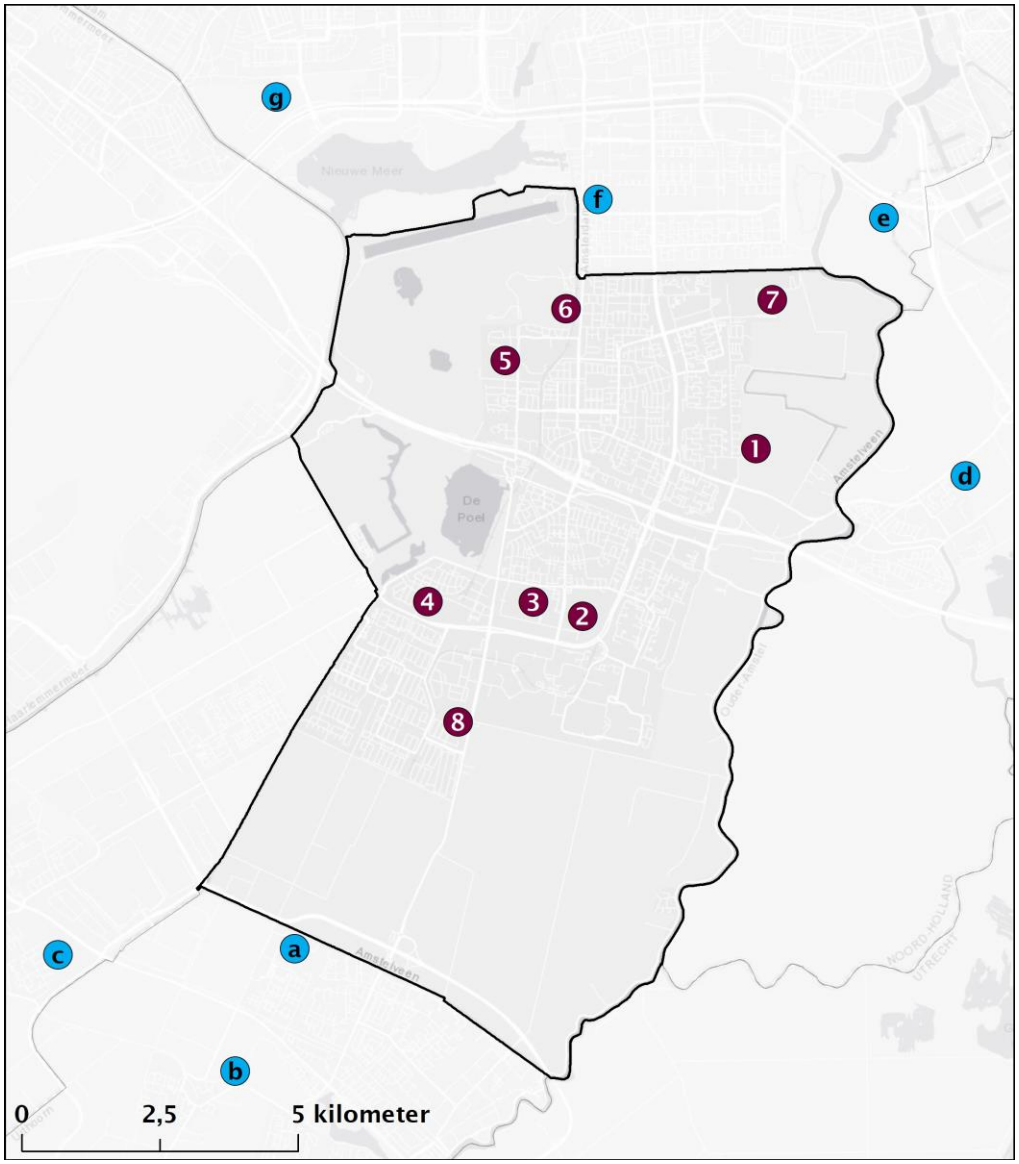
[D] Exclusief twee oefenveldjes voor kinderen.

[E] Exclusief twee kunstgrasoefenvelden (kleiner dan half veld).

[F] Exclusief 14 indoorbanen en 1 padelbaan, die behoren bij NTC De Kegel, maar niet standaard door TV de Kegel gehuurd worden.

In de aangrenzende gemeenten van Amstelveen liggen verschillende sportparken. De sportparken De Randhoorn (Uithoorn), De Kwakel (Uithoorn), Hornmeer (Aalsmeer), Ouderkerk (Ouder-Amstel), Overamstel (Amsterdam), Buitenveldert (Amsterdam) en Sloten (Amsterdam) liggen het dichtst bij de gemeente Amstelveen (kaart 3.1).

Kaart 3.1 Ligging buitensportparken in Amstelveen en omgeving, 2019

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

1 = Escapade, 2 = Sportlaan Oost, 3 = Sportlaan West, 4 = Bovenkerk, 5 = Overburg, 6 = Amsterdamse Bos, 7 = 't Loopveld, 8 = NTC De Kegel.

a = De Randhoorn (Uithoorn), b = De Kwakel (Uithoorn), c = Hornmeer (Aalsmeer), d = Ouderkerk (Ouderkerk a/d Amstel), e = Overamstel (Amsterdam), f = Buitenveldert (Amsterdam), g = Sloten (Amsterdam).

3.2 Voetbal

Aanbod

Voetbal is de meest beoefende veldsport in Nederland. In Nederland liggen 7.300 voetbalvelden, waarvan 20 procent kunstgras betreft (DSA, 2019). Het betreft hier uitsluitend volwaardige (pupillen)velden die voldoen aan de officiële afmetingen vanuit de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Verenigingen kunnen naast deze velden nog beschikken over kleinere (natuurgras)velden of -stroken die benut worden voor trainingen of voor het inlopen voorafgaand aan wedstrijden.

In Amstelveen zijn 28,5 volwaardige voetbalvelden aanwezig. Dit aantal is laag vergeleken met het landelijk gemiddelde en vergelijkbare gemeenten. Van deze 28,5 velden behoren 10[2] velden tot de gemeente Amsterdam, waar vooral Amsterdamse voetballers actief zijn (zie tabel 3.2 en bijlage 1). Het aantal velden in de VSG-regio Amsterdam, waar Amstelveen onderdeel van is, is een stuk lager dan in Amstelveen en zelfs twee keer zo laag als het landelijk gemiddelde. Wel is het aantal kunstgrasvelden relatief hoog (37% t.o.v. 20% landelijk), wat een lager aantal velden in ieder geval deels verklaart. Kijken we naar het aantal leden per veld, dan heeft Amstelveen een velddruk van 174 leden per veld (niet in tabel)[3]. Dit komt vrijwel overeen met het landelijk gemiddelde, maar is lager dan het gemiddelde in de regio (222). Gezien het relatief lage aantal velden en het hoge aandeel kunstgrasvelden ten opzichte van het aantal inwoners, zou een hogere velddruk wel in de lijn der verwachting liggen. Het percentage leden van de KNVB is in Amstelveen lager dan landelijk en in vergelijkbare gemeenten, wat past bij het beeld van een lage velddruk.

Tabel 3.1 Aantal voetbalvelden en ledenpercentage KNVB, 2019

	Aantal velden				Leden-percentage KNVB
			Totaal		
	Natuurgras	Kunstgras	Abs.	Per 25.000 inwoners	
Amstelveen	17	11,5	28,5	8,0	5,3%
Vergelijkbare gemeenten	243	60	303	9,3	6,4%
VSG-regio Amsterdam	133	87	220	5,3	4,4%
Nederland	5.880	1.420	7.300	10,7	7,0%

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNVB via NOC*NSF, 2017. Bewerking: Mulier Instituut.

Behoefte

In Amstelveen zijn op zeven sportparken negen voetbalverenigingen actief (tabel 3.2). Op de sportparken Sportlaan Oost en 't Loopveld hebben twee verenigingen zich gehuisvest. Op alle sportparken, met uitzondering van Escapade, wordt zowel op zaterdag als op zondag gevoetbald. De grootste druk ligt op zaterdag, waar 292 teams voor zijn ingeschreven. Acht van de negen verenigingen beschikken over tenminste één kunstgrasveld.

[2] De 8 velden op 't Loopveld worden door de gemeente Amstelveen verhuurd aan de gemeente Amsterdam, de 2 velden op het Amsterdamse Bos zijn eigendom van de gemeente Amsterdam.

[3] De vijf Amstelveense sportparken hebben een velddruk van 201 spelers per veld; de twee Amsterdamse sportparken een velddruk van 125 spelers per veld.

Tabel 3.2 Aantal velden en teams Amstelveense voetbalverenigingen (seizoen 2018/'19)

		Aanbod velden				Aantal teams	
		Natuurgras					
Sportpark	**Vereniging**	Wedstrijd	Training	Kunstgras	Totaal	Zaterdag	Zondag
Escapade	RKAVIC	1	1	2	4	29	0
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus*					*0*	*3*
	Vv Amstelveen Heemraad					*45*	*0*
	Totaal Sportlaan Oost	2		2	4	45	*3*
Sportlaan West	NFC	1		1	2	21	6
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	3		2,5	5,5	66	18
Overburg	Sporting Martinus	1		2	3	57	21
Totaal Amstelveense sportparken		*8*	*1*	*9,5*	*18,5*	*218*	*48*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	1		2	5	2
't Loopveld	*SV RAP*					*39*	*5*
	AMVJ					*30*	*2*
	Totaal 't Loopveld	4	2	2	8	69	*7*
Totaal Amsterdamse sportparken		*5*	*3*	*2*	*10*	*74*	*9*
Amstelveen		13	4	11,5	28,5	*292*	*57*

Bron: gemeente Amstelveen en KNVB, 2019.

In tabel 3.3 is de huidige wedstrijdveldbehoefte van de voetbalverenigingen afgezet tegen het aanbod. In de confrontatie tussen behoefte en aanbod wordt uitgegaan dat een natuurgrasveld exclusief gebruikt wordt voor trainingen of voor wedstrijden, en dat een kunstgrasveld zowel voor trainingen als wedstrijden wordt gebruikt, conform de richtlijn van de KNVB.

Op vier sportparken is het aanbod aan wedstrijdvelden in overeenstemming met de behoefte (tabel 3.3). Op sportpark Bovenkerk is een klein overschot van een half veld. Dit halve veld is een kunstgrasveld dat niet exclusief voor de vereniging is, maar juist ook voor de inwoners in de buurt is aangelegd. Op de sportparken Overburg en 't Loopveld is een tekort van één veld. Op sportpark Overburg is het tekort zowel op zaterdag als op zondag aanwezig, terwijl op 't Loopveld op zondag nog ruimte genoeg is. Op dit laatste sportpark kan mogelijk een oplossing gevonden worden in het meer spreiden van de wedstrijden over het weekend. Voor sportpark Overburg is dit geen oplossing, omdat beide weekenddagen al vol zitten. Op sportpark Escapade en sportpark Sportlaan West is nog ruimte om extra wedstrijden te spelen, zonder dat er extra velden bij hoeven te komen. Op gemeenteniveau is een tekort van 1,5 wedstrijdveld.

Op de sportparken Overburg en Bovenkerk is een tekort aan 1,5 trainingsveld[4] (tabel 3.4). Dit zijn verenigingen die zowel op zaterdag als op zondag spelen en daarmee relatief veel teams hebben die doordeweeks moeten trainen. Op sportpark Escapade is nog veel trainingsruimte over, terwijl op de

[4] Op sportpark Overburg zijn nog twee kleine kunstgrasoefenvelden voor pupillen die de druk op de andere trainingsvelden wat verlichten.

overige sportparken het aantal trainingsvelden overeenkomt met de behoefte. Gemeentebreed is er een tekort van een half trainingsveld.

Tabel 3.3 Wedstrijdveldbehoefte voetbalverenigingen Amstelveen, 2019

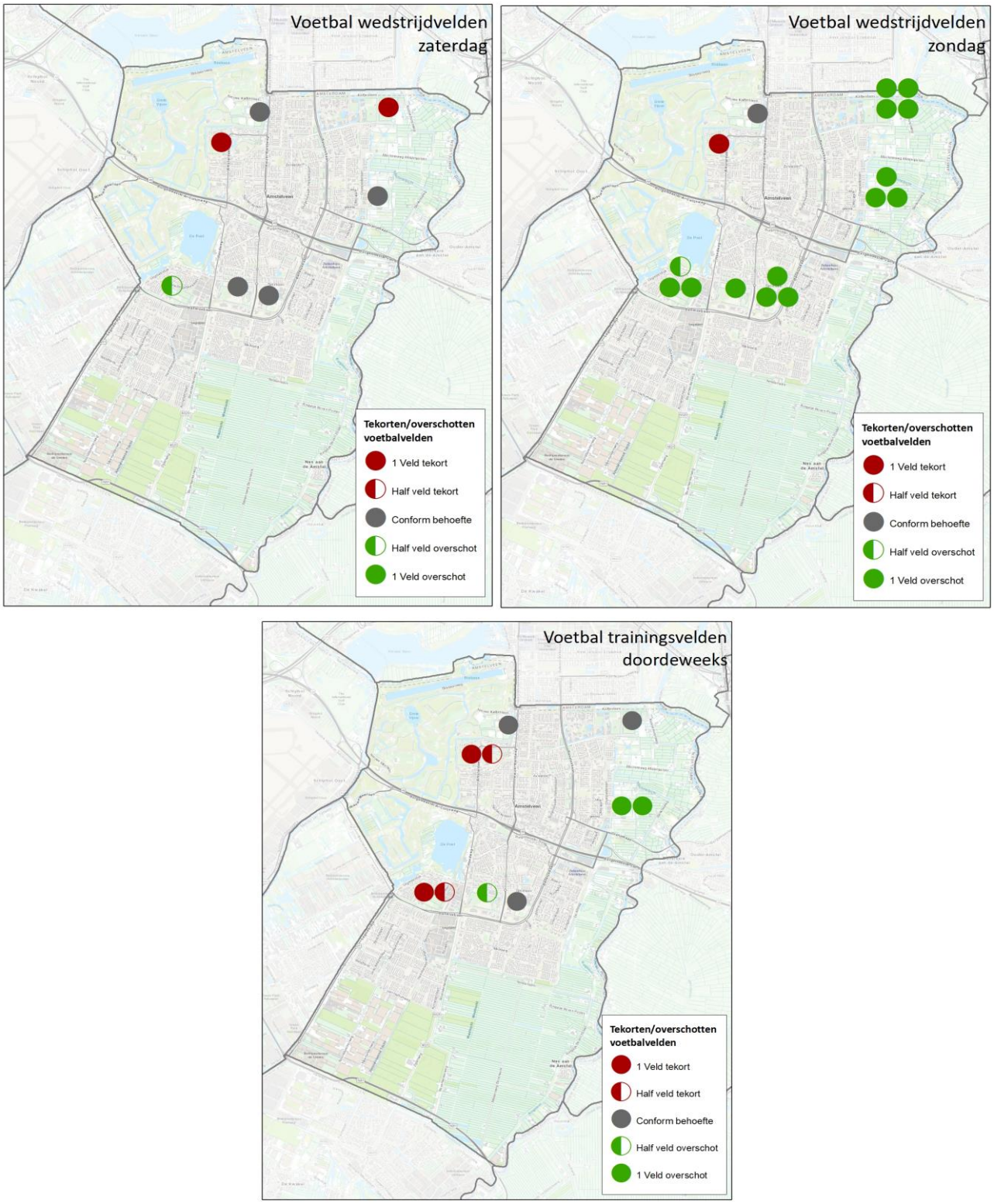
Sportpark	Vereniging	Aanbod wedstrijd-velden	Behoefte Zater-dag	Behoefte Zon-dag	Tekort(-)/ overschot(+) Zater-dag	Tekort(-)/ overschot(+) Zon-dag
Escapade	RKAVIC	3	3 (2,1)	0 (0)	-	+3
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus*		*0 (0)*	*1 (0,4)*		
	Vv Amstelveen Heemraad		*4 (3,8)*	*0 (0)*		
	Totaal Sportlaan Oost	4	4 (3,8)	1 (0,4)	-	+3
Sportlaan West	NFC	2	2 (1,3)	1 (1)	-	+1
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	5,5	5 (4,7)	3 (2,9)	+0,5	+2,5
Overburg	Sporting Martinus	3	4 (3,1)	4 (3,4)	-1	-1
Totaal Amstelveense sportparken		*17,5*	*18*	*9*	*-0,5*	*+8,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	1 (0,8)	1 (0,3)	-	-
't Loopveld	*SV RAP*		*5 (4,2)*	*1 (0,9)*		
	AMVJ		*3 (2,7)*	*1 (0,3)*		
	Totaal 't Loopveld	6	7 (6,6)	2 (1,2)	-1	+4
Totaal Amsterdamse sportparken		*7*	*8*	*3*	*-1*	*+4*
Amstelveen		**24,5**	**26**	**12**	**-1,5**	**+12,5**

Tabel 3.4 Trainingsveldbehoefte voetbalverenigingen Amstelveen, 2019

Sportpark	Vereniging	Aanbod trainingsvelden	Behoefte trainingsvelden	Overschot (+) / tekort (-)
Escapade	RKAVIC	3	1 (1)	+2
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus*		*1 (0,2)*	
	Vv Amstelveen Heemraad		*2 (1,9)*	
	Totaal Sportlaan Oost	2	2 (2,1)	Conform aanbod
Sportlaan West	NFC	1,5	1 (1,1)	+0,5
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	2,5	4 (3,8)	-1,5
Overburg	Sporting Martinus	2	3,5 (3,3)	-1,5
Totaal Amstelveense sportparken		*11*	*11,5*	*-0,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	1 (0,5)	Conform aanbod
't Loopveld	*SV RAP*		*2,5 (2,5)*	
	AMVJ		*1,5 (1,5)*	
	Totaal 't Loopveld	4	4 (3,9)	Conform aanbod
Totaal Amsterdamse sportparken		*5*	*5*	*Conform aanbod*
Amstelveen		**16**	**16,5**	**-0,5**

Kaart 3.2 geeft de tekorten en overschotten aan velden op zaterdag (wedstrijdvelden), zondag (wedstrijdvelden) en doordeweeks (trainingsvelden) weer. Het is duidelijk dat de wedstrijdveldbehoefte in het weekend op zaterdag tot knelpunten zorgt, dat op zondag veel velden niet gebruikt worden en doordeweeks de knelpunten op de Amstelveense sportparken voorkomen.

Kaart 3.2 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden voetbal op zaterdag (links), zondag (rechts) en trainingsvelden (onder)

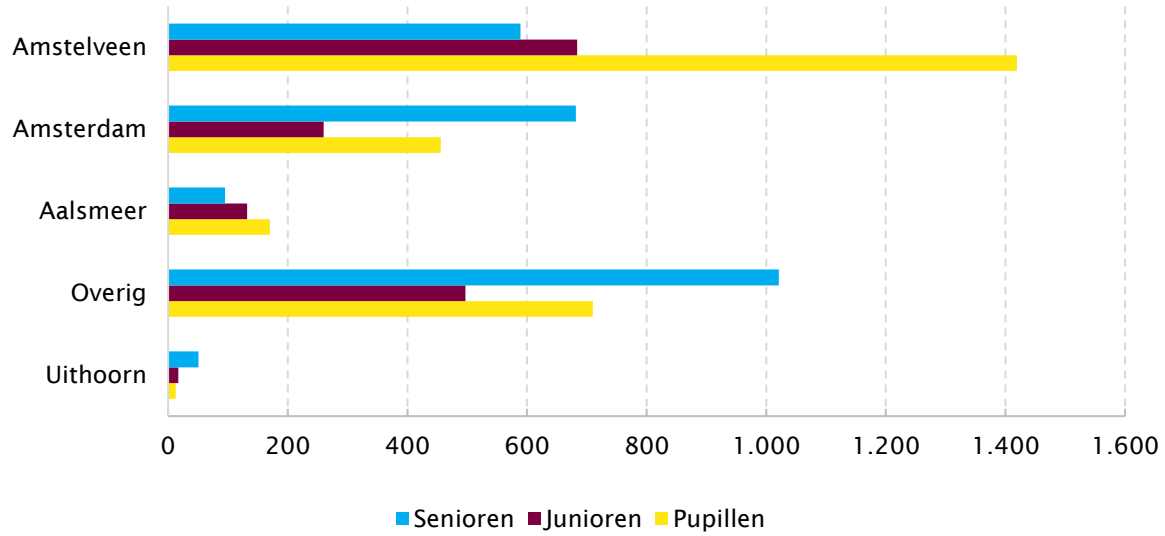

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Herkomst

De negen voetbalverenigingen in Amstelveen hebben in totaal 4923 leden. 43 procent van alle leden behoort tot de categorie pupillen, 24 procent tot junioren en 33 procent tot senioren. De meeste pupillen en junioren komen uit Amstelveen, terwijl de senioren meestal van buiten Amstelveen komen (figuur 3.1).

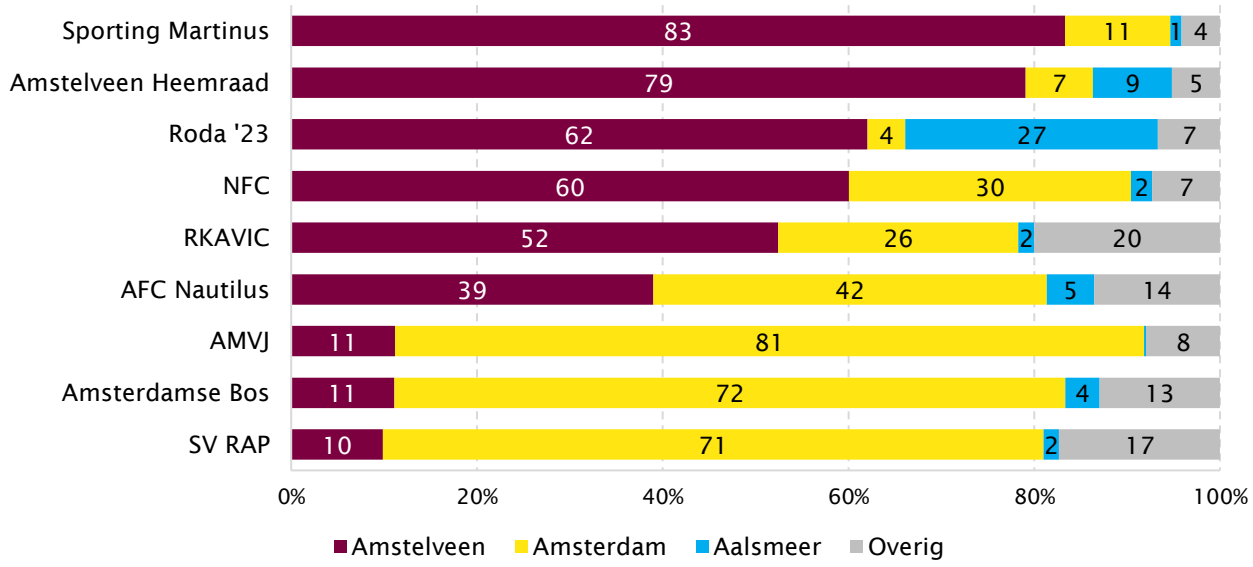
Figuur 3.1 Herkomst leden voetbalverenigingen Amstelveen, naar leeftijdscategorie (in aantallen), 2019

Bron: KNVB, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

De verenigingen verschillen flink in de mate waarin ze leden uit Amstelveen hebben (figuur 3.2 en tabel b.1 in bijlage 1). Sporting Martinus en Amstelveen Heemraad bestaan voor meer dan drie kwart uit Amstelveense leden. SV RAP, FC Amsterdamse Bos en AMVJ bestaan daarentegen voor ongeveer 75 procent uit leden uit Amsterdam. Roda'23 heeft met 27 procent van de leden een relatief grote vertegenwoordiging uit Aalsmeer. Gezien de verwachte bevolkingsgroei in Aalsmeer Oost, is het mogelijk dat Roda'23 de komende jaren nog meer mensen uit Aalsmeer gaat trekken.

Figuur 3.2 Herkomst leden voetbalverenigingen in Amstelveen, naar voetbalvereniging (in procenten), 2019

Bron: KNVB, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Toekomst

Bij het bepalen van de toekomstige behoefte aan voetbalvelden is rekening gehouden met de herkomst van de leden. Voor leden uit Amstelveen is de bevolkingsprognose voor de betreffende wijk gebruikt, voor leden uit Amsterdam de bevolkingsprognose van Amsterdam en voor overige leden de landelijke bevolkingsprognose. Voor Amstelveen is geen bevolkingsprognose naar leeftijd bekend, waardoor voor alle leeftijdscategorieën met dezelfde groei of afname is gerekend. Naast de bevolkingsprognose is de ledenontwikkeling van de afgelopen vijf jaar van de voetbalverenigingen gebruikt. Door middel van extrapolatie is deze ontwikkeling omgezet in een trend richting de jaren 2030 en 2040.

Op basis van de bevolkingsprognose zal het tekort aan wedstrijdvelden in scenario 1 in Amstelveen toenemen tot 2,5 veld in 2030 en 2040 (tabel 3.5 aen kaart 3.3). Op basis van de sterkere bevolkingsgroei (scenario 2) neemt het tekort toe tot 4,5 veld in 2030 en 5,5 veld in 2040 (tabel 3.5b en kaart 3.4).

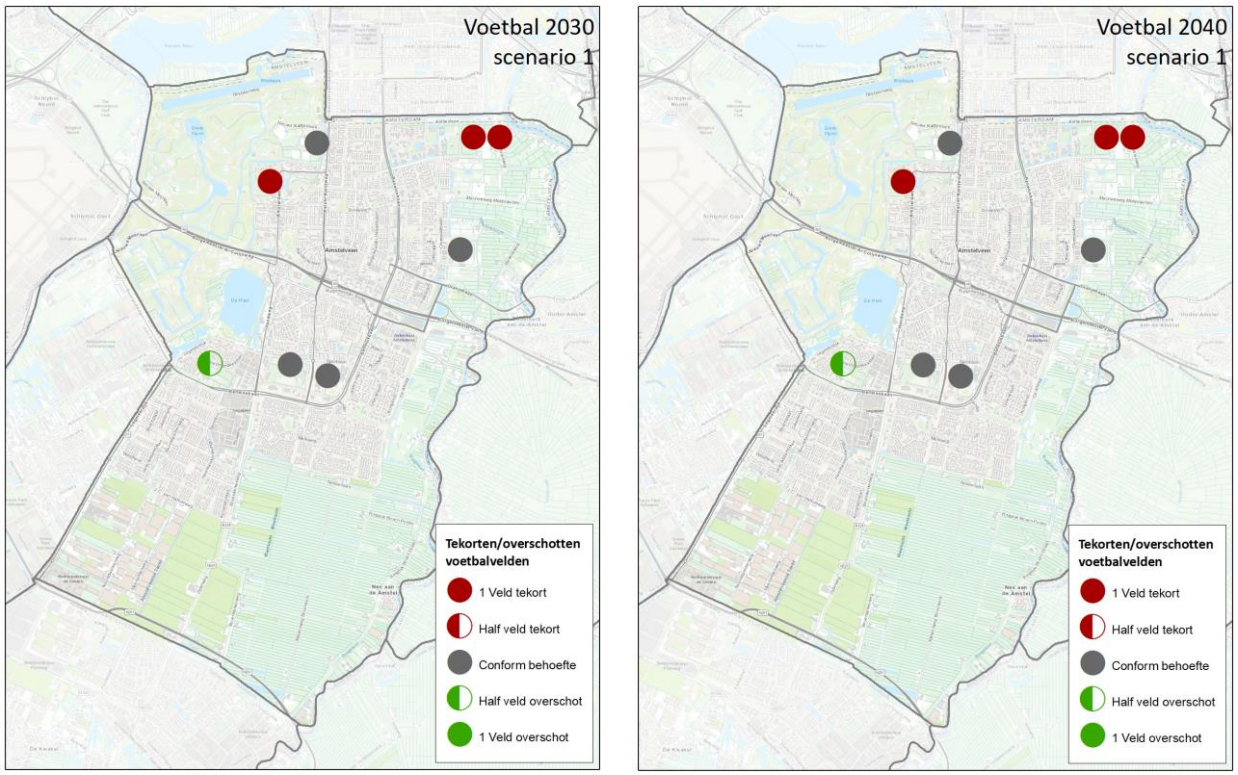
Tabel 3.5a Huidige en verwachte wedstrijdveldoverschotten en –tekorten op zaterdag tot 2040 van voetbalverenigingen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1)

		Aanbod	Overschot/tekort		
Sportpark	**Vereniging**	**wedstrijdvelden**	2019	2030	2040
Escapade	RKAVIC	3	0	0	0
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus; Vv Amstelveen Heemraad*	4	0	0	0
Sportlaan West	NFC	2	0	0	0
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	5,5	0,5	0,5	0,5
Overburg	Sporting Martinus	3	-1	-1	-1
Totaal Amstelveense sportparken		*17,5*	*-0,5*	*-0,5*	*-0,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	0	0	0
't Loopveld	*SV RAP; AMVJ*	6	-1	-2	-2
Totaal Amsterdamse sportparken		*7*	*-1*	*-2*	*-2*
Amstelveen		24,5	-1,5	-2,5	-2,5

Tabel 3.5b Huidige en verwachte wedstrijdveldoverschotten en –tekorten op zaterdag tot 2040 van voetbalverenigingen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2)

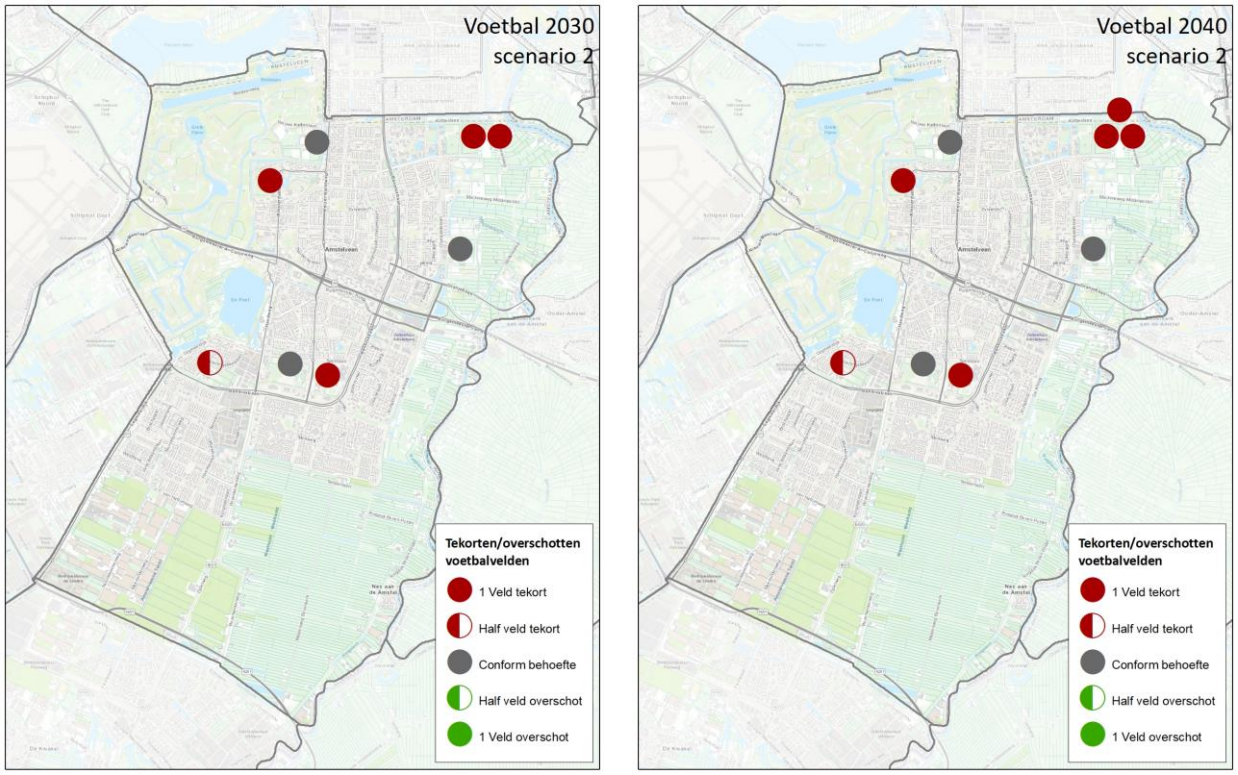
		Aanbod	Overschot/tekort		
Sportpark	Vereniging	**wedstrijdvelden**	2019	2030	2040
Escapade	RKAVIC	3	0	0	0
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus; Vv Amstelveen Heemraad*	4	0	-1	-1
Sportlaan West	NFC	2	0	0	0
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	5,5	0,5	-0,5	-0,5
Overburg	Sporting Martinus	3	-1	-1	-1
Totaal Amstelveense sportparken		*17,5*	*-0,5*	*-2,5*	*-2,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	0	0	0
't Loopveld	*SV RAP; AMVJ*	6	-1	-2	-3
Totaal Amsterdamse sportparken		7	-1	-2	-3
Amstelveen		24,5	-1,5	-4,5	-5,5

Kaart 3.3 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden voetbal in 2030 (links) en 2040 (rechts) o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 1

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 3.4 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden voetbal in 2030 (links) en 2040 (rechts), o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 2

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Het tekort aan trainingsvelden zal gemeentebreed op basis van scenario 1 en 2 oplopen tot 1 en 3,5 velden in 2040 (tabel 3.6). De tekorten op sportparken Bovenkerk en Overburg groeien tot elk twee velden, terwijl het overschot op sportpark Escapade twee velden blijft.

Tabel 3.6 Huidige en verwachte trainingsveldoverschotten en –tekorten tot 2040 van voetbalverenigingen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1 en scenario 2)

			Overschot (+)/Tekort (–)				
				scenario 1		scenario 2	
Sportpark	**Vereniging**	**Aanbod trainingsvelden**	2019	2030	2040	2030	2040
Escapade	RKAVIC	3	2	2	2	2	2
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus; vv Amstelveen Heemraad*		-	-	-	-0,5	-0,5
Sportlaan West	NFC	1,5	0,5	0,5	0,5	-	-
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	2,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-2
Overburg	Sporting Martinus	2	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-2
Totaal Amstelveense sportparken		*11*	*-0,5*	*-0,5*	*-0,5*	*-1,5*	*-2,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	-	-	-	-	-
't Loopveld	*SV RAP; AMVJ*	4	-	-0,5	-0,5	-0,5	-1
Totaal Amsterdamse sportparken		*5*	-	*-0,5*	*-0,5*	*-0,5*	*-1*
Amstelveen		16	-0,5	-1	-1	-2	-3,5

Nemen we de ontwikkeling van de verenigingen van de afgelopen jaren mee voor de bepaling van de toekomstige behoefte, dan zien we dat de tekorten in 2030 zijn opgelopen tot 9,5 veld (scenario 1, tabel 3.7) en 10,5 veld (scenario 2, tabel 3.8). Vooral de tekorten voor NFC, Sporting Martinus en AMVJ lopen hard op. De verenigingen zullen niet in dezelfde mate kunnen doorgroeien als er geen aanpassingen plaatsvinden. Dit kunnen aanpassingen zijn in het realiseren van extra velden, maar ook bijvoorbeeld het verlengen van wedstrijddagen of een betere spreiding van de wedstrijden over het weekend of de gemeente. Hierbij dient opgemerkt te worden dat met name Sporting Martinus nu al meer teams laat spelen en trainen op de beschikbare velden dan de richtlijnen voorschrijven.

Tabel 3.7 Huidige en verwachte wedstrijdveldoverschotten en –tekorten op zaterdag tot 2030 van voetbalverenigingen in Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1) en recente verenigingsontwikkeling (in aantallen)

		Aanbod	Overschot/tekort	
Sportpark	**Vereniging**	**wedstrijdvelden**	2019	2030
Escapade	RKAVIC	3	0	0
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus; Vv Amstelveen Heemraad*	4	0	-1
Sportlaan West	NFC	2	0	-2
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	5,5	0,5	0,5
Overburg	Sporting Martinus	3	-1	-3
Totaal Amstelveense sportparken		*17,5*	*-0,5*	*-5,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	0	0
't Loopveld	*SV RAP; AMVJ*	6	-1	-4
Totaal Amsterdamse sportparken		*7*	*-1*	*-4*
Amstelveen		24,5	-1,5	-9,5

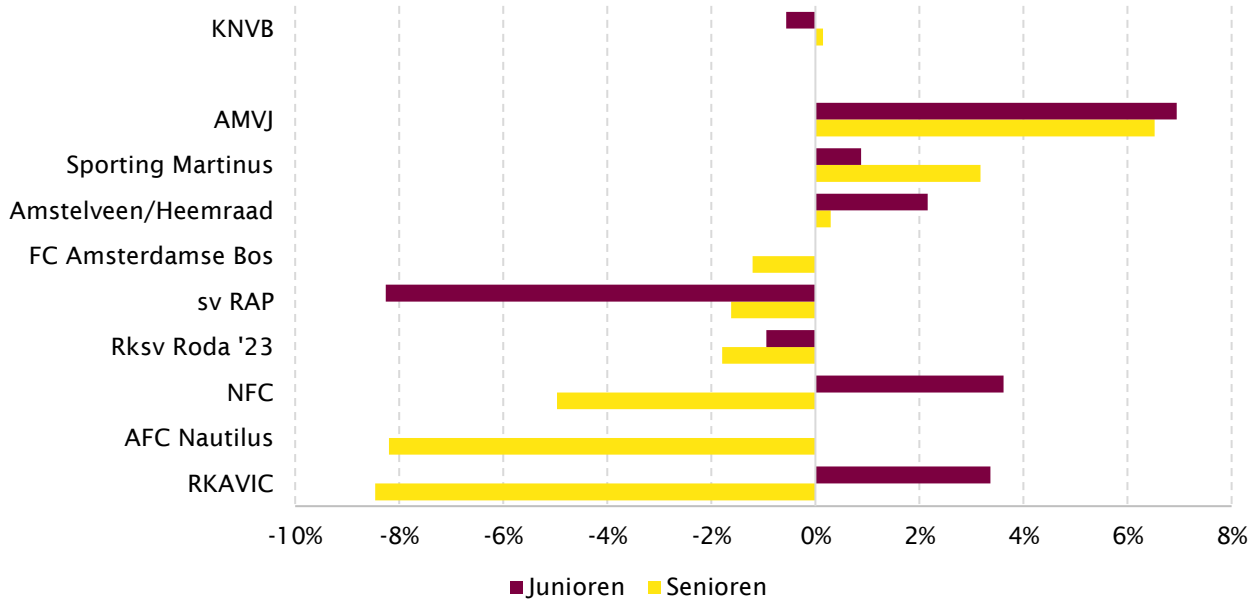
Tabel 3.8 Huidige en verwachte wedstrijdveldoverschotten en -tekorten op zaterdag van voetbalverenigingen in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2) en recente verenigingsontwikkeling, in 2019 en 2030 (in aantallen)

		Aanbod	Overschot/tekort	
Sportpark	**Vereniging**	**wedstrijdvelden**	2019	2030
Escapade	RKAVIC	3	0	0
Sportlaan Oost	*A.F.C. Nautilus; Vv Amstelveen Heemraad*	4	0	-2
Sportlaan West	NFC	2	0	-2
Bovenkerk	r.k.s.v. Roda '23	5,5	0,5	0,5
Overburg	Sporting Martinus	3	-1	-3
Totaal Amstelveense sportparken		*17,5*	*-0,5*	*-6,5*
Amsterdamse Bos	FC Amsterdamse Bos	1	0	0
't Loopveld	*SV RAP; AMVJ*	6	-1	-4
Totaal Amsterdamse sportparken		*7*	*-1*	*-4*
Amstelveen		24,5	-1,5	-10,5

Vergelijking met landelijke ontwikkeling KNVB

De voetbalverenigingen in Amstelveen hebben zich anders ontwikkeld dan de landelijke trend van de KNVB (figuur 3.3). Landelijk is het aantal seniorleden nagenoeg gelijk gebleven, terwijl AMVJ en Sporting Martinus een sterke groei laten zien. RKAVIC en AFC Nautilus laten juist een flinke daling van het aantal seniorleden zien. Bij de junioren is landelijk een kleine afname te zien, terwijl AMVJ, RKAVIC en NFC de afgelopen jaren steeds meer jeugdleden lid zagen worden. Wanneer deze verenigingen erin slagen om de jeugdleden aan de vereniging te binden, betekent dit dat er over enkele jaren ook meer seniorenteams zijn en de verenigingen in zijn geheel groeien en meer ruimte nodig hebben. SV Rap heeft daarentegen met een sterke afname van het aantal jeugdleden te maken gehad.

Figuur 3.3 Gemiddelde jaarlijkse ledenontwikkeling (sinds 2014) voetbalverenigingen en KNVB (in procenten)

Bron: KNVB en NOC*NSF, 2014-2019. Bewerking Mulier Instituut.

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. voetbal

Zeven voetbalverenigingen hebben de gebruikersbevraging ingevuld. De resultaten zijn samengevat in 'beschikbare ruimte', 'ledenstop en wachtlijst', 'ledenontwikkeling' en 'nieuw aanbod'.

Beschikbare ruimte

RKAVIC, Amstelveen Heemraad en AFC Nautilus geven aan dat de beschikbare velden voldoen aan de huidige behoefte. Roda'23 en AMVJ geven aan capaciteitstekorten aan trainingsvelden te ervaren, terwijl NFC en Sporting Martinus zowel een tekort aan wedstrijd- als aan trainingscapaciteit ervaren[5]. Deze vier verenigingen zien mogelijkheden om extra capaciteit te verkrijgen door het omzetten van natuurgras naar kunstgras, in het herverdelen van velden over de verengingen op het sportpark en het aanleggen van een extra veld(je).

Ledenstop en wachtlijst

Sporting Martinus en AMVJ geven aan een ledenstop en wachtlijst te hebben. Sporting Martinus heeft de wachtlijst alleen voor juniorleden, AMVJ zowel voor senior- als juniorleden. Roda'23 heeft nu geen ledenstop en wachtlijst meer, maar heeft deze in de afgelopen jaren wel gehad. De ledenstops en wachtlijsten hebben er mogelijk voor gezorgd dat een vereniging niet of minder hard gegroeid is. Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk vermeld is, wordt daar bij de berekening van de toekomstige behoefte geen rekening mee gehouden.

Ledenontwikkeling

Het valt op dat vier verenigingen verwachten dat ze komende jaren ongeveer een gelijk aantal leden houden. De verenigingen lijken of niet op de hoogte te zijn van bevolkingsontwikkelingen of daarvan geen extra leden te verwachten of aan te kunnen nemen (in verband met huidige capaciteit). Alleen NFC en AMVJ verwachten in de toekomst meer leden te krijgen. Vooral NFC verwacht te groeien, omdat ze zich richten op een sterk groeiende groep expats in de regio. RKAVIC verwacht in ledental verder te dalen.

Nieuw aanbod

Om nieuwe doelgroepen te bereiken, wordt er walking football, g-voetbal en vrijdagavondvoetbal aangeboden. NFC richt zich op de internationale inwoners en biedt alles in het Nederlands en Engels aan. De meeste extra activiteiten kunnen op de huidige velden plaatsvinden, alleen NFC geeft aan ruimte tekort te komen.

Conclusie

In de huidige situatie zijn er op zaterdag capaciteitsknelpunten bij 't Loopveld en Overburg. De verenigingen Sporting Martinus en AMVJ, die op deze parken spelen, hebben ledenstops en wachtlijsten. Op zondag worden veel velden niet gebruikt. Op basis van bevolkingsprognoses (scenario 1) zijn dit ook de sportparken die tot 2040 een tekort aan wedstrijdvelden houden. Op basis van de sterkere bevolkingsgroei treden ook wedstrijdveldtekorten op bij Bovenkerk en Sportlaan Oost. Op de sportparken Overburg en Bovenkerk zijn te weinig trainingsvelden. De verenigingen op deze sportparken krijgen tot 2040 met nog meer druk op de trainingsvelden te maken, zowel in scenario 1 als scenario 2. NFC richt zich specifiek op de groep internationale inwoners en verwacht de komende jaren sterk te groeien. Momenteel kunnen ze nog vooruit op de huidige velden.

[5] Uit de behoeftebepaling volgt geen tekort aan wedstrijd- en trainingsvelden voor NFC.

3.3 Hockey

Aanbod

Hockey wordt zowel binnen als buiten beoefend. Zaalhockey vindt plaats in de periode dat het veldhockey winterstop heeft (december, januari en februari). Hoewel zaalhockey de laatste jaren veel aan populariteit wint, wordt veldhockey het meest beoefend.

In Nederland liggen 892 buitenhockeyvelden, wat neerkomt op 1,3 veld per 25.000 inwoners (DSA, 2019). De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB) telt circa 254.000 leden in 2017. De 32 velden in Amstelveen komen overeen met negen velden op 25.000 inwoners. De situatie in Amstelveen is lastig met andere gemeenten te vergelijken, omdat twee 'Amsterdamse' sportparken in de gemeente liggen en veel Amsterdammers van de hockeyvelden in Amstelveen gebruikmaken. Dat komt zowel door de ligging van de velden, als door het niveau waarop de betreffende hockeyverenigingen actief zijn.

Kijken we naar het aantal leden bij de KNHB dan zien we dat 3,6 procent van de Amstelveense bevolking lid is. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de regio. Wanneer we alle leden van de hockeyverenigingen in Amstelveen relateren aan het aantal velden, dan resulteert dit in een velddruk van 500 leden per veld. Dit is bijna twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde (278).

Tabel 3.9 Aantal hockeyvelden en ledenpercentage KNHB, 2019

	Aantal velden		
	Totaal	Per 25.000 inwoners	**Ledenpercentage KNHB**
Amstelveen	32	9	3,6%
Vergelijkbare gemeenten	43	1,3	1,4%
VSG-regio Amsterdam	57	1,4	1,9%
Nederland	892	1,3	1,5%

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNHB via NOC*NSF, 2017. Bewerking: Mulier Instituut.

Behoefte

In de gemeente Amstelveen zijn acht hockeyverenigingen actief. Drie verenigingen (Hurley, Amsterdam en Pinoké) zijn met minstens één van de twee eerste teams (mannen en/of vrouwen) actief in de hoofdklasse. De hockeyverenigingen beschikken over 32 velden en hebben in totaal 794 teams bij een door de KNHB georganiseerde competitie ingeschreven. Hiervan spelen 465 teams op zaterdag en 329 teams op zondag (tabel 3.10).

Tabel 3.10 Aantal velden en teams Amstelveense hockeyverenigingen, seizoen 2018/2019

		Aantal velden				Aantal teams	
Sportpark	Vereniging	Zand-kunstgras	Semi-waterveld	Water-veld	Totaal	Zater-dag	Zon-dag
Sportpark Escapade	HIC	2	1	2	5	58	38
Sportlaan Oost	HV Myra		1	3	4	57	26
Sportlaan West	M.H.C. Amstelveen		3		3	20	12
Totaal Amstelveense sportparken		*2*	*5*	*5*	*12*	*135*	*76*
't Loopveld	VVV Hockey	2	1	1	4	53	42
't Loopveld	H.C. AMVJ	1	2	1	4	55	42
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	1		3	4	78	66
Het Amsterdamse Bos	Pinoké		2	2	4	74	49
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	1		3	4	70	54
Totaal Amsterdamse sportparken		*5*	*5*	*10*	*20*	*330*	*253*
Totaal Amstelveen		7	10	15	32	465	329

Bron: gemeente Amstelveen en KNHB, 2019. Bewerking Mulier Instituut.

In tabel 3.11 is de huidige veldbehoefte van de Amstelveense hockeyverenigingen afgezet tegen het aanbod. De veldoverschotten en -tekorten zijn weergegeven in zandkunstgrasvelden. Zandkunstgrasvelden hebben een hogere capaciteit ten opzichte van (semi-)watervelden.

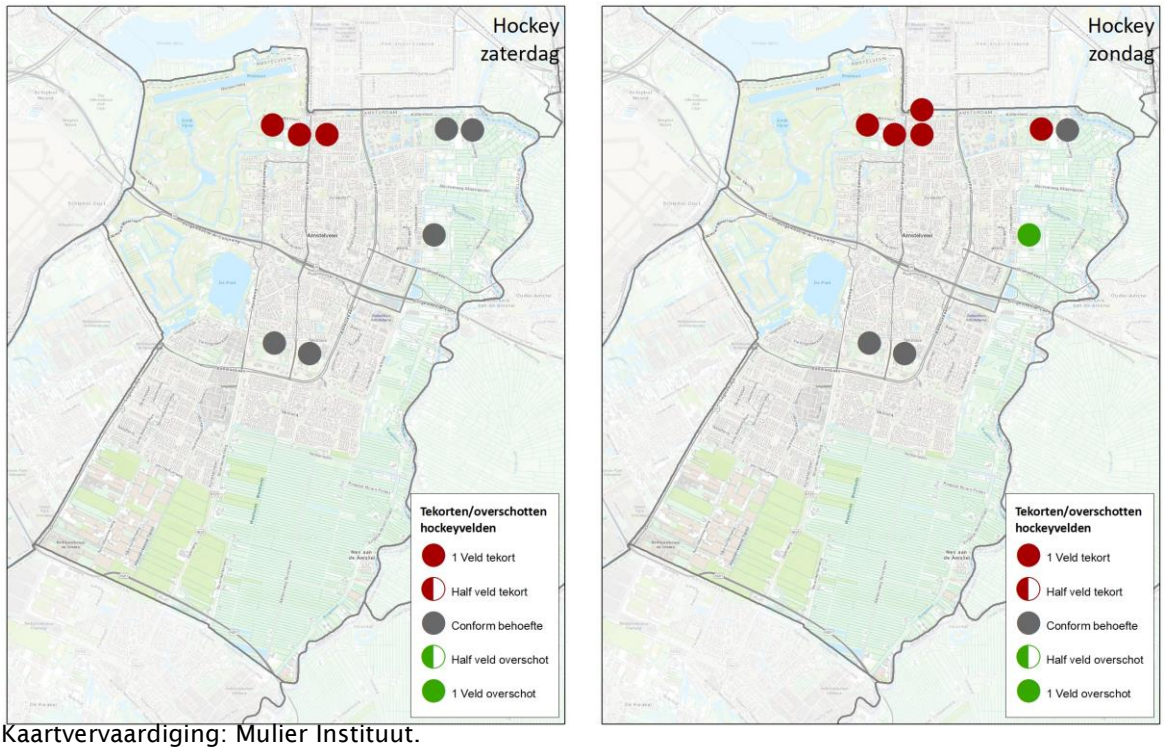
Tabel 3.11 Vraag-aanbodanalyse velden hockeyverenigingen in de gemeente Amstelveen, 2019 (in aantallen)

			Behoefte		
Sportpark	Vereniging	Aanbod	Zaterdag	Zondag	Tekort/overschot
Sportpark Escapade	HIC	5	5 (4,1)	4 (3,7)	Conform behoefte
Sportlaan Oost	HV Myra	4	4 (4,0)	4 (3,3)	Conform behoefte
Sportlaan West	MHC Amstelveen	3	3 (2,3)	3 (2,1)	Conform behoefte
Totaal Amstelveense sportparken		*12*	*12*	*11*	*Conform behoefte*
Sportcomplex 't Loopveld	VVV Hockey	4	4 (3,4)	4 (3,9)	Conform behoefte
Sportcomplex 't Loopveld	H.C. AMVJ	4	4 (3,7)	5 (4,1)	-1
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	4	5 (4,8)	6 (5,3)	-2
Het Amsterdamse Bos	Pinoké	4	5 (4,7)	5 (4,5)	-1
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	4	5 (4,5)	5 (4,6)	-1
Totaal Amsterdamse sportparken		*20*	*23*	*25*	*-5*
Amstelveen		32			-5

Bij Hurley, Amsterdam en Pinoké bestaan op zowel zaterdagen en zondagen tekorten aan velden, bij AMVJ alleen op zondag. Deze verenigingen spelen allemaal op Amsterdamse sportparken. Bij de Amstelveense verenigingen is in de huidige situatie voldoende ruimte om het aantal teams te huisvesten. Over de gehele gemeente is een tekort van vier velden op zondag en van drie velden op zaterdag.

Kaart 3.5 geeft per vereniging de tekorten en overschotten aan van wedstrijdvelden op zaterdag en zondag. Duidelijk wordt dat de grootste knelpunten zich bevinden op de twee Amsterdamse sportparken, en dan vooral het Amsterdamse Bos.

Kaart 3.5 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden hockey op zaterdag (links) en zondag (rechts), per vereniging, 2019

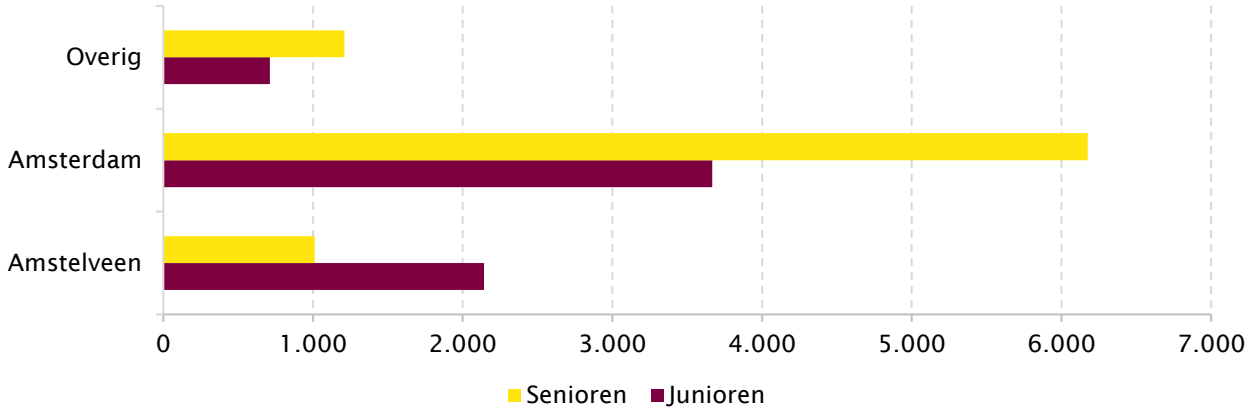

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Herkomst

De acht hockeyverenigingen in Amstelveen hebben in totaal 14.917 leden. 44 procent van alle leden behoort tot de categorie junioren en 56 procent tot senioren. De meeste leden, zowel junioren als senioren, komen uit Amsterdam (figuur 3.4).

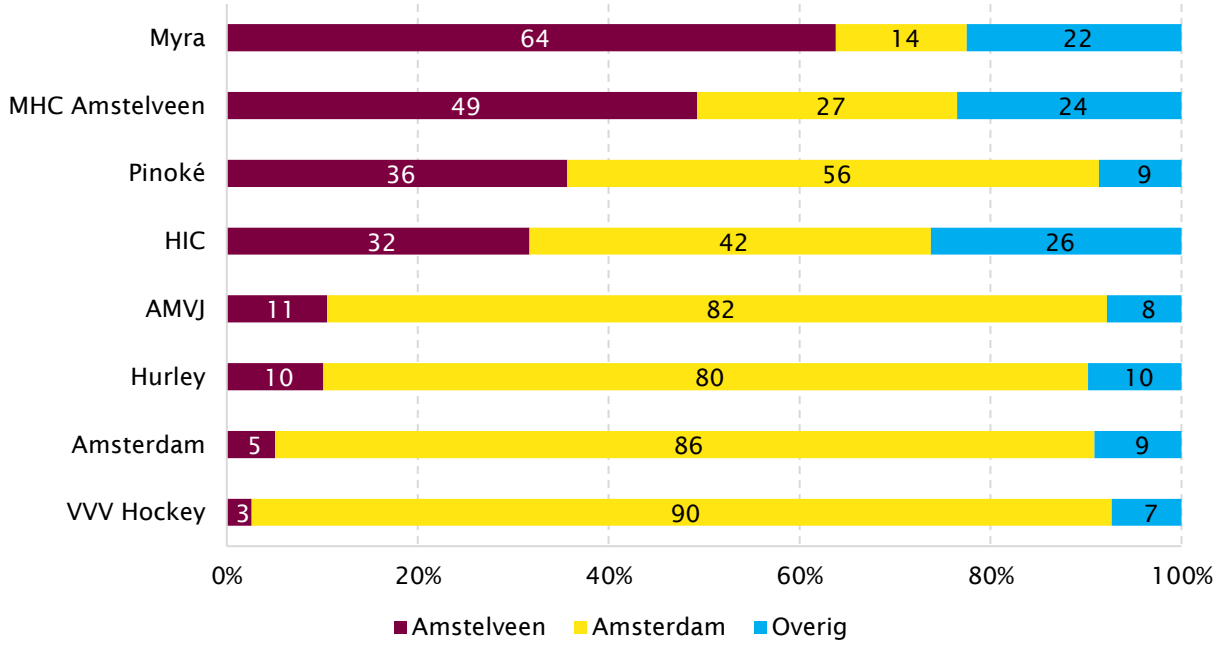
Figuur 3.4 Herkomst leden hockeyverenigingen Amstelveen, naar leeftijdscategorie, 2019 (in aantallen)

Bron; KNHB, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

De verenigingen verschillen flink in de mate waarin ze leden uit Amstelveen hebben (figuur 3.5 en tabel b.2 in bijlage 1). MHC Amstelveen en Myra zijn nog Amstelveense verenigingen te noemen, maar VVV Hockey, Amsterdam, Hurley en AMVJ is minder dan 11 procent van de leden uit Amstelveen afkomstig.

Figuur 3.5 Herkomst leden hockeyverenigingen in Amstelveen (in procenten), 2019

Toekomst

Bij het bepalen van de toekomstige behoefte aan hockeyvelden is rekening gehouden met de herkomst van de leden. Voor leden uit Amstelveen is de bevolkingsprognose voor de betreffende wijk gebruikt, voor leden uit Amsterdam de bevolkingsprognose van Amsterdam en voor overige leden de landelijke bevolkingsprognose. Voor Amstelveen is geen bevolkingsprognose naar leeftijd bekend, waardoor voor alle leeftijdscategorieën met dezelfde groei of afname is gerekend. Naast de bevolkingsprognose is de ledenontwikkeling van de afgelopen vijf jaar van de hockeyverenigingen gebruikt. Door middel van extrapolatie is deze ontwikkeling omgezet in een trend richting de jaren 2030 en 2040.

Op basis van de bevolkingsprognose in scenario 1 zal het tekort aan wedstrijdvelden in Amstelveen toenemen tot respectievelijk acht en negen velden in 2030 en 2040 (tabel 3.12 en kaart 3.6). Op basis van de sterkere bevolkingsgroei (scenario 2) neemt het tekort toe tot negen velden in 2030 en tien velden in 2040 (tabel 3.13 en kaart 3.7)

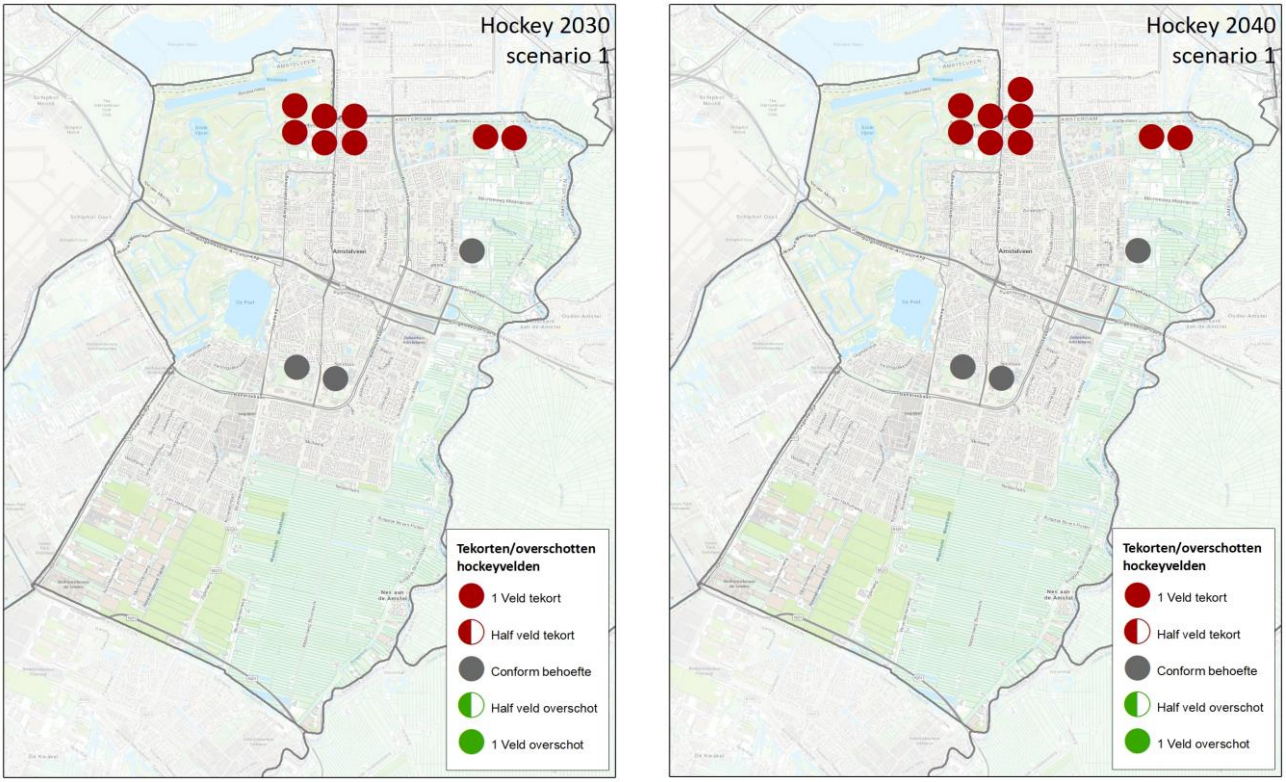
Tabel 3.12 Huidige en verwachte veldoverschotten en –tekorten van hockeyverenigingen in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1), in 2019, 2030 en 2040 (in aantallen)

			Overschot (+) / tekort (–)		
Sportpark	**Vereniging**	**Aanbod**	2019	2030	2040
Sportpark Escapade	HIC	5	0	0	0
Sportlaan Oost	HV Myra	4	0	0	0
Sportlaan West	MHC Amstelveen	3	0	0	0
Totaal Amstelveense sportparken		*12*	*0*	*0*	*0*
Sportcomplex 't Loopveld	VVV Hockey	4	0	-1	-1
Sportcomplex 't Loopveld	H.C. AMVJ	4	-1	-1	-1
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	4	-2	-2	-3
Het Amsterdamse Bos	Pinoké	4	-1	-2	-2
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	4	-1	-2	-2
Totaal Amsterdamse sportparken		*20*	*-5*	*-8*	*-9*
Amstelveen		32	-5	-8	-9

Tabel 3.13 Huidige en verwachte veldoverschotten en –tekorten van hockeyverenigingen in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2), in 2019, 2030 en 2040 (in aantallen)

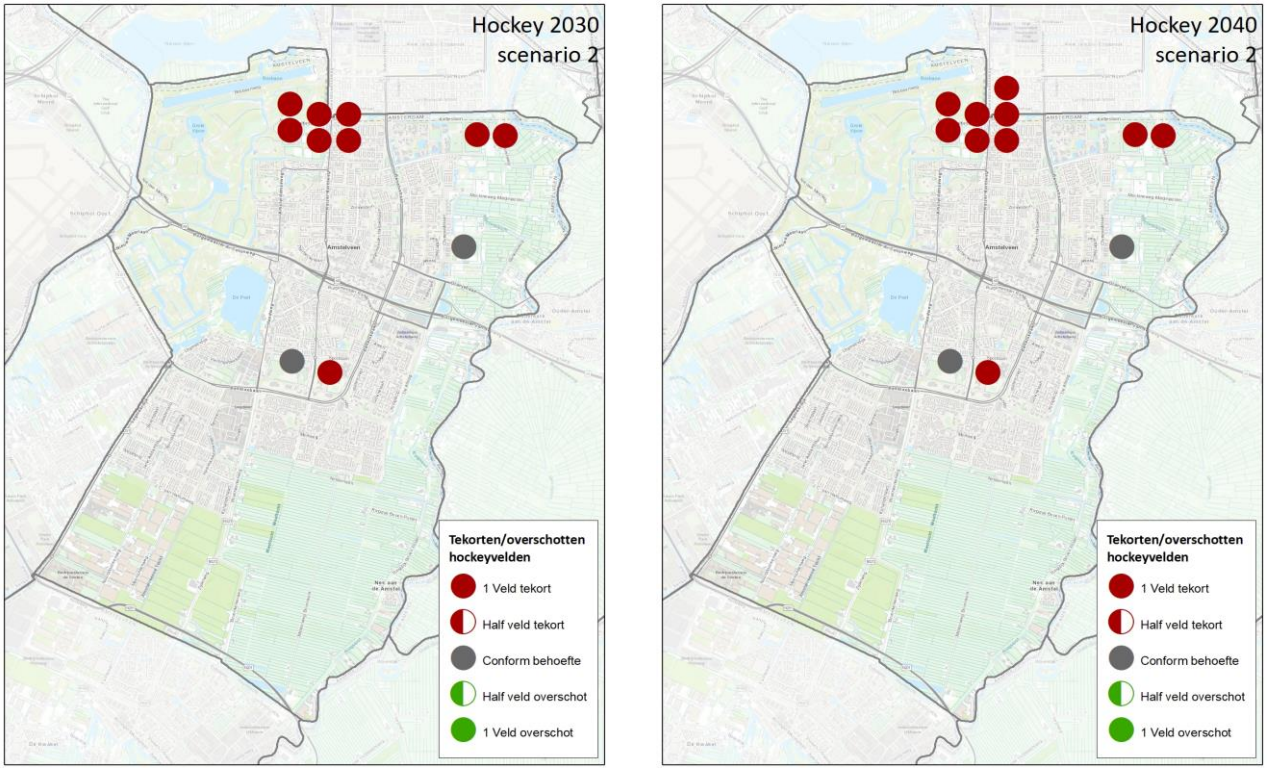
			Overschot (+) / tekort (–)		
Sportpark	**Vereniging**	**Aanbod**	2019	2030	2040
Sportpark Escapade	HIC	5	0	0	0
Sportlaan Oost	HV Myra	4	0	-1	-1
Sportlaan West	MHC Amstelveen	3	0	0	0
Totaal Amstelveense sportparken		*12*	*0*	*-1*	*-1*
Sportcomplex 't Loopveld	VVV Hockey	4	0	-1	-1
Sportcomplex 't Loopveld	H.C. AMVJ	4	-1	-1	-1
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	4	-2	-2	-3
Het Amsterdamse Bos	Pinoké	4	-1	-2	-2
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	4	-1	-2	-2
Totaal Amsterdamse sportparken		*20*	*-5*	*-8*	*-9*
Amstelveen		32	-5	-9	-10

Kaart 3.6 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden hockey in 2030 (links) en 2040 (rechts) o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 1

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 3.7 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden hockey in 2030 (links) en 2040 (rechts) o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 2

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Nemen we de ontwikkeling van de verenigingen van de afgelopen jaren mee voor de bepaling van de toekomstige behoefte, dan zien we dat de tekorten in 2030 zijn opgelopen tot dertien velden (scenario 1, tabel 3.14) en vijftien velden (scenario 2, tabel 3.15). Op alle sportparken, met uitzondering van MHC Amstelveen zijn in 2030 tekorten aan velden. De verenigingen zullen niet in dezelfde mate kunnen doorgroeien als er geen aanpassingen plaatsvinden. De druk is het grootste op de zaterdag, wanneer alle juniorenteams spelen. Mogelijk dat het spelen van (enkele) wedstrijden op zondag de druk op de velden kan verminderen.

Tabel 3.14 Huidige en verwachte veldoverschotten en –tekorten van hockeyverenigingen in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1) en recente ontwikkeling van ledental van verenigingen, in 2019 en 2030 (in aantallen)

			Overschot (+) / tekort (–)	
Sportpark	**Vereniging**	**Aanbod**	2019	2030
Sportpark Escapade	HIC	5	0	-1
Sportlaan Oost	HV Myra	4	0	-2
Sportlaan West	MHC Amstelveen	3	0	1
Totaal Amstelveense sportparken		*12*	*0*	*-2*
Sportcomplex 't Loopveld	VVV Hockey	4	0	-2
Sportcomplex 't Loopveld	H.C. AMVJ	4	-1	-3
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	4	-2	-3
Het Amsterdamse Bos	Pinoké	4	-1	-1
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	4	-1	-2
Totaal Amsterdamse sportparken		*20*	*-5*	*-11*
Amstelveen		32	-5	-13

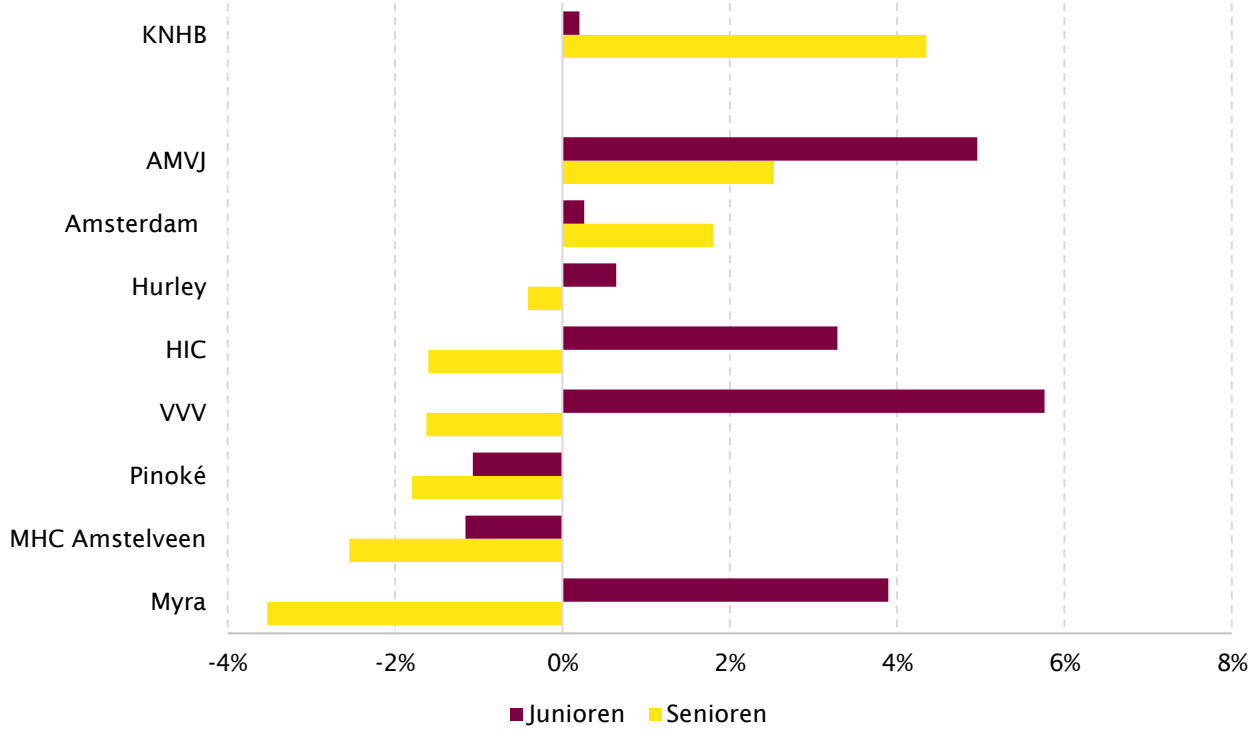
Tabel 3.15 Huidige en verwachte veldoverschotten en –tekorten van hockeyverenigingen in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2) en recente ontwikkeling van ledental van verenigingen, in 2019 en 2030 (in aantallen)

			Overschot (+) / tekort (–)	
Sportpark	**Vereniging**	**Aanbod**	2019	2030
Sportpark Escapade	HIC	5	0	-2
Sportlaan Oost	HV Myra	4	0	-2
Sportlaan West	MHC Amstelveen	3	0	1
Totaal Amstelveense sportparken		*12*	*0*	*-3*
Sportcomplex 't Loopveld	VVV Hockey	4	0	-2
Sportcomplex 't Loopveld	H.C. AMVJ	4	-1	-3
Het Amsterdamse Bos	Amsterdam	4	-2	-3
Het Amsterdamse Bos	Pinoké	4	-1	-2
Het Amsterdamse Bos	THC Hurley	4	-1	-2
Totaal Amsterdamse sportparken		*20*	*-5*	*-12*
Amstelveen		32	-5	-15

Vergelijking met landelijke ontwikkeling KNHB

De hockeyverenigingen in Amstelveen hebben zich anders ontwikkeld dan de landelijke trend van de KNHB (figuur 3.6). Landelijk laat het aantal seniorleden een gemiddelde jaarlijkse groei van 4 procent zien (bovenop de bevolkingsontwikkeling), terwijl in Amstelveen alleen AMVJ en MHC Amstelveen de afgelopen jaren meer seniorleden hebben gekregen. Landelijk heeft het aantal juniorleden zich vrijwel gelijk ontwikkeld met de bevolkingsontwikkeling. In Amstelveen hebben vooral VVV Myra, AMVJ en HIC een toename van het aantal jeugdleden gehad. Wanneer deze verenigingen erin slagen om de jeugdleden aan de vereniging te binden, betekent dit dat er over enkele jaren ook meer seniorenteams zijn en de verenigingen in zijn geheel groeien en meer ruimte nodig hebben.

Figuur 3.6 Gemiddelde jaarlijkse ledenontwikkeling (sinds 2014) hockeyverenigingen en KNHB

Bron: KNHB en NOC*NSF. Bewerking Mulier Instituut.

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. hockey

Zes hockeyverenigingen hebben de gebruikersbevraging ingevuld. De resultaten zijn samengevat in ‘beschikbare ruimte’, ‘ledenstop en wachtlijst’, ‘ledenontwikkeling’ en ‘nieuw aanbod’.

Beschikbare ruimte

Hurley, AMVJ, AHBC en Pinoké geven allemaal aan capaciteitstekort voor zowel wedstrijden als trainingen te ervaren. Dit komt overeen met de hiervoor gepresenteerde vraag-aanbodanalyse. HIC en Myra hebben voldoende ruimte op wedstrijd- en trainingsdagen. Myra heeft een wachtlijst zodat er ruimte genoeg blijft voor de huidige leden. Vanwege het tekort maakt AMVJ gebruik van een gedeeld veld met VVV Hockey. Dit veld ligt niet op het eigen sportpark (ver lopen) en bezoekende clubs geven aan dit niet altijd te kunnen vinden. Ook Pinoké maakt gebruik van velden van andere clubs (niet bekend welke clubs). Oplossingen worden gezien in het aanleggen van velden, omzetten van velden naar andere ondergrond, het verbeteren

van de kwaliteit van de huidige velden, het herverdelen van velden over de verenigingen op het sportpark en het verlengen van de competitiedagen.

Ledenstop en wachtlijst

AHBC en Pinoké hebben een ledenstop, Myra en Hurley hebben een wachtlijst voor jeugdleden en AMVJ heeft een wachtlijst voor jeugd en senioren. HIC heeft geen ledenstop en ook geen wachtlijst. De ledenstops en wachtlijsten hebben er mogelijk voor gezorgd dat een vereniging niet of minder hard gegroeid is. Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk vermeld is, wordt daar bij de berekening van de toekomstige behoefte geen rekening mee gehouden.

Ledenontwikkeling

Hoewel hockey vaak een stijging van het aantal leden laat zien, is dit bij HIC niet het geval. De vereniging ziet vooral een daling bij het aantal senioren. HIC geeft aan dat er in Amsterdam hockeyverenigingen en velden zijn bijgekomen, waardoor Amsterdammers dichterbij terechtkunnen. Deels zijn hierdoor leden bij de verenigingen in het Amsterdamse Bos weggegaan, waardoor leden van HIC juist weer naar verenigingen in het Amsterdamse Bos vertrekken. Ook ziet HIC een ontwikkeling dat senioren niet meer bereid zijn om de zondagen grotendeels te reserveren voor sport. Dit heeft tot gevolg dat het rustiger (ongezelliger) wordt op zondag, waardoor nog meer teams afhaken.

AMVJ ziet dat het hoge niveau van hun jeugdteams spelers van VVV en HIC trekt. Ook zijn er veel seniorenteams die in zijn geheel naar AMVJ overstappen (ook door ledenstops bij de verenigingen in het Amsterdamse Bos). De andere verenigingen verwachten ongeveer gelijk te blijven in het aantal leden, vooral omdat er geen ruimte is om nieuwe leden te faciliteren.

Nieuw aanbod

Alle verenigingen geven aan activiteiten aan te bieden voor speciale doelgroepen, zoals ouderen of jongste jeugd. Ook wordt nagedacht over nieuwe spelvormen of activiteiten voor nieuwe doelgroepen. Voor een aantal verenigingen is de huidige capaciteit niet toereikend om nieuwe activiteiten aan te bieden.

Conclusie

De hockeyverenigingen maken volop gebruik van de velden op zowel zaterdag als zondag. De verenigingen in het Amsterdamse Bos en op sportpark ’t loopveld hebben een tekort aan wedstrijdvelden[6]. Myra heeft geen tekort, maar hanteert een wachtlijst om voldoende ruimte te kunnen bieden voor de huidige leden. Tot 2040 loopt het tekort aan velden flink op, vooral op de ‘Amsterdamse’ parken. Bij Myra wordt ook een tekort verwacht wanneer van de sterke bevolkingsontwikkeling wordt uitgegaan (scenario 2). Een deel van de verenigingen zal, ondanks een toenemende vraag, niet verder kunnen groeien wanneer er niets gebeurt aan capaciteitsuitbreiding.

3.4 Tennis

Aanbod

Tennis wordt zowel binnen als buiten beoefend. Er zijn circa 350 accommodaties In Nederland waar binnen kan worden getennist, met in totaal circa 1.300 overdekte tennisbanen, ten opzichte van ruim

[6] De KNHB heeft geen richtlijn voor het aantal trainingsvelden. Het uitgangspunt is dat als er voldoende wedstrijdvelden zijn er ook genoeg trainingsvelden zijn.

2.000 accommodaties waar buiten kan worden getennist, met in totaal circa 11.300 tennisbanen (DSA, 2019).

In Nederland liggen 11.255 tennisbanen in de buitenlucht, wat neerkomt op 16,5 baan per 25.000 inwoners (DSA, 2019). De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB) telt circa 557.000 leden in 2018. Dit betekent een gemiddelde baandruk van 49 leden per baan. In de gemeente Amstelveen liggen 68 tennisbanen. Dat vertaalt zich naar een relatief hoog aantal van 18,7 banen per 25.000 inwoners (tabel 3.16). Ook het percentage van de bevolking dat tennist is vergeleken met vergelijkbare gemeenten en de VSG-regio Amsterdam relatief hoog. Zetten we het aantal leden van Amstelveense tennisverenigingen af tegen het aantal banen, dan geeft dat een baandruk van 72. Hiermee is de baandruk hoger dan het landelijk gemiddelde (48), maar lager dan het gemiddelde in de regio (87).

Tabel 3.16 Aantal tennisbanen (2019) en ledenpercentage KNLTB (2019)

	Aantal banen		Ledenpercentage
	Totaal	Per 25.000 inwoners	KNLTB
Amstelveen	68	18,7	4,5%
VSG-regio Amsterdam	329	7,9	2,7%
Vergelijkbare gemeenten	471	14,5	2,5%
Nederland	11.320	16,6	3,2%

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNLTB via NOC*NSF, 2017. Bewerking: Mulier Instituut.

Amstelveen

De 68 buitentennisbanen liggen verspreid over zeven tennisparken. Op de zeven parken zijn acht verenigingen actief (op tennispark Overburg spelen twee verenigingen). In totaal hebben de verenigingen in 2019 4.863 leden bij de KNLTB ingeschreven.

Tabel 3.17 Aantal banen en leden tennisverenigingen Amstelveen in 2019

Sportpark	Vereniging	Aantal banen	Aantal leden
NTC De Kegel	TV De Kegel	14	741
Sportlaan Oost	LTC Startbaan	12	754
Sportlaan West	De Vliegende Hollander	9	724
Overburg	*ALTC de Aemstelburgh*		*1.141*
	SVU TeniSTA[7]		*57*
	Totaal Overburg	14	1.198
Totaal Amstelveense sportparken		*49*	*3.417*
't Loopveld	Tennisvereniging AMVJ	8	426
Amsterdamse Bos	Tennis Club Amsterdam	6	550
Amsterdamse Bos	T.C. ABN AMRO Amsterdam	5	470
Totaal Amsterdamse sportparken		*19*	*1.446*
Amstelveen		68	4.863

Bron: gemeente Amstelveen en KNLTB

[7] SVU TeniSTA is een studententennisvereniging uit Amsterdam. Op woensdagavond maakt deze vereniging twee uur lang gebruik van drie banen bij T.V. Aemstelburgh. In de zomermaanden maken ze ook op vrijdagavond gebruik van enkele banen.

Behoefte

In tabel 3.18 is de behoefte aan tennisbanen van de Amstelveense tennisverenigingen afgezet tegen het aanbod. De behoefte is berekend aan de hand van richtlijn van de KNLTB, zoals deze op 1 oktober 2019 op de site van de KNLTB staat vermeld. De richtlijn bedraagt 70 leden (maximumvariant) tot 90 leden (minimumvariant) per verlichte tennisbaan.

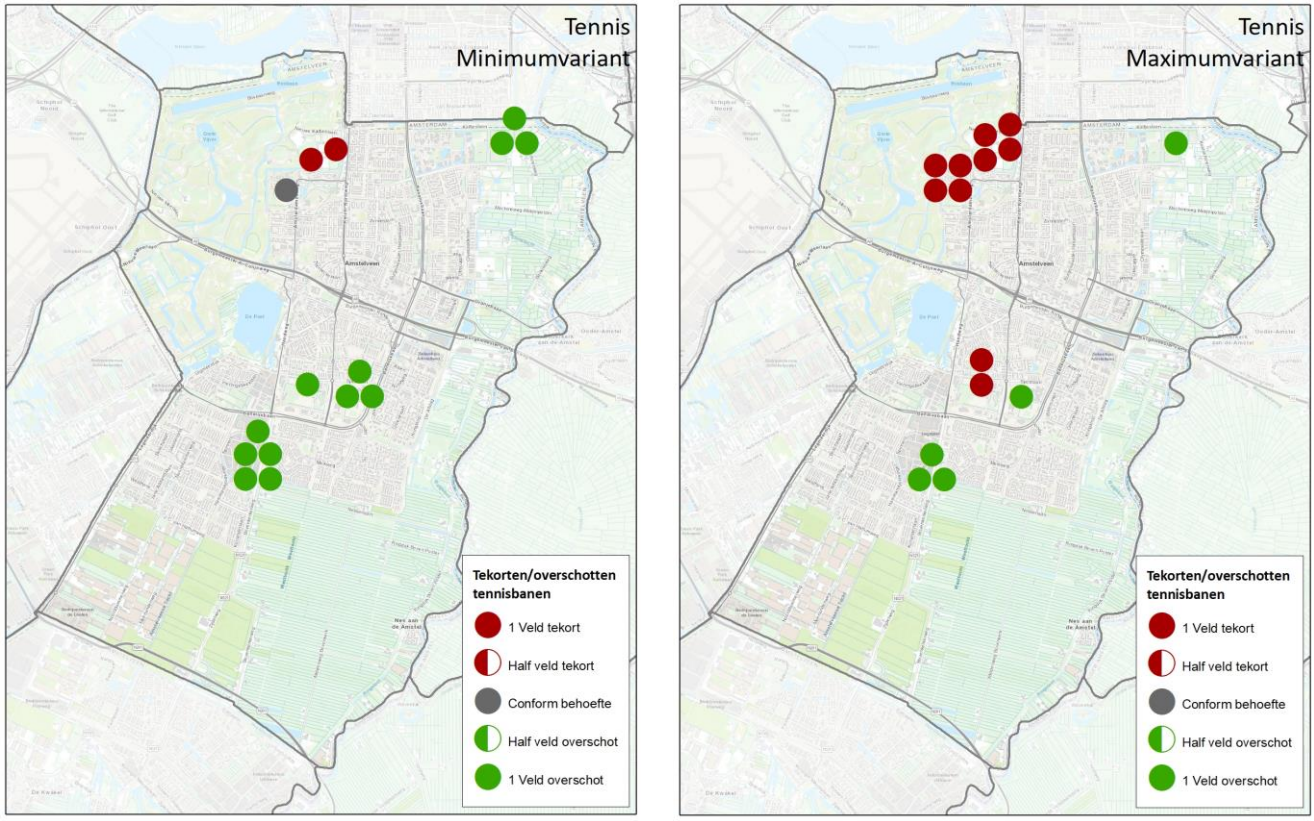
Op de tennisparken NTC De Kegel, Sportlaan Oost en 't Loopveld is in 2019 sprake van een overschot aan banen bij zowel de minimale als de maximale behoefte. Voor de parken Overburg en Sportlaan West is alleen bij de maximale behoefte een tekort te zien. Bij de overige drie parken is zowel in de minimale als in de maximale variant een tekort aan tennisbanen.

Tabel 3.18 Vraag-aanbodanalyse banen tennisparken Amstelveen in 2019

		Behoefte		Overschot (+)/tekort (-)	
Vereniging	**Aanbod**	Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
TV De Kegel	14	9 (8,2)	11 (10,6)	5	3
LTC Startbaan	12	9 (8,4)	11 (10,8)	3	1
De Vliegende Hollander	9	8 (8,0)	11 (10,3)	1	-2
De Aemstelburgh/ SVU TeniSTA	14	14 (13,3)	18 (17,1)	0	-4
Totaal Amstelveense sportparken	*49*	*40*	*51*	*9*	*-2*
Tennisvereniging AMVJ	8	5 (4,7)	7 (6,1)	3	1
Tennis Club Amsterdam	6	7 (6,1)	8 (7,9)	-1	-2
Amsterdamse Bos	5	6 (5,2)	7 (6,7)	-1	-2
Totaal Amsterdamse sportparken	*19*	*18*	*22*	*1*	*-3*
Amstelveen	68	58	73	10	-5

Kaart 3.8 geeft per vereniging de tekorten en overschotten aan tennisbanen in de minimumvariant (links) en maximumvariant (rechts) weer.

Kaart 3.8 Tekorten en overschotten aan tennisbanen, minimumvariant (links) en maximumvariant (rechts), per tennisvereniging, 2019

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Toekomst

Bij het bepalen van de toekomstige behoefte aan tennisbanen is rekening gehouden met de herkomst van de leden. Voor leden uit Amstelveen is de bevolkingsprognose voor de betreffende wijk gebruikt, voor leden uit Amsterdam de bevolkingsprognose van Amsterdam en voor overige leden de landelijke bevolkingsprognose. Voor Amstelveen is geen bevolkingsprognose naar leeftijd bekend, waardoor voor alle leeftijdscategorieën met dezelfde groei of afname is gerekend. Naast de bevolkingsprognose is de ledenontwikkeling van de afgelopen vier jaar van de tennisverenigingen gebruikt. Door middel van extrapolatie is deze ontwikkeling omgezet in een trend richting de jaren 2030 en 2040.

De verwachting is dat de bevolking van Amstelveen licht (scenario 1) tot redelijk (scenario 2) zal stijgen. Dit heeft als gevolg dat het potentiële aantal leden van de tennisverenigingen zal toenemen. Dit resulteert in scenario 1 bij drie van de zeven tennisparken tot een banentekort in zowel de minimale als de maximale variant in 2040 (tabel 3.19 en kaart 3.9) en bij scenario 2 bij vier van de zeven tennisparken tot een banentekort in beide varianten in 2040 (tabel 3.20 en kaart 3.10).

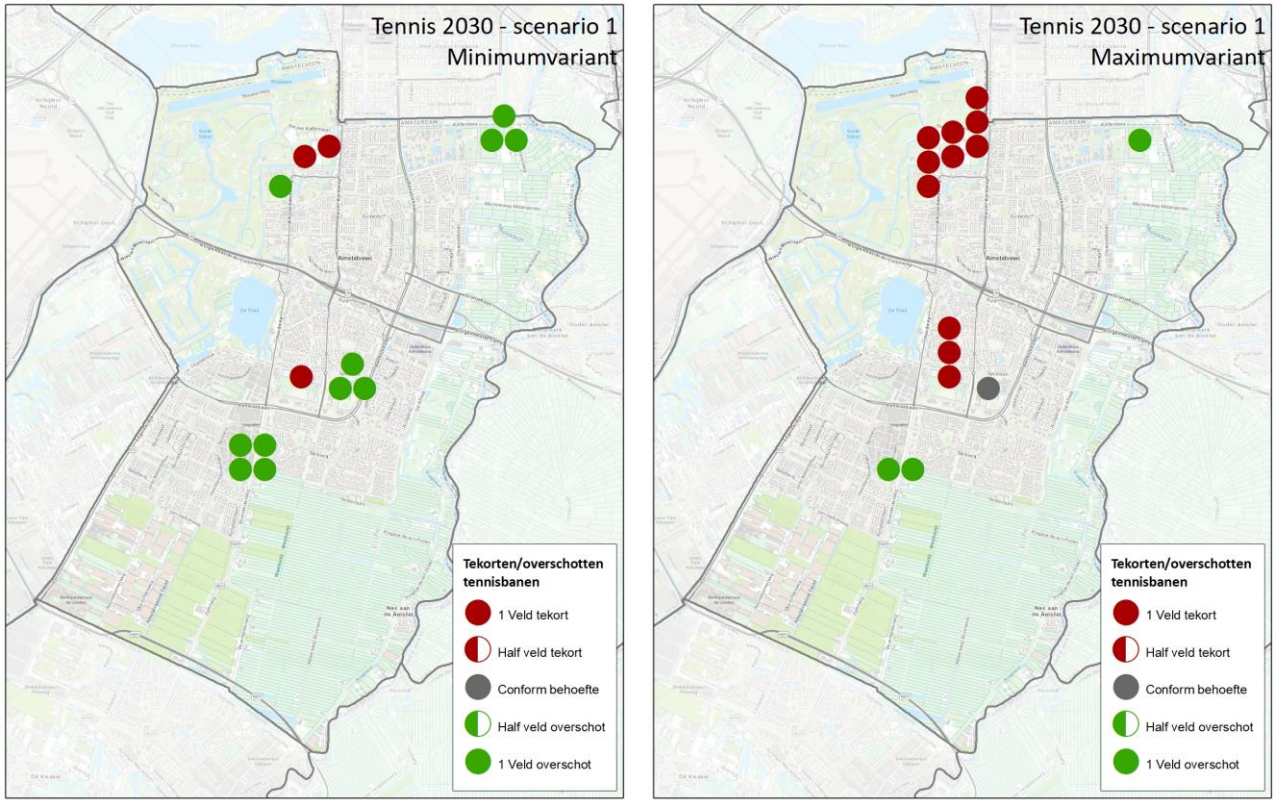
Tabel 3.19 Huidige en verwachte baanoverschotten en -tekorten op tennisparken in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1), tot 2040

		Overschot (+)/tekort (-)					
		2019		2030		2040	
Vereniging	**Aanbod**	Min	Max	Min	Max	Min	Max
TV De Kegel	14	5	3	4	2	4	1
LTC Startbaan	12	3	1	3	0	2	0
De Vliegende Hollander	9	1	-2	-1	-3	-1	-3
De Aemstelburgh; TeniSTA	14	0	-4	1	-3	0	-4
Amstelveense sportparken	*49*	*9*	*-2*	*7*	*-4*	*5*	*-6*
Tennisvereniging AMVJ	8	3	1	3	1	2	1
Tennis Club Amsterdam	6	-1	-2	-1	-3	-1	-3
Amsterdamse Bos	5	-1	-2	-1	-2	-1	-2
Amsterdamse sportparken	*19*	*1*	*-3*	*1*	*-4*	*0*	*-4*
Amstelveen	68	10	-5	8	-8	5	-10

Tabel 3.20 Huidige en verwachte baanoverschotten en -tekorten op tennisparken in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2), tot 2040

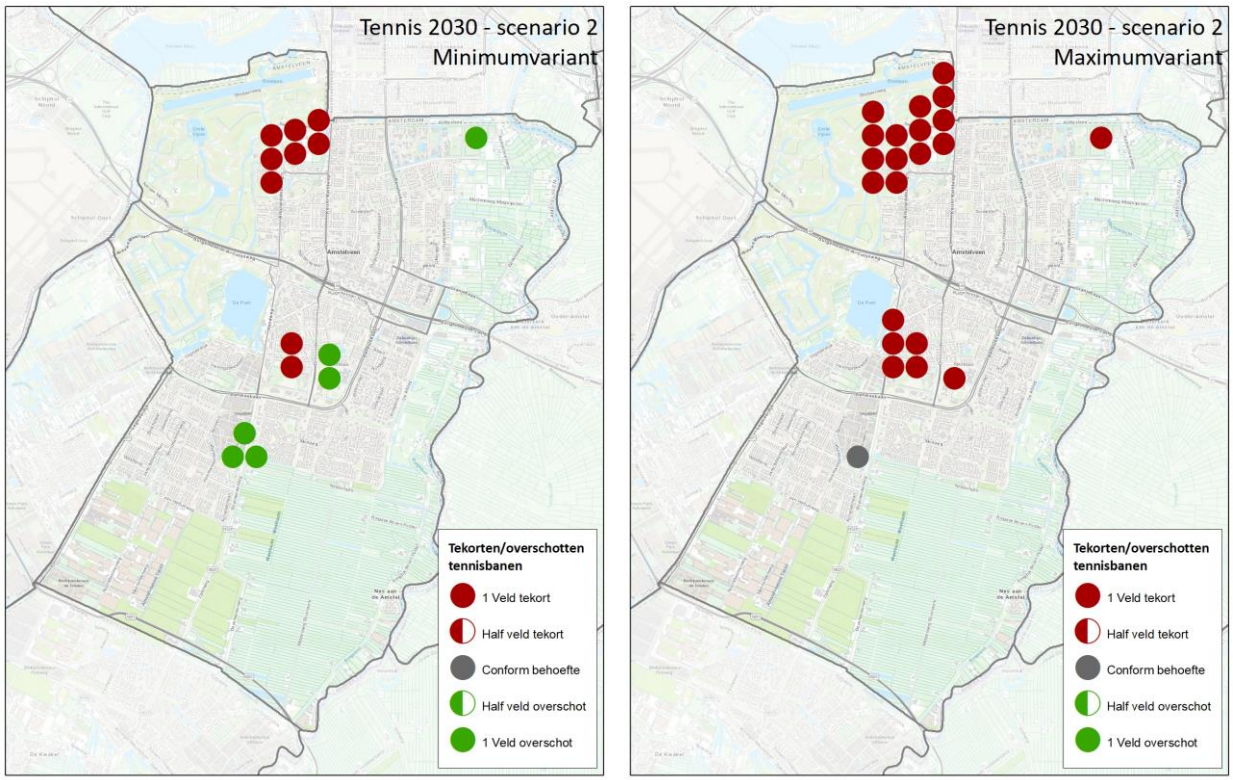
		Overschot (+)/tekort (-)					
		2019		2030		2040	
Vereniging	**Aanbod**	Min	Max	Min	Max	Min	Max
TV De Kegel	14	5	3	3	0	2	-1
LTC Startbaan	12	3	1	2	-1	1	-2
De Vliegende Hollander	9	1	-2	-2	-5	-2	-5
De Aemstelburgh; TeniSTA	14	0	-4	-3	-7	-3	-8
Amstelveense sportparken	49	9	-2	0	-13	-2	-16
Tennisvereniging AMVJ	8	3	1	1	-1	0	-2
Tennis Club Amsterdam	6	-1	-2	-2	-4	-2	-4
Amsterdamse Bos	5	-1	-2	-2	-3	-2	-4
Amsterdamse sportparken	19	1	-3	-3	-8	-4	-10
Amstelveen	68	10	-5	-3	-21	-6	-26

Kaart 3.9 Tekorten en overschotten aan tennisbanen in 2030 minimumvariant (links) en maximumvariant (rechts) o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 1

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 3.10 Tekorten en overschotten aan tennisbanen in 2030 minimumvariant (links) en maximumvariant (rechts) o.b.v. bevolkingsontwikkeling scenario 2

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Nemen we de ontwikkeling van de verenigingen van de afgelopen jaren mee voor de bepaling van de toekomstige behoefte, dan zien we dat de toenemende behoefte op basis van de bevolkingsontwikkeling deels teniet wordt gedaan. Alleen voor de sportparken Overburg en Sportlaan West, waar de licht groeiende verenigingen zitten, wordt de toenemende behoefte door de bevolkingsgroei door de groei van de populariteit van de vereniging versterkt. Hierbij is verondersteld dat de verenigingen zich de komende jaren op dezelfde manier ontwikkelen als de afgelopen jaren. Het is daarbij de vraag of de daling van het aantal leden bij tennisverenigingen zich ook de komende tien jaar verder voortzet.

Tabel 3.21 Huidige en verwachte baanoverschotten en –tekorten op tennisparken in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 1) en recente verenigingsontwikkeling, in 2019 en 2030 (in aantallen)

		Overschot (+)/tekort (–)			
		2019		2030	
Vereniging	**Aanbod**	Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
TV De Kegel	14	5	3	8	6
LTC Startbaan	12	3	1	6	5
De Vliegende Hollander	9	1	-2	-2	-5
De Aemstelburgh/TeniSTA	14	0	-4	-3	-8
Amstelveense sportparken	*49*	*9*	*-2*	*9*	*-2*
Tennisvereniging AMVJ	8	3	1	4	3
Tennis Club Amsterdam	6	-1	-2	1	0
Amsterdamse Bos	5	-1	-2	0	-1
Amsterdamse sportparken	19	1	-3	5	2
Amstelveen	68	10	-5	14	0

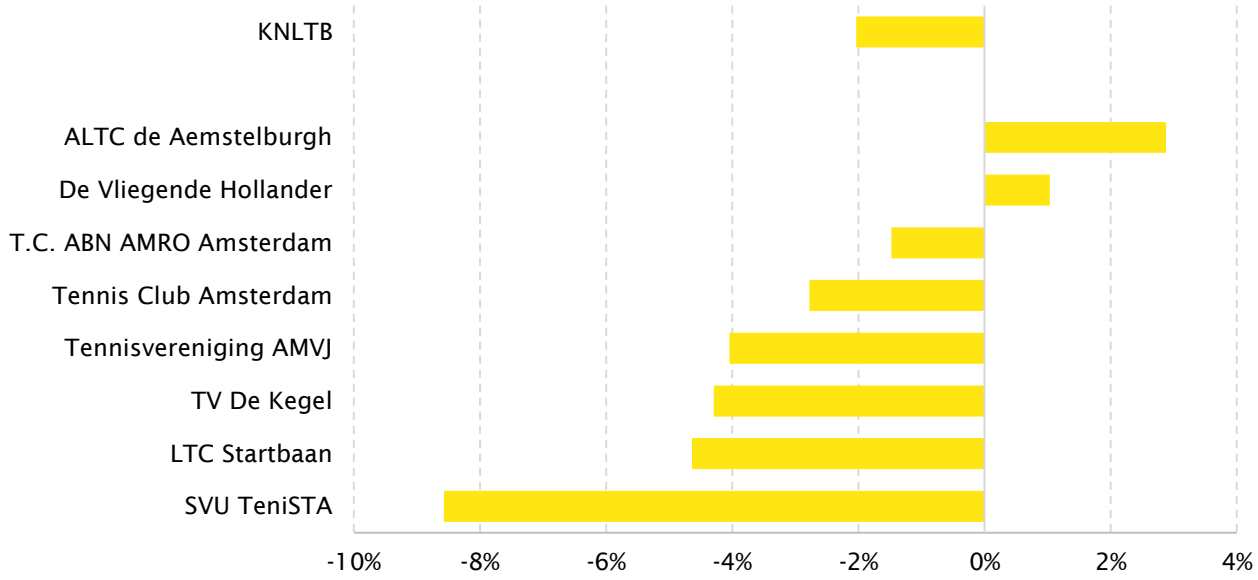
Tabel 3.22 Huidige en verwachte baanoverschotten en –tekorten op tennisparken in de gemeente Amstelveen o.b.v. verwachte bevolkingsontwikkeling (scenario 2) en recente verenigingsontwikkeling, in 2019 en 2030 (in aantallen)

		Overschot (+)/tekort (–)			
		2019		2030	
Vereniging	**Aanbod**	Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
TV De Kegel	14	5	3	*7*	5
LTC Startbaan	12	3	1	6	4
De Vliegende Hollander	9	1	-2	-3	-6
De Aemstelburgh/TeniSTA	14	0	-4	-8	-14
Amstelveense sportparken	*49*	*9*	*-2*	*2*	*-11*
Tennisvereniging AMVJ	8	3	1	3	2
Tennis Club Amsterdam	6	-1	-2	0	-1
Amsterdamse Bos	5	-1	-2	-1	-2
Amsterdamse sportparken	19	1	-3	2	-1
Amstelveen	68	10	-5	4	-12

Vergelijking met landelijke ontwikkeling KNLTB

De tennisverenigingen in Amstelveen hebben zich grotendeels gelijk ontwikkeld met de landelijke trend van de KNLTB (figuur 3.7). Alleen ALTC de Aemstelburgh en De Vliegende Hollander hebben de afgelopen jaren meer leden gekregen; de andere verenigingen zijn allemaal in meer of mindere mate gedaald.

Figuur 3.7 Gemiddelde jaarlijkse ledenontwikkeling (sinds 2015) tennisverenigingen en KNLTB

Bron: KNLTB en NOC*NSF. Bewerking Mulier Instituut.

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. tennis

Aemstelburgh, De Vliegende Hollander en SVU TeniSTA hebben de gebruikersbevraging ingevuld. Deze verenigingen geven geen capaciteitsknelpunten te ervaren en geen wachtlijsten of ledenstops te hebben. Aemstelburgh geeft aan na te denken over de aanleg van een padelbaan. Ze hebben nu voldoende ruimte op de banen en verwachten ongeveer gelijk te blijven in het aantal leden. SVU TeniSTA is verbonden aan de VU Amsterdam en speelt op meerdere plekken tennis. De vereniging heeft de ambitie om meer leden aan te trekken en zouden dan ook meer banen nodig hebben. Ze zijn op zoek naar samenwerkingen met andere verenigingen. De Vliegende Hollander is qua ledenaantal vrij stabiel gebleven, maar ziet wel veel wisselingen. De vereniging merkt dat mensen minder snel lid van een vereniging willen worden en liever ‘vrij tennissen’.

Conclusie

In de minimumvariant (90 leden per baan) zijn bij alle verenigingen, met uitzondering van die in het Amsterdamse Bos, banen over. TV De Kegel, LTC Startbaan en AMVJ hebben ook in de maximumvariant (70 leden per baan) voldoende ruimte. Op basis van de bevolkingsontwikkeling (scenario 1) ontstaat bij LTC Startbaan een tekort aan banen in 2030 (minimumvariant), en ontstaat bij Overburg een tekort aan banen in scenario 2. Omdat de meeste tennisverenigingen te maken hebben met teruglopende ledenaantallen, zal de toename op basis van de bevolkingsontwikkeling geheel (scenario 1) of voor een deel (scenario 2) teniet worden gedaan.

3.5 Korfbal

Korfbal wordt zowel buiten als binnen gespeeld. Het eerste deel van het veldseizoen start in september en duurt tot eind november. Hierop aansluitend begint het zaalseizoen. Het tweede deel van het veldseizoen begint eind maart en duurt tot en met juni. Bij korfbalverenigingen die zowel in het veldseizoen als het zaalseizoen actief zijn, kan de ruimtebehoefte buiten niet los worden gezien van de ruimtebehoefte binnen. Als de capaciteit tijdens het veldseizoen beperkingen kent, zal dit doorwerken op het aantal actieve teams tijdens het zaalseizoen (en andersom).

Behoefte

In de gemeente Amstelveen zijn twee korfbalverenigingen actief. Korfbalvereniging Amstelveen (KVA) is actief op sportcomplex Sportlaan Oost en beschikt over drie kunstgrasvelden (op één groot veld). De vereniging heeft achttien teams (7 senioren- en 11 juniorenteams) ingeschreven bij competities van de KNKV. Oranje Nassau is een kleinere vereniging en heeft met het huidig aantal teams (7 teams, 3 senioren- en 4 juniorenteams) genoeg aan één wedstrijdveld. Beide sportcomplexen voldoen in de huidige situatie aan de veldbehoefte van de verenigingen, gebaseerd op het aantal teams (tabel 3.23).

Tabel 3.23 Aanbod en behoefte aan korfbalvelden Amstelveen, 2019 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Aantal teams	Veldbehoefte	Overschot (+) / tekort (–)
Sportlaan Oost	KVA	3	18	3 (2,1)	0
't Loopveld	Oranje Nassau	1	7	1 (0,7)	0
Amstelveen		4	25	4	0

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van de korfbalverenigingen is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Amstelveen en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de KNKV. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken.

De bevolkingsontwikkeling en de verwachte trend in de korfbalsport zijn nauwelijks van invloed op de toekomstige behoefte van de korfbalverenigingen uit Amstelveen. Beide verenigingen hebben naar verwachting in 2030 en 2040 nog steeds voldoende ruimte om hun teams te huisvesten. Op basis van de landelijke ontwikkeling komt er bij KVA een overschot van één veld, zowel op basis van scenario 1 als scenario 2.

Tabel 3.24 Verwachte veldoverschotten en –tekorten Amstelveense korfbalverenigingen 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 1; in aantallen)

		2019		2030		2040	
Vereniging	Aantal velden	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot
KVA	3	2,1	0,0	2,2	0,0	2,3	0,0
Oranje Nassau	1	0,7	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0

Tabel 3.25 Verwachte veldoverschotten en –tekorten Amstelveense korfbalverenigingen 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 2; in aantallen)

		2019		2030		2040	
Vereniging	Aantal velden	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot
KVA	3	2,1	0,0	2,6	0	2,7	0
Oranje Nassau	1	0,7	0,0	0,9	0	0,9	0

Tabel 3.26 Verwachte veldoverschotten en –tekorten Amstelveense korfbalverenigingen 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 1) en recente ledentalontwikkeling KNKV (in aantallen)

		2019		2030	
Vereniging	Aantal velden	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot
KVA	3	2,1	0,0	1,6	1
Oranje Nassau	1	0,7	0,0	0,5	0

Tabel 3.27 Verwachte veldoverschotten en –tekorten Amstelveense korfbalverenigingen 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 2) en recente ledentalontwikkeling KNKV (in aantallen)

		2019		2030	
Vereniging	Aantal velden	Veld-behoefte	Tekort/ overschot	Veld-behoefte	Tekort/ overschot
KVA	3	2,1	0,0	1,9	1
Oranje Nassau	1	0,7	0,0	0,6	0

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. korfbal

KVA heeft de gebruikersbevraging ingevuld. De vereniging heeft geen knelpunten met betrekking tot de capaciteit van wedstrijd- of trainingsvelden. Het aantal leden is vrijwel stabiel gebleven en ook de komende jaren verwacht de vereniging geen grote veranderingen in het aantal leden. Met de huidige velden kan de vereniging in de toekomst vooruit.

Conclusie

De twee korfbalverenigingen in Amstelveen hebben voldoende ruimte en hebben ook in de toekomst voldoende aan de velden die ze tot hun beschikking hebben.

3.6 Honk- en softbal

Behoefte

De Vliegende Hollanders (DVH) is de enige honk- en softbalvereniging in de gemeente Amstelveen. De vereniging is actief op sportpark Sportlaan West, centraal gelegen in de gemeente. DVH beschikt over één gecombineerd honk- en softbalveld, twee softbalvelden en één veld dat geschikt is voor pupillenwedstrijden. Bij de vereniging zijn negen honkbalteams (4 senioren-, 1 junioren-, 2 aspiranten- en 2 pupillenteams), zes softbalteams (2 mannen- en 4 vrouwenteams) en drie beeballteams actief.

Tabel 3.28 Vraag-aanbodanalyse honk- en softbalvelden DVH, seizoen 2019 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging		Aanbod	Behoefte	Overschot (+)/tekort (-)
Sportlaan West	DVH	*Honk-/softbal*	1	1 (0,6)	0
		Softbal	2	2 (1,3)	0
		Pupillen	1	1 (0,2)	0

Het huidig aantal teams zorgt voor een behoefte aan één honkbalveld, twee softbalvelden en één pupillenveld (tabel 3.28). De vereniging voldoet in de huidige situatie aan de behoefte aan wedstrijdvelden.

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van DVH is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Amstelveen en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de KNBSB. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken.

De bevolkingsprognoses en de recente ontwikkeling van de KNBSB hebben geen gevolgen voor de afgeronde behoefte aan velden. Hoewel de onafgeronde behoefte door deze ontwikkelingen wel wordt beïnvloed, verandert de uiteindelijke veldbehoefte niet.

Tabel 3.29 Verwachte veldoverschotten en -tekorten DVH in 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 1) en recente ledentalontwikkeling KNBSB (in aantallen)

				Overschot (+)/tekort (-)					
				Bevolkingsontwikkeling			H- en S-balontwikkeling		
Sportpark	Vereniging		Aanbod	2019	2030	2040	2019	2030	2040
Sportlaan West	DVH	*Honk-/softbal*	1	0	0	0	0	0	0
		Softbal	2	0	0	0	0	0	0
		Pupillen	1	0	0	0	0	0	0

Tabel 3.30 Verwachte veldoverschotten en -tekorten DVH in 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 2) en recente ledentalontwikkeling KNBSB (in aantallen)

				Overschot (+)/tekort (-)					
				Bevolkingsontwikkeling			H- en S-balontwikkeling		
Sportpark	Vereniging		Aanbod	2019	2030	2040	2019	2030	2040
Sportlaan West	DVH	*Honk-/softbal*	1	0	0	0	0	0	0
		Softbal	2	0	0	0	0	0	0
		Pupillen	1	0	0	0	0	0	0

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. honk- en softbal

De vereniging heeft geen gebruikersbevraging ingevuld.

Conclusie

De honk- en softbalvereniging in Amstelveen heeft voldoende ruimte en heeft ook in de toekomst voldoende aan de velden die ze tot hun beschikking hebben.

3.7 Rugby

Behoefte

In de gemeente Amstelveen is één rugbyvereniging actief. De Amstelveense Rugby Club (ARC) heeft haar thuisbasis op sportpark Sportlaan West. De vereniging beschikt over drie velden. In het seizoen 2019/'20 heeft de vereniging achttien teams die actief zijn in een competitie. Samen hebben deze teams een behoefte aan 4 (3,8 onafgerond) velden. In de huidige situatie heeft ARC een tekort aan één veld[8].

Tabel 3.31 Vraag-aanbodanalyse rugbyvelden ARC, seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Sportpark	Vereniging	Aantal velden	Aantal teams	Veldbehoefte	Overschot (+) /tekort (-)
Sportlaan West	ARC	3	18	4 (3,8)	-1

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van ARC is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Amstelveen en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van Rugby Nederland. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken. De rugbybond heeft de afgelopen jaren een grote groei doorgemaakt. Dit zorgt ervoor dat wanneer deze trend wordt doorgetrokken, in 2030 al een tekort van respectievelijk zes en acht velden voor scenario 1 en 2 wordt verwacht. Zonder aanpassing van de capaciteit zal groei van de vereniging niet plaats kunnen vinden.

Tabel 3.32 Verwachte veldoverschotten en -tekorten ARC in 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 1) en recente ledentalontwikkeling Rugby Nederland (in aantallen)

		Overschot (+)/tekort (-)				
		Bevolkingsontwikkeling			Rugbyontwikkeling	
Vereniging	Aantal velden	2019	2030	2040	2019	2030
ARC	3	-1	-2	-2	-1	-6

Tabel 3.33 Verwachte veldoverschotten en -tekorten ARC in 2019, 2030 en 2040 op basis van bevolkingsprognose (scenario 2) en recente ledentalontwikkeling Rugby Nederland (in aantallen)

		Overschot (+)/tekort (-)				
		Bevolkingsontwikkeling			Rugbyontwikkeling	
Vereniging	Aantal velden	2019	2030	2040	2019	2030
ARC	3	-1	-2	-3	-1	-8

[8] In 2020 zal worden onderzocht in hoeverre de huidige planningsnorm rugby aansluit bij de praktijk en voldoende rekening houdt met de verdeling van thuis- en uitspelende teams en wedstrijden op zaterdag en zondag.

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. rugby

ARC heeft geen ledenstop of wachtlijst. Wel is het ledenaantal de afgelopen jaren sterk gestegen en verwacht de vereniging ook de komende jaren te groeien. De groeiende populariteit van de sport en de uitzendingen op televisie dragen aan deze groei bij. Door verruwing bij andere sporten (met name gebrek aan respect voor scheidsrechters en incidenten langs de lijn) staat rugby, met als expliciet uitgedragen waarde 'respect', in een beter daglicht.
ARC ervaart een tekort aan wedstrijd- en trainingsvelden en maakt daarom gebruik van andere velden op het sportpark. Ze zien oplossingen in het herverdelen van de velden over de verenigingen, omzetten van natuurgras naar kunstgras en meer samenwerken met andere verenigingen. Uit de behoeftebepaling blijkt dat er enige restcapaciteit aan voetbalvelden (natuurgras) is, waarmee herverdeling of medegebruik van velden voor de rugbyvereniging mogelijkheden lijken te bieden.

Conclusie

ARC heeft behoefte aan extra capaciteit voor wedstrijden en trainingen. Rugby is landelijk gezien een sport die sterk groeit en dit is ook in Amstelveen te zien. De vereniging verwacht dan ook meer leden te krijgen, maar heeft daarvoor wel extra ruimte nodig.

3.8 Atletiek

Behoefte

Atletiek wordt zowel op een atletiekaccommodatie, waar loop-, spring-, en werponderdelen kunnen worden uitgevoerd, als in de openbare ruimte beoefend. Een gebruikelijk beeld bij atletiekverenigingen is dat ongeveer de helft van de leden voor de sportbeoefening gebruikmaakt van de sportvoorzieningen bij de atletiekaccommodatie.

De Atletiekunie heeft in het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw een sterke ledentoename meegemaakt. Hierbij is het onderscheid tussen de loopsport en de atletieksport van belang. Wat deelnamecijfers betreft, overtreft de loopsport de atletieksport op twee wijzen. Ten eerste is bij de loopsport een duidelijke groei te zien, waar een dergelijke ontwikkeling in de deelname aan atletiek niet of nauwelijks wordt waargenomen. Ten tweede zien we dat beduidend meer mensen aan hardlopen doen dan aan atletiek. De laatste jaren is het aantal leden van de Atletiekunie redelijk stabiel.

In Amstelveen ligt één atletiekaccommodatie. Op sportpark Sportlaan Oost ligt een volwaardige atletiekaccommodatie bestaande uit een 400 meter lange rondbaan met zes lanen, acht sprintlanen van 110 meter en een middenterrein die mogelijkheid biedt alle werp- en springonderdelen uit te voeren. Op deze accommodatie is AV Startbaan, de enige atletiekvereniging van Amstelveen, actief. De vereniging heeft zo'n 600 leden. De Atletiekunie hanteert de richtlijn dat een volwaardige atletiekaccommodatie een vereniging ruimte biedt voor het accommoderen van ongeveer 1.000 leden. De vereniging heeft derhalve voldoende ruimte op de accommodatie.

In de afgelopen vijf jaar is het ledental van AV Startbaan met 8 procent toegenomen (van 555 leden in 2014 naar 600 in 2018).

Toekomst

Bij het bepalen van de toekomstige behoefte van AV Startbaan is rekening gehouden met beide scenario's van de bevolkingsprognose. Daarnaast is de recente groei van de vereniging geëxtrapoleerd en doorgerekend naar 2030 en 2040.

In beide scenario's van de bevolkingsprognose heeft de vereniging in 2030 en 2040 nog ruim voldoende ruimte voor de huisvesting van haar leden, afgaande op de Atletiekunie-richtlijn van 1.000 leden per accommodatie. Wordt de recente groei van het ledental van de vereniging in acht genomen, dan krijgt de vereniging in 2040 wellicht te maken met een krapte op de accommodatie, omdat het ledental van 1.000 dan wordt overschreden.

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. atletiek

AV Startbaan heeft een wachtlijst voor de jeugdleden, maar ervaart geen knelpunten in de beschikbare ruimte. Het is niet bekend waarom de vereniging een wachtlijst heeft, mogelijk is een tekort aan kader hiervan de reden. De vereniging heeft de afgelopen jaar een stabiel ledenaantal gehad, maar de verwachting is dat het ledenaantal de komende jaren stijgt. De vereniging heeft voldoende ruimte op de accommodatie.

Conclusie

Atletiekvereniging AV Startbaan heeft met ruim 600 leden voldoende ruimte op de accommodatie en kan nog verder groeien.

3.9 Wielrennen

Wielrennen is een sport die veel in de openbare ruimte wordt beoefend. Naast de openbare weg worden tegenwoordig ook wielerparcoursen door wielerverenigingen veel gebruikt. Een wielerparcours wordt door de KNWU gedefinieerd als een afgesloten, permanent voor de (wieler)sport, bestemd wegparcours. Hierbij is de permanente afgeslotenheid een belangrijk aspect, omdat dit een grote mate van veiligheid voor het wielrennen veiligstelt en de beschikbaarheid van het parcours wordt gegarandeerd. Naast het reguliere gebruik van de wielervereniging worden wieleraccommodaties doorgaans gebruikt door andere sportverengingen. Denk hierbij aan schaats-, triatlon-, skeeler- en trimverenigingen.

Gemiddeld genomen, afhankelijk van de lengte van het parcours, kan een accommodatie per keer door 50 renners gebruikt worden. De hoeveelheid renners die een vereniging (volgens de norm) kan huisvesten hangt hiermee samen met de duur van de ritten.

WTC Amstel maakt gebruik van het parcours. De vereniging heeft ruim 300 leden, waarvan ongeveer 10 procent jeugdlid is. De vereniging trekt leden uit Amstelveen en Amsterdam, maar ook uit andere omliggende plaatsen. Vooral de jeugdleden trainen structureel op het parcours. De vereniging heeft voldoende ruimte op de accommodatie (maar heeft wel wensen voor nieuwbouw).

Resultaten gebruikersbevraging t.a.v. wielersport

WTC Amstel is de afgelopen jaren flink in ledenaantal gestegen. De vereniging geeft aan dat een goed kader en veel aandacht voor de jeugd ervoor zorgt dat mensen vanuit een steeds grotere regio de vereniging weten te vinden. WTC Amstel verwacht daarom ook de komende jaren nog te groeien.

Conclusie

De wielervereniging WTC Amstel maakt gebruik van het wielerparcours, maar ook van de openbare weg. De vereniging trekt steeds meer mensen uit de omgeving. Ongeveer 90 procent van de leden zijn volwassen leden; zij maken vaak geen structureel gebruik van het parcours. De vereniging kan nog verder groeien, zowel in jeugdleden (vaak gebonden aan het wielerparcours) als in volwassenleden (minder structureel gebruik van het wielerparcours en vaker van de openbare weg).

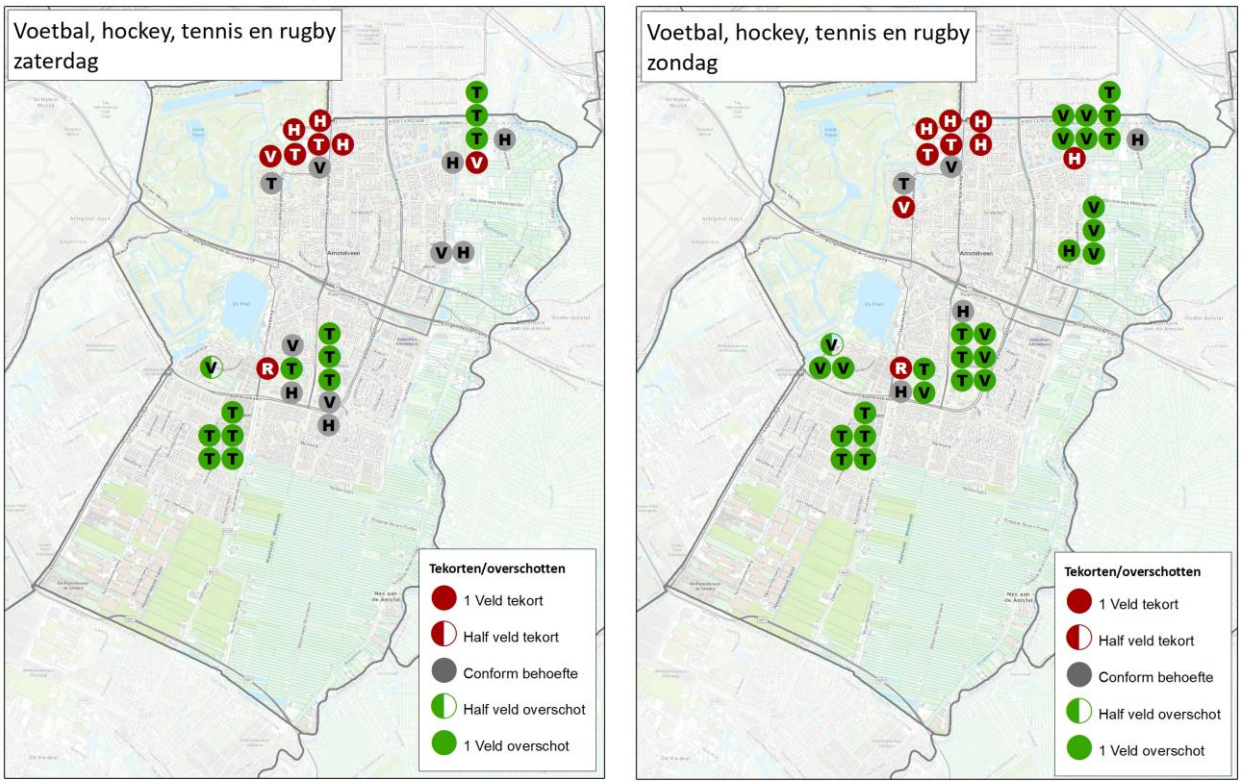
4. Oplossingsrichtingen

In dit hoofdstuk geven we enkele oplossingsrichtingen voor de huidige en toekomstige capaciteitsknelpunten. Omdat de knelpunten het grootste zijn bij voetbal, hockey, tennis en rugby focussen we op deze sporten.

4.1 Huidige situatie

De huidige overschotten en tekorten aan wedstrijdvelden en banen voor voetbal, hockey, tennis en rugby zijn in kaart 4.1 in beeld gebracht. Hierbij is voor tennis de minimumvariant als uitgangspunt genomen[9]. In de huidige situatie zijn de capaciteitsknelpunten het grootst in het Amsterdamse Bos. Op zondag zijn er veel veldoverschotten, met uitzondering van het Amsterdamse Bos.

Kaart 4.1 Tekorten en overschotten aan wedstrijdvelden en banen voor voetbal (V), hockey (H), tennis (H; minimumvariant) en rugby (R), per vereniging[A], op zaterdag (links) en zondag (rechts)Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

[A] De tekorten/overschotten worden per vereniging weergegeven. Dit betekent dat bijvoorbeeld op zondag op sportpark 't Loopveld zowel een tekort aan hockeyvelden bestaat (rode cirkel) als een 'conform behoefte' (grijze cirkel).

Voor voetbal geldt, in tegenstelling tot de andere sporten, ook een richtlijn voor het benodigde aantal trainingsvelden. Op de sportparken Overburg en Bovenkerk is een tekort aan 1,5 trainingsvelden (tabel

[9] Om knelpunten op te lossen is het belangrijk om eerst te regelen dat aan de minimumvariant wordt voldaan, voordat wordt gekeken of ook aan de maximumvariant voldaan kan worden.

3.4). Op sportpark Escapade is nog veel trainingsruimte over, terwijl op de overige sportparken het aantal trainingsvelden overeenkomt met de behoefte.
Om oplossingsrichtingen te bepalen, is gekeken hoe knelpunten in de huidige situatie zich verder ontwikkelen en of er nieuwe knelpunten ontstaan. Omdat de uitkomsten afhangen van welk bevolkingsscenario als uitgangspunt wordt genomen, geven we oplossingsrichtingen voor beide scenario's.

4.2 Scenario 1 bevolkingsprognose

Voetbal

De grootste knelpunten bij voetbal liggen bij Sporting Martinus (zaterdag, zondag, doordeweeks), SV Rap/ AMVJ (zaterdag) en Roda'23 (doordeweeks). Niet direct een knelpunt voor de verenigingen, maar wel ongewenst vanuit optimale benutting van sportaccommodaties, is het grote overschot aan velden op zondag. Sporting Martinus redt het in de huidige situatie om alle wedstrijden te laten spelen, ondanks een berekend veldtekort. Mogelijk plannen zij de wedstrijden strakker in of maken de speeldag langer. Omdat zowel de zaterdag als zondag volop gebruikt worden, is een betere verdeling van de wedstrijden over het weekend geen optie. Het wedstrijdveldtekort zal niet minder worden in de toekomst. Een mogelijkheid is om meer teams op zondag en op andere sportparken te laten spelen. Om de trainingscapaciteit te verhogen, kan het natuurgrasveld (wedstrijdveld) worden omgezet in kunstgras. Samen met de twee kleine kunstgrasoefenvelden is er dan volgens de richtlijn voldoende ruimte.

Op sportpark 't Loopveld lijkt een oplossing te liggen in een betere verdeling van de wedstrijden over de zaterdag en zondag. Een mogelijkheid is om alle seniorenteams te verplichten om minimaal twee wedstrijden per seizoen op zondag te spelen.

Sportpark Bovenkerk, waar Roda'23 speelt, zou gebaat zijn bij het omzetten van een natuurgrasveld naar kunstgras. Dit verhoogt de trainingscapaciteit, terwijl de wedstrijdcapaciteit gehandhaafd blijft (is ook nodig).

Hockey

De knelpunten bij hockey komen zowel op zaterdag als zondag voor, omdat de verenigingen op beide dagen actief zijn. De tekorten doen zich alleen voor op de Amsterdamse sportparken. Er is winst te behalen wanneer teams wedstrijden op andere sportparken gaan spelen. Wanneer alle teams optimaal over de velden in Amstelveen verdeeld zouden worden, dan is er een behoefte van 31,5 veld. Met de 32 velden die er nu liggen, zou dat precies passen. Dit is een theoretische situatie, maar geeft wel aan dat door meer gebruik te maken van elkaars (rest)capaciteit winst behaald kan worden.

HIC heeft op zaterdag en zondag nog ruimte, daar zouden andere verenigingen gebruik van kunnen maken. Ook bij Myra en MHC is op zondag (bij MHC ook op zaterdag) nog ruimte voor enkele extra wedstrijden. Het tekort op zondag bij AMVJ is minimaal en zal in de praktijk opgelost kunnen worden door wedstrijden strakker te plannen of de verdeling tussen uit- en thuiswedstrijden te optimaliseren.

Belangrijk om op te merken is dat er verenigingen zijn met wachtlijsten en/of ledenstops. Er is dus bij enkele verenigingen meer vraag naar hockeyruimte dan nu geaccommodeerd wordt.

Tennis

Bij tennis is er in de minimumvariant een tekort aan banen in het Amsterdamse Bos, terwijl in de maximale variant ook tekorten zijn op sportpark Overburg en Sportlaan West. Gemeentebreed zijn er in de minimale variant tien banen over, maar in de maximale variant elf banen tekort. Of de minimale of maximale variant het beste bij een vereniging past, hangt onder andere af van de opbouw van het ledenbestand. Een vereniging met veel leden die overdag kunnen spelen, kan meer leden per baan kwijt.

Wanneer een vereniging tekort aan capaciteit ervaart, lijkt het voor de hand te liggen om geen nieuwe leden aan te nemen en te verwijzen naar andere verenigingen.

Rugby

De rugbyvereniging komt volgens de richtlijn een veld tekort ondanks dat de vereniging begin dit seizoen een extra veld heeft gekregen. Op sportpark Sportlaan West is nog wel wat restcapaciteit bij de voetbalvereniging, zeker op zondag. De rugbyvereniging zou deze restcapaciteit goed kunnen gebruiken. Ook op Sportlaan Oost zijn, vooral op zondag, nog velden die gebruikt kunnen worden. Doordeweeks bieden deze voetbalvelden geen oplossing, omdat ze dan gebruikt worden door de voetbalverenigingen. De omzetting van een natuurgrasveld (voetbal) naar een kunstgrasveld zou wel extra trainingscapaciteit opleveren.

4.3 Scenario 2 bevolkingsprognose

Voetbal

In scenario 2 kan de oplossing niet meer gevonden worden in het gebruikmaken van elkaars velden. De vraag naar velden wordt dan zo groot, dat op meerdere sportparken tekorten optreden. Een mogelijke oplossing kan zijn dat meer wedstrijden op zondag gespeeld moeten worden. Het lijkt haast een onmogelijke opgave om alle knelpunten hiermee op te lossen. Een andere oplossing zou zijn om extra velden aan te leggen. Op de huidige sportparken is daarvoor geen ruimte, maar wellicht dat er in de buurt van de wijken De Scheg en Legmeer, waar veel woningbouw plaats gaat vinden, ruimte gereserveerd kan worden voor sportvelden. De ligging van dit park aan de kant van het groeiende Aalsmeer geeft mogelijkheden om ook daarvandaan leden te trekken. Door minstens drie voetbalvelden aan te leggen, krijgt een nieuwe (of bestaande) vereniging de kans om een goede start te maken.

In het kader van alle ontwikkelingen richting open clubs en open sportparken zou dit sportpark dan idealiter niet alleen voor voetbal (en hockey) worden ingericht, maar ook voor activiteiten als kinderdagverblijf, fysiotherapiepraktijk en mensen uit de buurt. De geplande school zou van de velden gebruik kunnen maken voor bewegingsonderwijs.

Hockey

Wat voor voetbal is beschreven, geldt nog in sterkere mate voor hockey. Gebruikmaken van elkaar velden levert niet genoeg ruimte op. Op basis van de prognose kunnen minimaal twee hockeyvelden op een nieuw sportpark uitkomst bieden en zou een derde veld ook nog tot mogelijkheden behoren. Een derde veld stelt de vereniging ook in staat om voldoende leden aan te trekken en aantrekkelijk te zijn voor diverse niveaus.

Tennis

Voor tennis zijn op basis van de prognose geen extra banen nodig, maar wel een betere verdeling van de leden over de tennisverenigingen. Wel is het interessant om uit te zoeken of de aanleg van een padelbaan de verenigingen met een overschot aan banen zou kunnen helpen. Door de aanleg van een padelbaan zou de vereniging nieuwe leden kunnen aantrekken.

Rugby

Rugby heeft in de toekomst extra velden nodig, ervan uitgaande dat de populariteit van rugby blijft (groeien). Op het eigen sportpark kan dit deels op de huidige velden voor voetbal plaatsvinden, maar dit is geen ideale oplossing. Als blijkt dat de vereniging de groei echt aan kan (ook bijvoorbeeld qua vrijwilligers en kader) dan zou een extra veld op een nieuw sportpark een mogelijkheid zijn. Medegebruik van voetbalvelden op dit nieuwe sportpark kan, zeker als de ontwikkelingen met multibespeelbare velden doorzetten, ook een optie zijn.

5. Gebruikersbevraging

In dit hoofdstuk zetten we de beoordeling van de sportverenigingen en de onderwijsinstellingen over de door hen gebruikte buitensportaccommodatie(s) op een rij. De sportverenigingen en onderwijsinstellingen hebben hiervoor online een waarderingsmodel van de buitensportaccommodatie ingevuld. Naast vragen over de accommodatie zijn ook vragen over de verenigingen en onderwijsinstellingen gesteld, met als doel om aanvullende inzichten op de toekomstige ruimtebehoefte te krijgen. Hieronder geven we een totaalbeeld van hoe de verenigingen en de onderwijsinstellingen de vragenlijsten hebben ingevuld. In bijlage 2 is per buitensportaccommodatie de beoordeling weergegeven, zowel voor de sportverenigingen als voor de onderwijsinstellingen.

Tabel 5.1 Overzicht ingevulde vragenlijsten gebruikersbevraging

Respons	Aantal complete vragenlijsten	Aantal beoordeelde sportparken*
Aantal verenigingen	23	28
Aantal onderwijsinstellingen	10	14

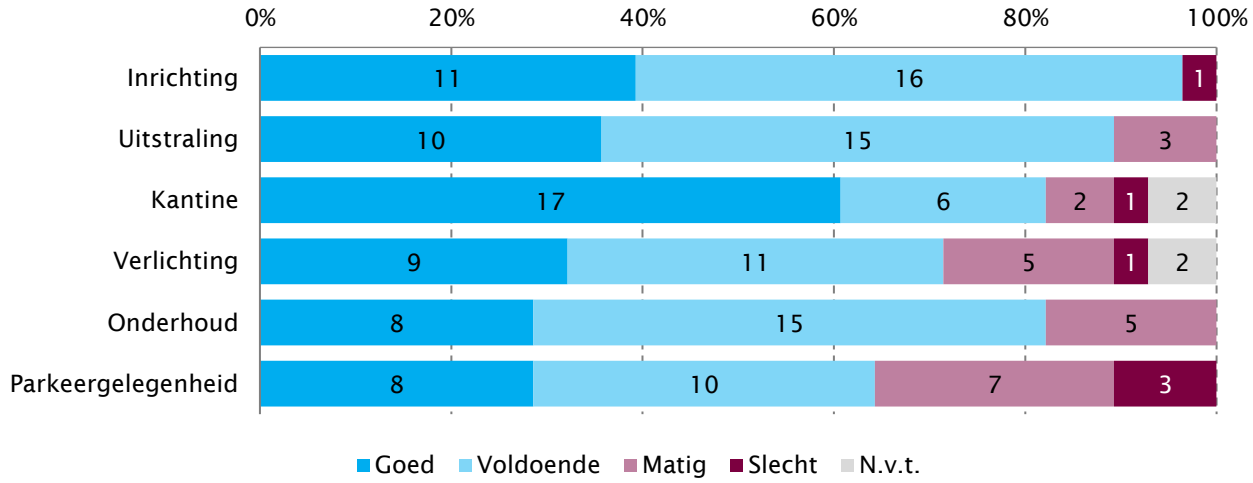
* een sportpark is sporttak gebonden: dus Sportpark Sportlaan West – Rugby en Sportpark Sportlaan West – Voetbal telt als twee sportparken mee.

5.1 Waardering sportparken

Sportverenigingen

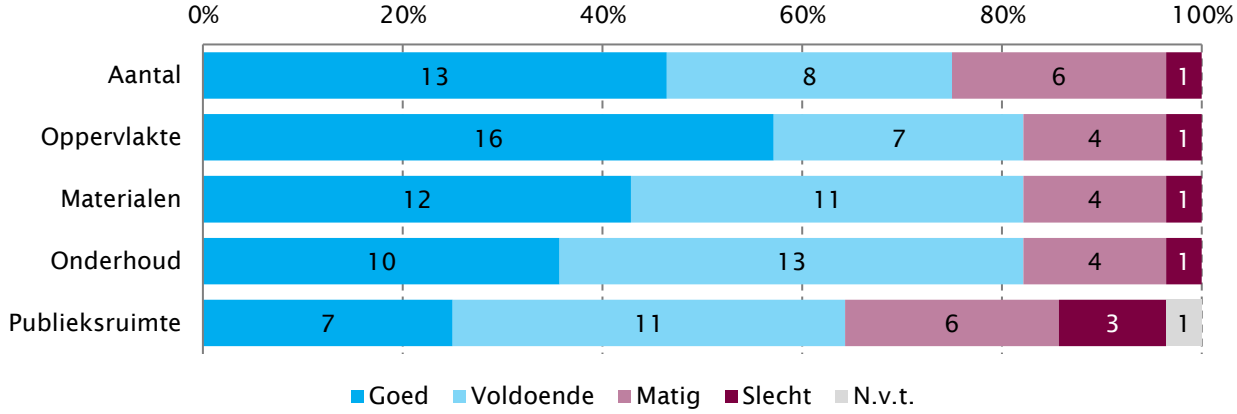
De sportverenigingen beoordelen de sportparken overwegend als ‘goed’ of ‘voldoende’. Relatief veel verenigingen zijn ontevreden over de parkeergelegenheid bij het sportpark. Eén op de drie verenigingen beoordeelt dit aspect van het sportpark als ‘matig’ of ‘slecht’ (figuur 5.1). Sportparken ’t Loopveld en Escapade worden hierbij het vaakst negatief beoordeeld.

Figuur 5.1 Beoordeling sportverenigingen onderdeel ‘sportpark’ van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=28)

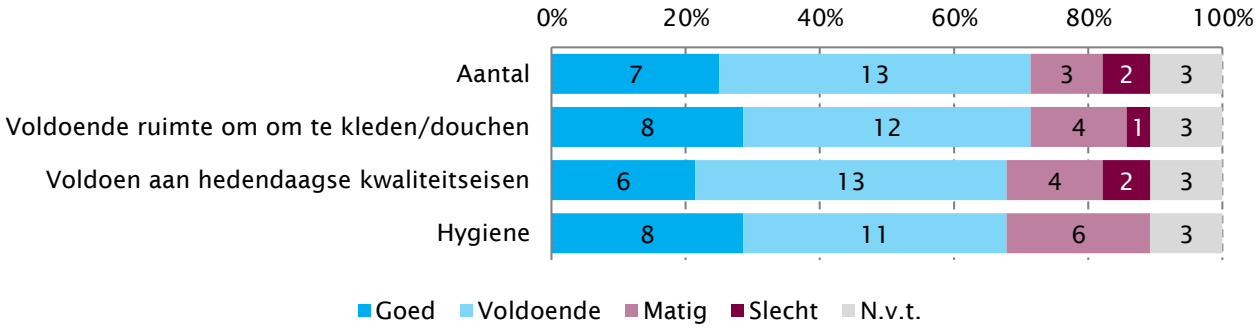
Ruim 75 procent van de sportverenigingen beoordeelt de velden/banen met ‘goed’ of ‘voldoende’ (figuur 5.2). De verenigingen zijn het minst tevreden over de publieksruimte, negen verenigingen geven hiervoor een matige of slechte beoordeling. Hoewel drie kwart van de verenigingen tevreden is met het aantal velden/banen, geven ook zeven verenigingen hiervoor een beoordeling van matig of slecht.

Figuur 5.2 Beoordeling sportverenigingen onderdeel 'velden/banen' van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=28)

Zeven op de tien sportverenigingen beoordelen de was-en kleedgelegenheden als voldoende of goed (figuur 5.3). Toch worden op alle kenmerken ook matig en/of slechte beoordelingen gescoord.

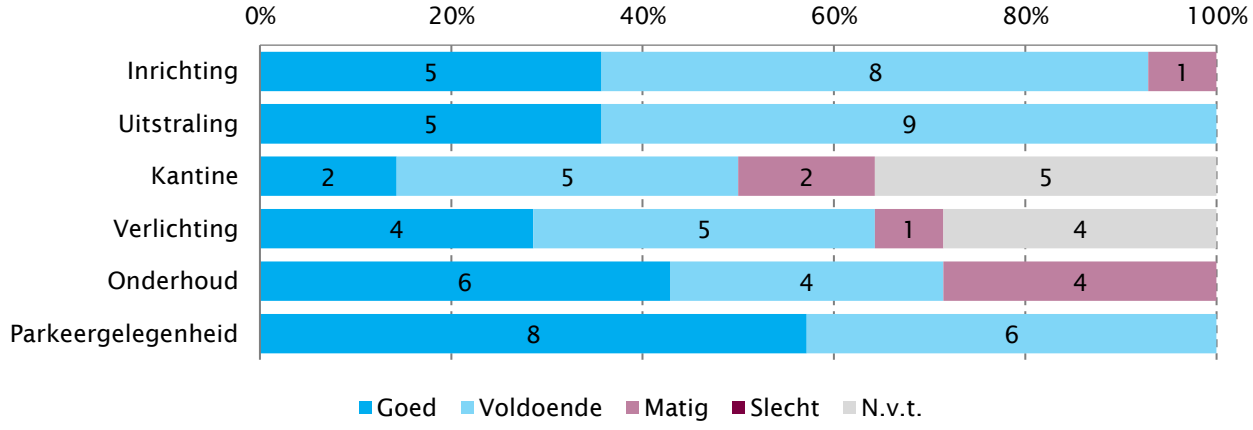
Figuur 5.3 Beoordeling sportverenigingen onderdeel 'was- en kleedgelegenheden' van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=28)

Onderwijs

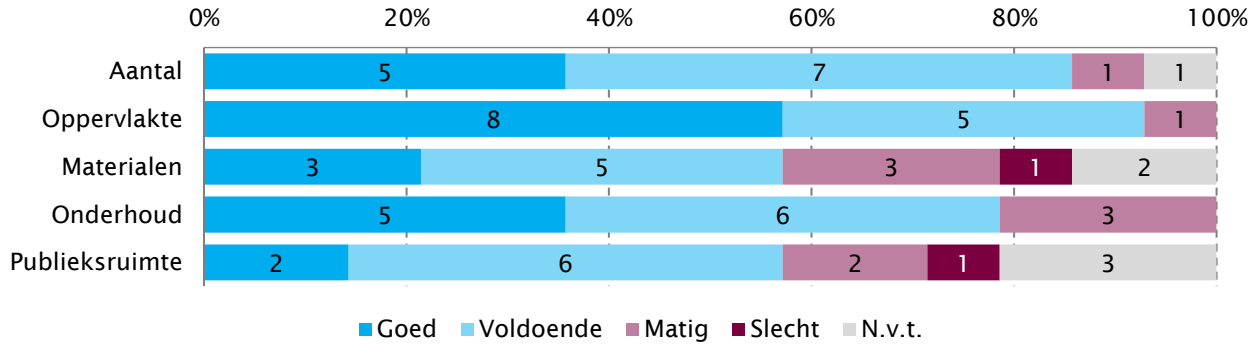
De onderwijsinstellingen zijn, voor zover van toepassing, grotendeels tevreden over de sportparken (figuur 5.4). Vier instellingen geven wel aan dat het onderhoud verbeterd zou moeten worden.

Figuur 5.4 Beoordeling onderwijsinstellingen onderdeel 'sportpark' van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=14)

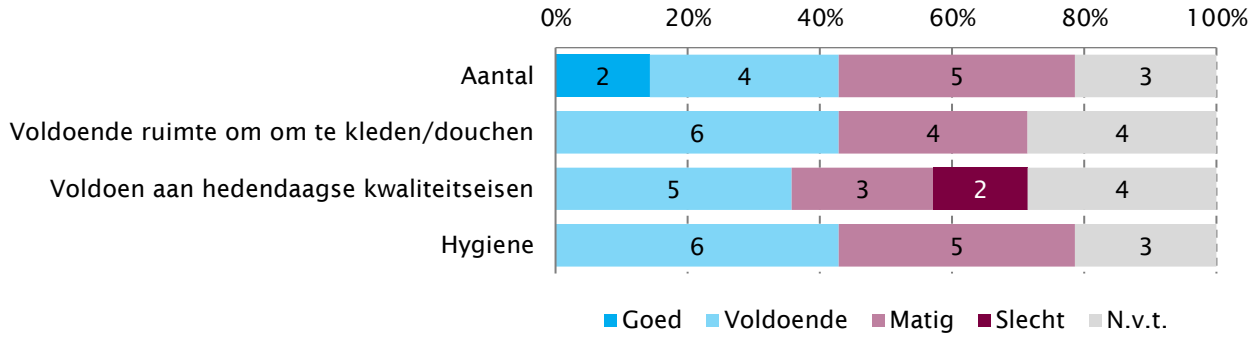
Over het aantal en de oppervlakte van de beschikbare velden zijn de onderwijsinstellingen tevreden (figuur 5.5). Over de materialen, het onderhoud en de publieksruimte zijn de meningen meer verdeeld; een aantal onderwijsinstellingen is hier niet tevreden over.

Figuur 5.5 Beoordeling onderwijsinstellingen onderdeel 'velden/banen' van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=14)

De was- en kleedgelegenheden worden door ongeveer de helft van de onderwijsinstellingen als voldoende of goed beoordeeld (figuur 5.6). Relatief vaak wordt aangegeven dat er te weinig kleedkamers zijn en dat ze niet voldoen aan de hedendaagse kwaliteitseisen. Ook de hygiëne wordt niet door alle onderwijsinstelling als voldoende beoordeeld.

Figuur 5.6 Beoordeling onderwijsinstellingen onderdeel 'was- en kleedgelegenheden' van door hen gebruikte buitensportaccommodatie (in aantallen en procenten, n=14)

5.2 Beschikbare ruimte

Om een beeld te krijgen hoe de verenigingen en de onderwijsinstellingen de beschikbare ruimte ervaren, hebben verenigingen hierover vragen beantwoord voor het sportpark waar ze het meest gebruik van maken. De onderwijsinstellingen hebben deze vragen voor het totale gebruik van buitensportaccommodaties beantwoord.

Sportverenigingen

Tien verenigingen ervaren een tekort aan velden/banen. Drie van deze verenigingen ervaren alleen een tekort aan trainingsvelden, terwijl de andere zeven verenigingen ook vinden dat ze wedstrijdcapaciteit tekort komen. Vier van de tien verenigingen die een tekort aan velden/banen ervaren maken daarom gebruik van velden/banen buiten het eigen sportpark.

Alle verenigingen die aangeven nu te weinig ruimte te hebben, verwachten dat ook de komende vijf jaar extra capaciteit nodig is. De verenigingen die nu voldoende ruimte hebben, verwachten de komende vijf jaar geen extra ruimte nodig te hebben.

Figuur 5.7 Ervaart uw vereniging een tekort aan velden/banen? (in aantallen en procenten, n=23)

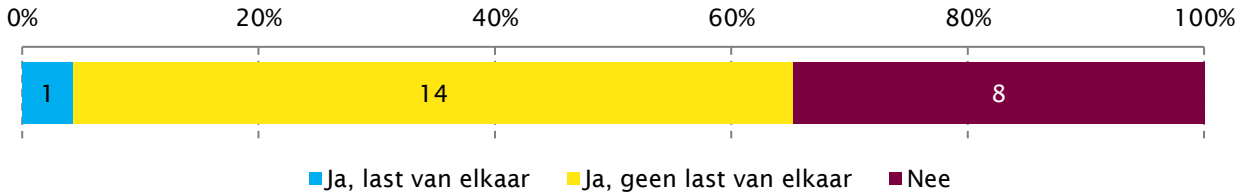

Als oplossingen voor de (toekomstige) capaciteitstekorten wordt het omzetten van natuurgras in kunstgras het vaakst genoemd (8x), gevolgd door 'herschikking van de capaciteit van de gebruikers van het sportpark' (5x) en aanleg extra velden (5x). Verenigingen noemen verder de kwaliteit van de velden verbeteren, wedstrijden op vrijdagavond (35+) en het inkrimpen van verenigingen. De speeltijd op competitiedagen langer maken en meer samenwerking met andere verenigingen wordt nauwelijks als oplossing gezien.

Medegebruik

Bij vijftien verenigingen zijn er niet-sportbond gerelateerde teams, leden of activiteiten die structureel gebruikmaken van de velden/banen op het sportpark (figuur 5.8). Hierbij valt te denken aan trainingsteams, recreatieve oudere of de jongste jeugd. Veertien van deze vijftien verenigingen geven aan dat dit medegebruik de reguliere activiteiten niet in de weg zitten.

Figuur 5.8 Zijn er niet-sportbond gerelateerde teams, leden of activiteiten die structureel gebruikmaken van de velden/banen op het sportpark? (in aantallen en procenten, n=23)

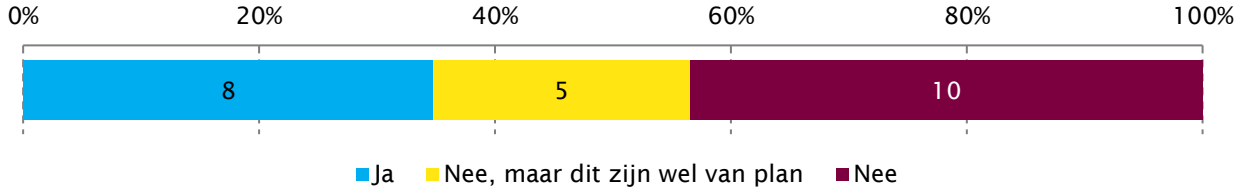
Naast deze niet-sportbond gerelateerde activiteiten worden de velden bij de helft van de verenigingen ook gebruikt voor multifunctioneel gebruik (zoals BSO, welzijnsprojecten, buurtsportcoaches). Ook hiervan ervaren de meeste verenigingen (9) geen hinder voor hun reguliere gebruik (figuur 5.9).

Figuur 5.9 Worden de velden ingezet voor multifunctioneel gebruik? (in aantallen en procenten, n=23)

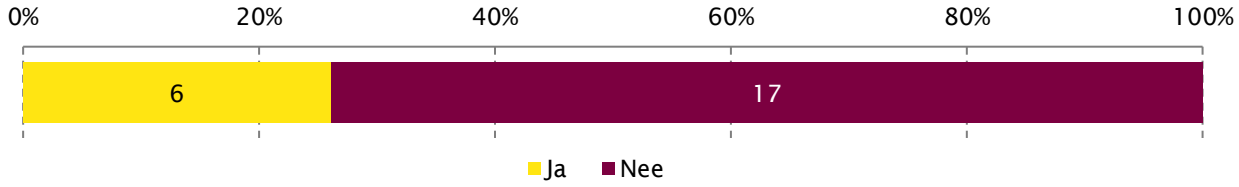
Acht sportverenigingen hebben aanbod voor bepaalde doelgroepen, zoals ouderen- of g-sport. Vijf verenigingen denken hierover na, terwijl tien verenigingen aangeven hier niet mee bezig te zijn (figuur 5.10). Over nieuwe activiteiten voor nieuwe doelgroepen of behoud van huidige leden wordt door veel verenigingen nagedacht. Toernooitjes, activiteiten voor ouderen, g-sporters, Engelstalige sporters en scholieren worden hierbij genoemd als mogelijkheden. Hiervoor zijn in enkele gevallen uitbreiding van de huidige velden/banen of nieuwe type velden/banen (zoals padelbaan of beachveld) nodig.

Figuur 5.10 Biedt uw vereniging aanbod voor bepaalde doelgroepen aan? (in aantallen en procenten, n=23)

De sportparken zijn grotendeels niet openbaar toegankelijk volgens de verenigingen. Zes verenigingen geven aan dat de velden/banen buiten de gebruiksuren van de vereniging vrij toegankelijk zijn voor inwoners.

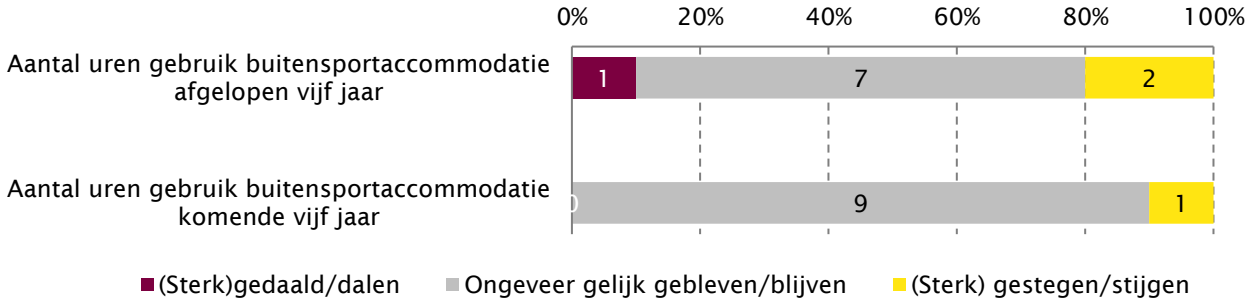
Figuur 5.11 Is het sportpark vrij toegankelijk voor inwoners? (in aantallen en procenten, n=23)

Onderwijsinstellingen

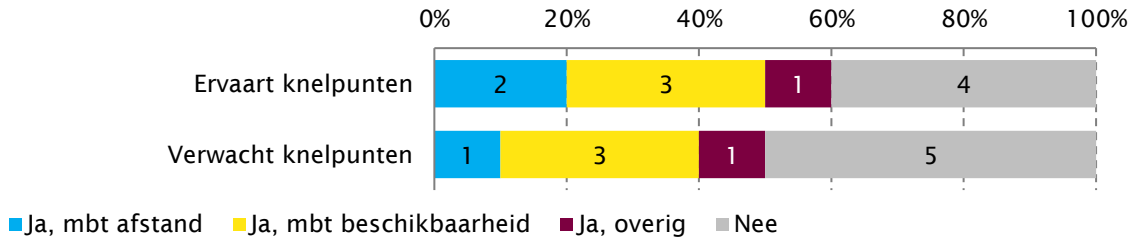
Het gebruik van de buitensportaccommodaties door onderwijsinstellingen is de afgelopen vijf jaar vrijwel gelijk gebleven (figuur 5.12). Redenen hiervoor zijn dat het aantal gymuren niet veel veranderd is of dat het alleen jaarlijks terugkerend incidenteel gebruik (zoals een sportdag) betreft. De scholen die wel meer van de buitensportaccommodaties gebruik zijn gaan maken, zijn gegroeid in leerlingaantallen of verzorgen ook sportlessen aan andere opleidingen van de school. Het gaat hier in beide gevallen om scholen van het voortgezet onderwijs. Eén school geeft aan minder lessen op de sportparken te verzorgen vanwege prijs en afstand. Voor de komende vijf jaar verwachten negen van de tien onderwijsinstellingen niet meer buitensportaccommodaties te gebruiken (figuur 5.12). Redenen die hiervoor genoemd worden zijn dat de school niet verder kan groeien, of omdat het aantal uren bewegingsonderwijs niet veel zal veranderen. Eén school verwacht meer ruimte te kunnen gebruiken, maar verwacht daarbij wel knelpunten in de beschikbaarheid.

Figuur 5.12 Gebruik buitensportaccommodaties door onderwijs (in aantallen en procenten, n=10)

De helft van de onderwijsinstellingen geeft aan knelpunten te ervaren met het gebruik van de buitensportaccommodaties (figuur 5.13). De knelpunten die worden genoemd zijn gerelateerd aan afstand, beschikbaarheid en prijs. Voor de komende vijf jaar wordt nauwelijks verandering verwacht in deze knelpunten. Specifiek voor de toekomst heeft één school aangegeven knelpunten te verwachten in beschikbaarheid van kleedkamers.

Figuur 5.13 Knelpunten bij gebruik buitensportaccommodaties door onderwijs (in aantallen en procenten, n=10)

5.3 Kenmerken sportverenigingen

Van de 23 sportverenigingen die de vragenlijst compleet hebben ingevuld, geeft de helft aan minimaal voor 50 procent uit jeugdleden te bestaan. Leden van 35 jaar en ouder zijn voor bijna alle verenigingen een minderheid binnen de vereniging.

Tabel 5.2 Opbouw ledenbestand sportverenigingen Amstelveen (in aantallen, n= 23)

Percentage	Aantal verenigingen
Jeugdleden	
< 25	6
25-50	5
50 -75	12
> 75	0
Ouder dan 35 jaar	
< 25	12
25-50	9
50 -75	2
> 75	0

Amstelveen is een geliefde gemeente voor kenniswerkers. Enkele sportverenigingen in de gemeente hebben daardoor een relatief groot aantal kenniswerkers onder hun leden. Zeven verenigingen geven aan dat meer dan 15 procent van de leden uit kenniswerkers bestaat (tabel 5.3).

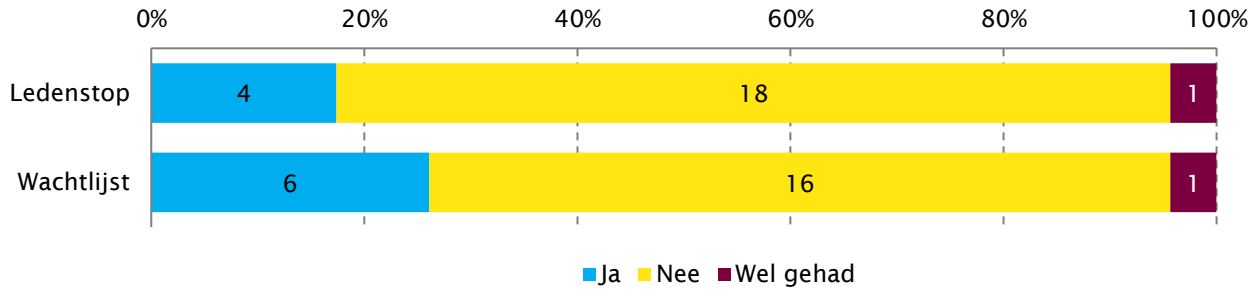
Tabel 5.3 Sportverenigingen Amstelveen met minimaal 15 procent kenniswerkers (in procenten)

Vereniging	Sporttak	Percentage
NFC	Voetbal	70
VRA	Cricket	33
De Vliegende Hollander	Honk- en softbal	25
ACC	Cricket	22
H.C. AMVJ	Hockey	20
Amstelveense Rugby Club	Rugby	20
RKAVIC	Voetbal	16

Van elf (van de 23) verenigingen komt meer dan de helft van de leden niet uit de gemeente Amstelveen. Deze verenigingen hebben vooral leden uit Amsterdam, maar ook andere omliggende plaatsen als Aalsmeer en Ouderkerk worden genoemd. Van vijf verenigingen komt het merendeel van de leden uit Amsterdam; deze verenigingen zijn actief op sportparken Amsterdamse Bos en 't Loopveld.

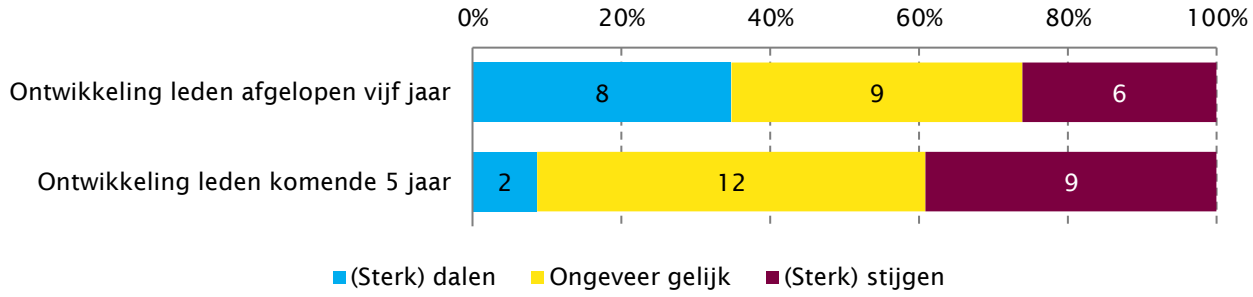
Enkele verenigingen geven aan een ledenstop (4) en/of een wachtlijst te hebben (6). Eén vereniging heeft nu geen wachtlijst en ledenstop meer, maar heeft deze wel gehad in de afgelopen vijf jaar. Vier verenigingen met een wachtlijst hebben alleen een wachtlijst voor de jeugdleden.

Figuur 5.14 Wachtlijsten en ledenstops bij Amstelveense sportverenigingen (in aantallen en procenten, n = 23)

Op de vraag hoe het ledenaantal zich de afgelopen vijf jaar heeft ontwikkeld, geven acht verenigingen aan dat het ledenaantal (sterk) gedaald is, zes verenigingen dat het ledenaantal (sterk) gestegen is en negen verenigingen dat het ledenaantal ongeveer gelijk is gebleven. Voor de komende jaren verwachten negen verenigingen dat het aantal leden gaat toenemen en verwachten twee verenigingen een daling van het aantal leden. De overige twaalf verenigingen verwachten dat het ledenaantal niet zal veranderen.

Figuur 5.15 Ontwikkelingen ledenaantal Amstelveense sportverenigingen (in aantallen en procenten, n=23)

6. Conclusie

6.1 Capaciteit

In Amstelveen liggen acht sport- en tennisparken waar verenigingen gebruik van maken. De sportparken Amsterdamse Bos en 't Loopveld liggen op Amstelveens grondgebied, maar de gemeente Amsterdam is eigenaar/huurder en beheerder van deze parken.

Korfbal, honk- en softbal, atletiek, tennis en wielersport

In de huidige situatie hebben de korfbal-, honk- en softbal-, atletiek- en wielersportverenigingen voldoende velden en dat blijft ook zo wanneer de bevolking licht (scenario 1) of sterk (scenario 2) groeit. De tennisverenigingen hebben, met uitzondering van de verenigingen in het Amsterdamse Bos, meer banen dan ze volgens de minimum richtlijn nodig hebben. In de maximumvariant hebben De Vliegende Hollander en Aemstelburgh ook een tekort aan banen. Rekening houdend met de dalende trend in verenigingslidmaatschappen bij tennis, zullen in scenario 1 en in scenario 2 gemeentebreed voldoende banen zijn. Wel is een ontwikkeling zichtbaar dat enkele verenigingen zich tegen de trend in ontwikkelen. Wanneer deze trend zich doorzet, kan op enkele parken een tekort ontstaan. Op andere parken zijn dan nog wel banen beschikbaar.

Rugby

Rugbyvereniging ARC heeft behoefte aan een extra veld voor wedstrijden en trainingen. Rugby is landelijk gezien een sport die sterk groeit en dit is ook in Amstelveen te zien. De vereniging verwacht dan ook meer leden te krijgen, maar heeft daarvoor extra ruimte nodig.

Voetbal

In de huidige situatie zijn er op zaterdag capaciteitsknelpunten bij 't Loopveld en Overburg. De verenigingen Sporting Martinus en AMVJ, die op deze parken spelen, hebben ledenstops en wachtlijsten. Op zondag worden veel velden niet gebruikt. Op basis van bevolkingsprognoses (scenario 1) zijn dit ook de sportparken die tot 2040 een tekort aan wedstrijdvelden houden. Op basis van de sterkere bevolkingsgroei treden ook wedstrijdveldtekorten op bij Bovenkerk en Sportlaan Oost. Op de sportparken Overburg en Bovenkerk zijn te weinig trainingsvelden. NFC richt zich specifiek op de groep internationale inwoners en verwacht de komende jaren sterk te groeien. Momenteel kunnen ze nog vooruit op de huidige velden.

Hockey

De hockeyverenigingen maken volop gebruik van de velden op zowel zaterdag als zondag. De verenigingen in het Amsterdamse Bos en op sportpark 't loopveld hebben een tekort aan wedstrijdvelden. Myra heeft geen tekort, maar hanteert een wachtlijst om voldoende ruimte te kunnen bieden voor de huidige leden. Tot 2040 loopt het tekort aan velden flink op, vooral op de 'Amsterdamse' parken. Bij Myra wordt ook een tekort verwacht, wanneer van de sterke bevolkingsontwikkeling wordt uitgegaan (scenario 2). De verenigingen zullen, ondanks een toenemende vraag, niet verder kunnen groeien, wanneer er geen capaciteitsuitbreiding plaatsvindt.

6.2 Oplossingsrichtingen

Bevolkingsscenario 1

Voetbal

- Meer teams op zondag en op andere sportparken laten spelen (Sporting Martinus).
- Natuurgrasveld (wedstrijdveld) omzetten in kunstgras (Sporting Martinus[10] en Roda'23)
- Betere verdeling van de wedstrijden over de zaterdag en zondag ('t Loopveld).

Hockey

- HIC heeft op zaterdag en zondag nog ruimte, daar kunnen andere verenigingen gebruik van maken.
- Wedstrijden strakker te plannen of de verdeling tussen uit- en thuiswedstrijden te optimaliseren (AMVJ)
- Extra velden aanleggen.

Tennis

- Geen nieuwe leden aannemen en verwijzen naar andere verenigingen (verenigingen Amsterdamse Bos, Vliegende Hollander).
- Extra banen aanleggen (t.b.v. maximumvariant).

Rugby

- Restcapaciteit bij de voetbalvereniging op Sportlaan West en eventueel Sportlaan Oost benutten, zeker op zondag. De kwaliteit van het natuurgrasveld moet daarvoor wel hoog zijn.
- Omzetting van een natuurgrasveld (voetbal) naar een kunstgrasveld, zodat trainingscapaciteit op sportpark wordt vergroot.

Bevolkingsscenario 2

Voetbal

- Betere verdeling van de wedstrijden over de zaterdag en zondag.
- Natuurgrasveld (wedstrijdveld) omzetten in kunstgras (Sporting Martinus en Roda'23).
- In de buurt van de wijken De Scheg en Legmeer, waar veel woningbouw plaats gaat vinden, ruimte reserveren voor voetbalvelden.
- Nieuwe sportpark als open sportpark met open verenigingen ontwikkelen.

Hockey

- In de buurt van de wijken De Scheg en Legmeer, waar veel woningbouw plaats gaat vinden, ruimte reserveren voor hockeyvelden.

Tennis

- Geen nieuwe leden aannemen en verwijzen naar andere verenigingen (verenigingen Amsterdamse Bos, Vliegende Hollander).
- Onderzoeken of aanleg van een padelbaan de verenigingen met een overschot aan banen zou kunnen helpen (aantrekkingskracht op nieuwe leden).
- Extra banen aanleggen (t.b.v. maximumvariant).

Rugby

[10] Bij Sporting Martinus is het volgens de gemeente praktisch gezien onmogelijk om deze omzetting uit te voeren.

- Restcapaciteit bij de voetbalvereniging op Sportlaan West en eventueel Sportlaan Oost benutten, zeker op zondag.
- Omzetting van een natuurgrasveld (voetbal) naar een kunstgrasveld, zodat trainingscapaciteit op sportpark wordt vergroot.
- In de buurt van de wijken De Scheg en Legmeer, waar veel woningbouw plaats gaat vinden, ruimte reserveren voor rugby. Medegebruik van eventuele nieuwe voetbalvelden kan, zeker als de ontwikkelingen met multibespeelbare velden doorzetten, ook een optie zijn.

6.3 Overige conclusies

- De accommodaties hebben relatief veel gebruikers van buiten de gemeente Amstelveen. Bij elf van de 23 sportverenigingen komt zelfs meer dan de helft van de leden niet uit Amstelveen.
- Sportverenigingen beoordelen de sportparken overwegend als goed of voldoende. De onderwijsinstellingen zijn nog positiever over de onderdelen die voor hen van toepassing zijn. Parkeergelegenheid is wel een punt van aandacht.
- De velden/banen worden door 75 procent van de verenigingen positief beoordeeld; de publieksruimte en het aantal velden/banen vragen hierbij de meeste aandacht. De onderwijsinstellingen zijn niet altijd tevreden over de materialen en onderhoud.
- De was- en kleedgelegenheden worden door de meeste verenigingen voldoende bevonden, maar vooral de hygiëne scoort niet altijd goed. Onderwijsinstellingen beoordelen de was- en kleedgelegenheden minder goed. Zowel het aantal, als de ruimte en hygiëne van de was- en kleedgelegenheden vragen aandacht.

- Tien van de 23 sportverenigingen geven aan een tekort aan velden/banen te ervaren. In de meeste gevallen gaat het om wedstrijd- en trainingsvelden. Deze bevindingen komen overeen met de uitgevoerde vraag-aanbodanalyses.
- Bij veel sportverenigingen zijn ook niet-sportbond gerelateerde activiteiten en wordt de accommodatie ook door anderen gebruikt (multifunctioneel gebruik). De verenigingen geven aan over het algemeen geen hinder van deze andere activiteiten te hebben.
- Meer dan de helft van de verenigingen heeft aanbod voor speciale doelgroepen of denkt hierover na.
- Sportparken zijn grotendeels niet openbaar toegankelijk voor inwoners.

- Onderwijsinstellingen zijn de afgelopen vijf jaar niet meer of minder gebruik gaan maken van de buitensportaccommodaties.
- Onderwijsinstellingen verwachten dat ze de komende vijf jaar ongeveer een gelijk aantal uren gebruik zullen maken van de sportparken.
- De helft van de onderwijsinstellingen geeft aan knelpunten te ervaren, vooral met betrekking tot afstand en beschikbaarheid.

- Van de 23 sportverenigingen die de gebruikersbevraging hebben ingevuld, hebben zeven verenigingen meer dan 15 procent kenniswerkers.
- Vier verenigingen geven aan een ledenstop te hebben en zes verenigingen een wachtlijst.
- De verenigingen hebben zich de afgelopen vijf jaar wisselend ontwikkeld: een derde geeft aan (sterk) te zijn gedaald, een derde is gelijk gebleven en een derde is (sterk) gestegen.
- Voor de toekomst verwachten de meeste verenigingen (12) gelijk te blijven in het aantal leden en verwachten negen verenigingen (sterk) te stijgen. Twee verenigingen verwachten een daling van het aantal leden.

Bijlage 1 Herkomstanalyse per vereniging

Tabel b1.1 Herkomst leden voetbalverenigingen Amstelveen, 2019

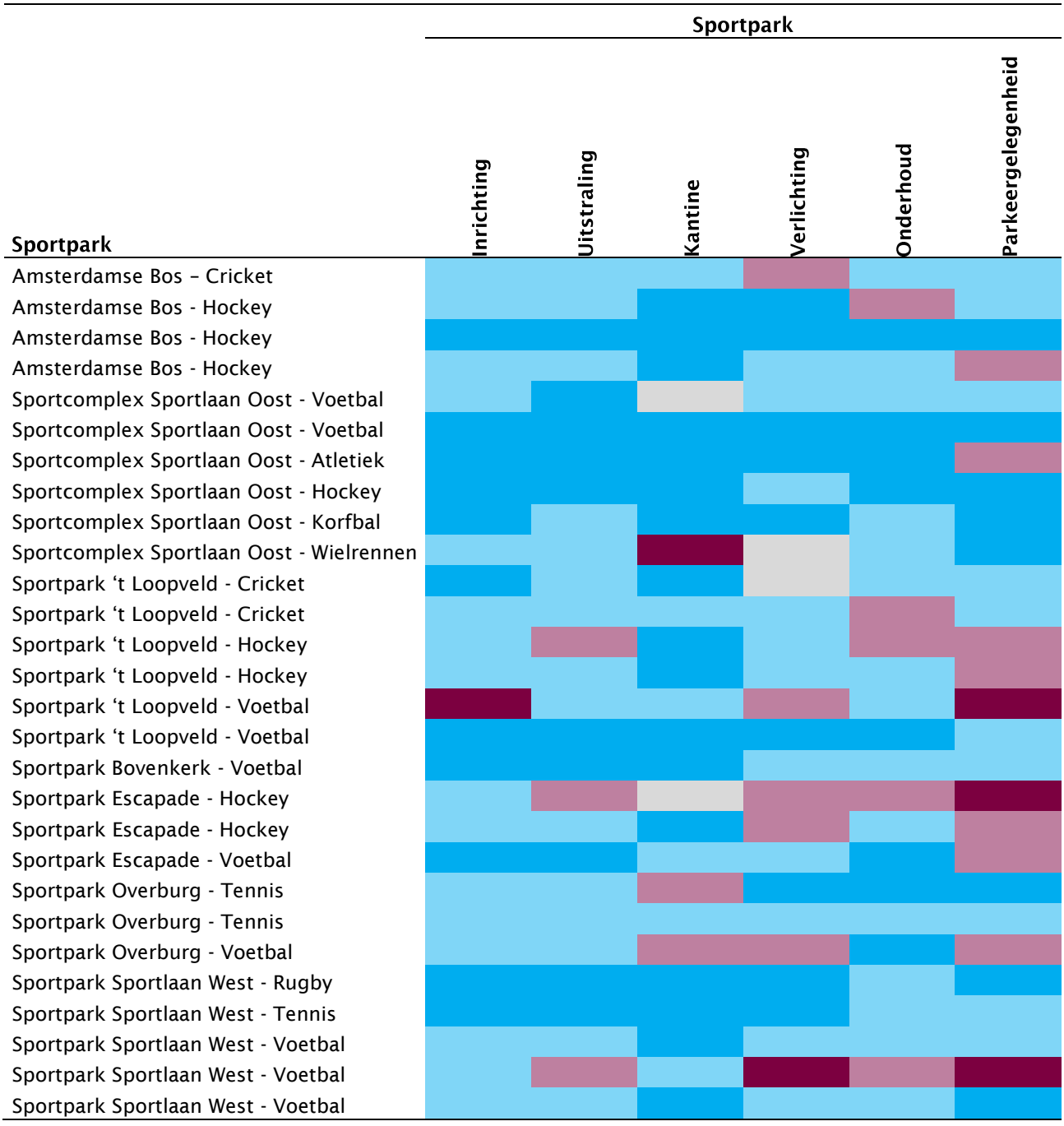
	Amstelveen	Amsterdam	Aalsmeer	Overig	Totaal
Sporting Martinus	948	129	14	47	1.138
Roda '23	687	45	301	74	1.107
Amstelveen Heemraad	427	39	46	28	540
NFC	263	133	10	32	438
RKAVIC	215	106	7	82	410
SV RAP	65	468	11	114	658
AMVJ	52	375	1	37	465
AFC Nautilus	23	25	3	8	59
Amsterdamse Bos	12	78	4	14	108
Amstelveen	**2.692**	**1.398**	**397**	**436**	**4.923**

Tabel b1.2 Herkomst leden hockeyverenigingen Amstelveen, 2019

	Amstelveen	Amsterdam	Overig	Totaal
Myra	865	186	305	1.356
Pinoké	734	1.146	178	2.058
HIC	624	828	517	1.969
MHC Amstelveen	306	169	146	621
Hurley	264	2.090	255	2.609
AMVJ	171	1.328	127	1.626
Amsterdam	141	2.392	254	2.787
VVV Hockey	49	1.704	138	1.891
Amstelveen	**3.154**	**9.843**	**1.920**	**14.917**

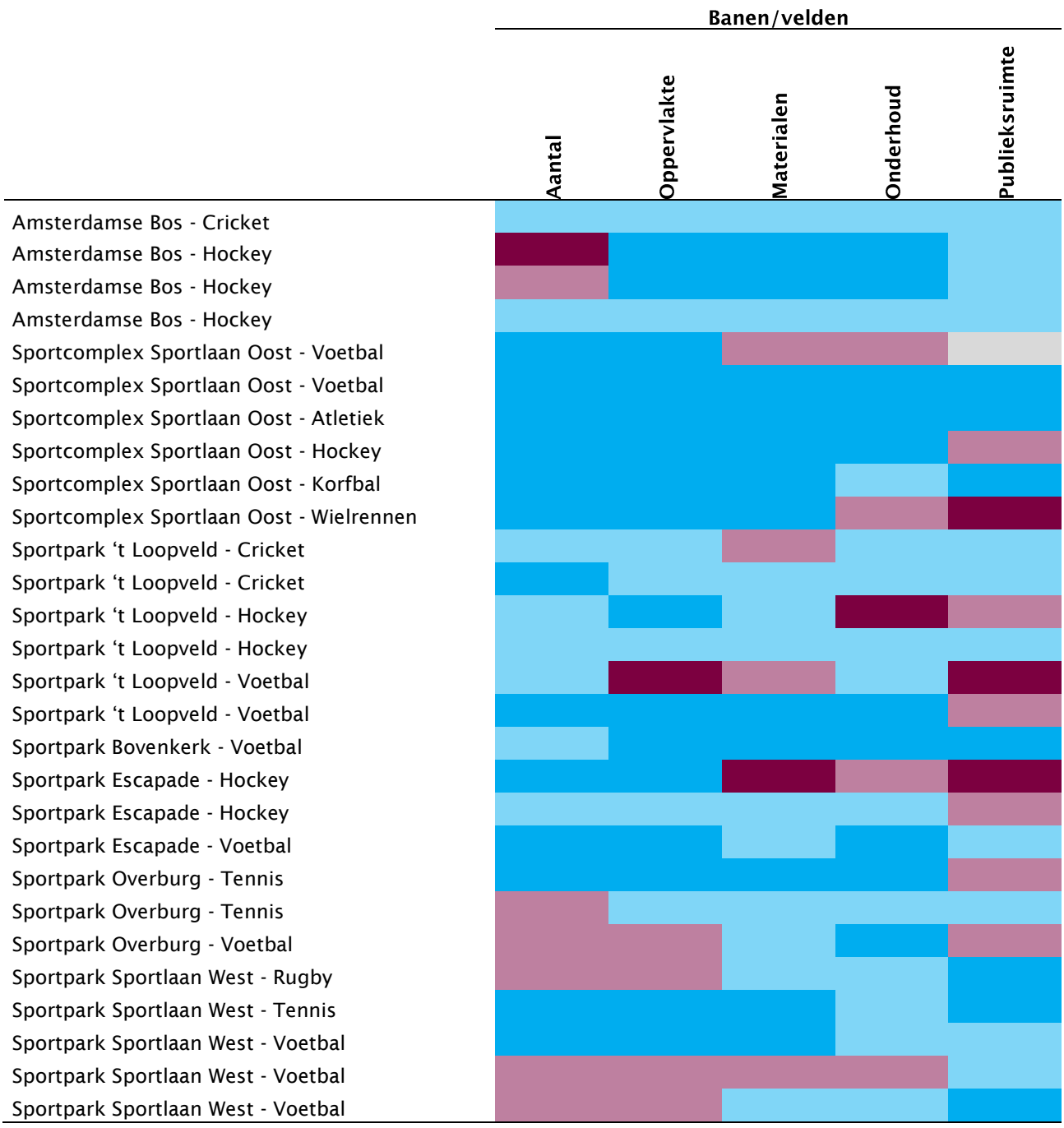
Bijlage 2 Tabellen gebruikersbevraging

Tabel b2.1 Beoordeling ‘sportpark’ per vereniging

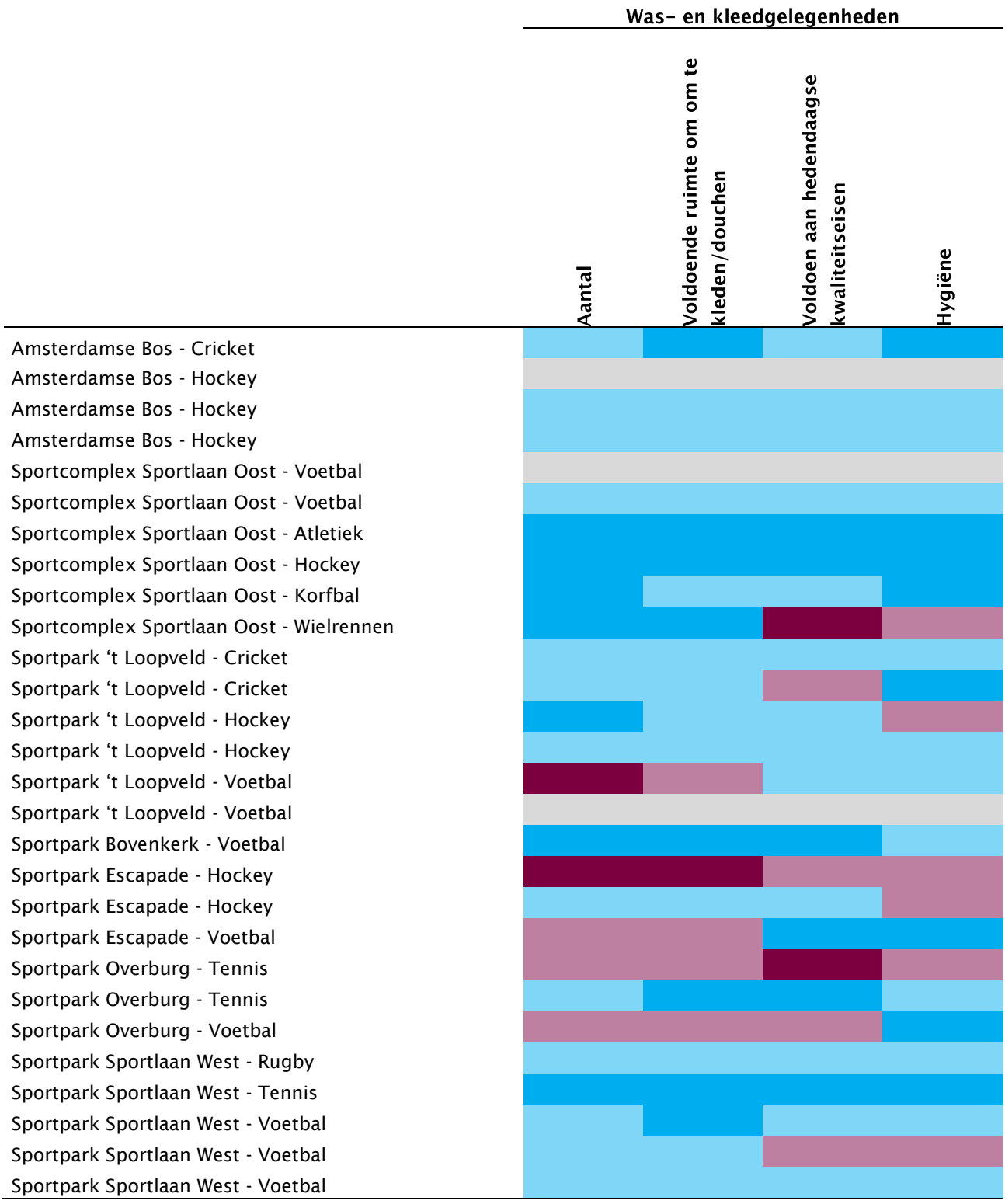
Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Tabel b2.2 Beoordeling 'velden/banen' per vereniging

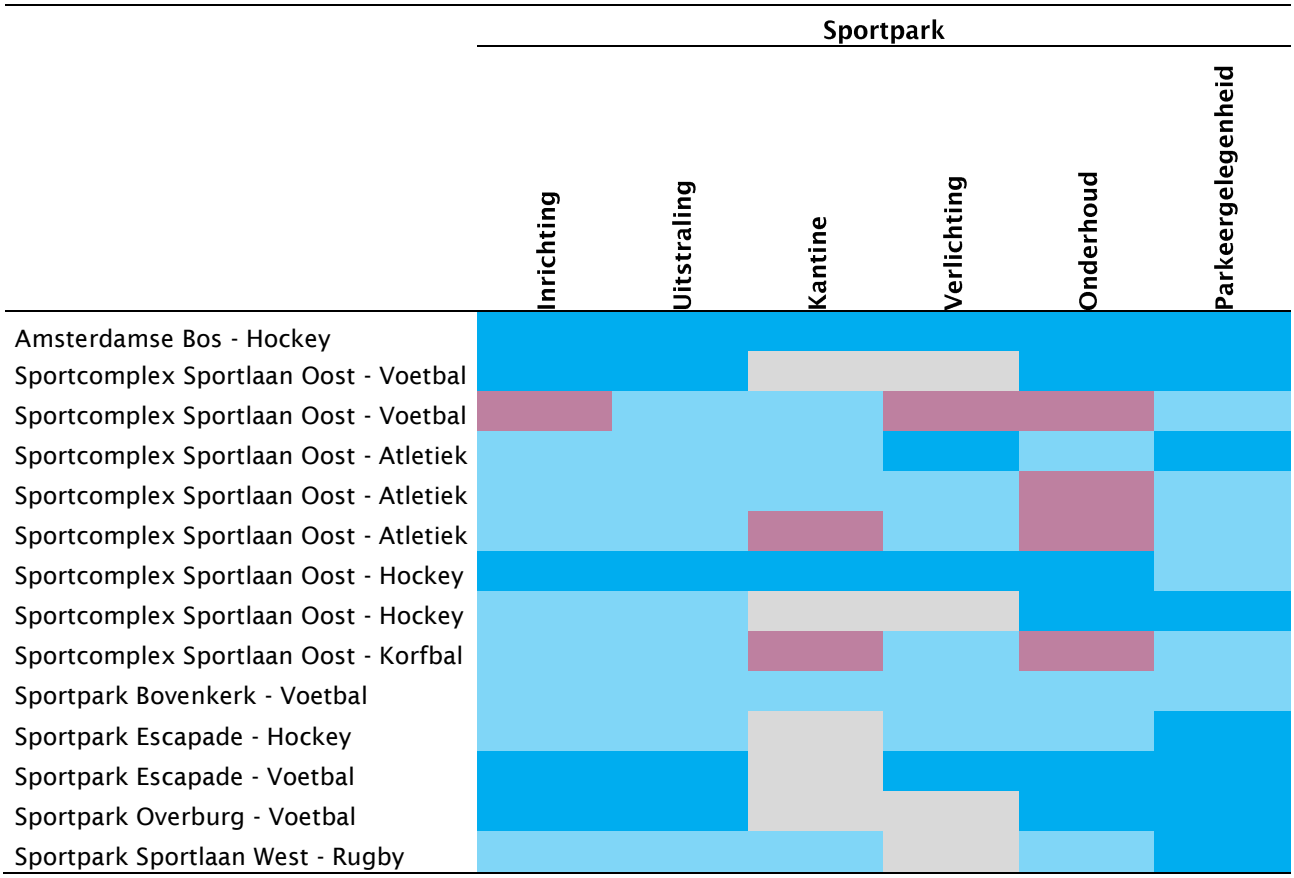
Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Tabel b2.3 Beoordeling 'was- en kleedgelegenheden' per vereniging

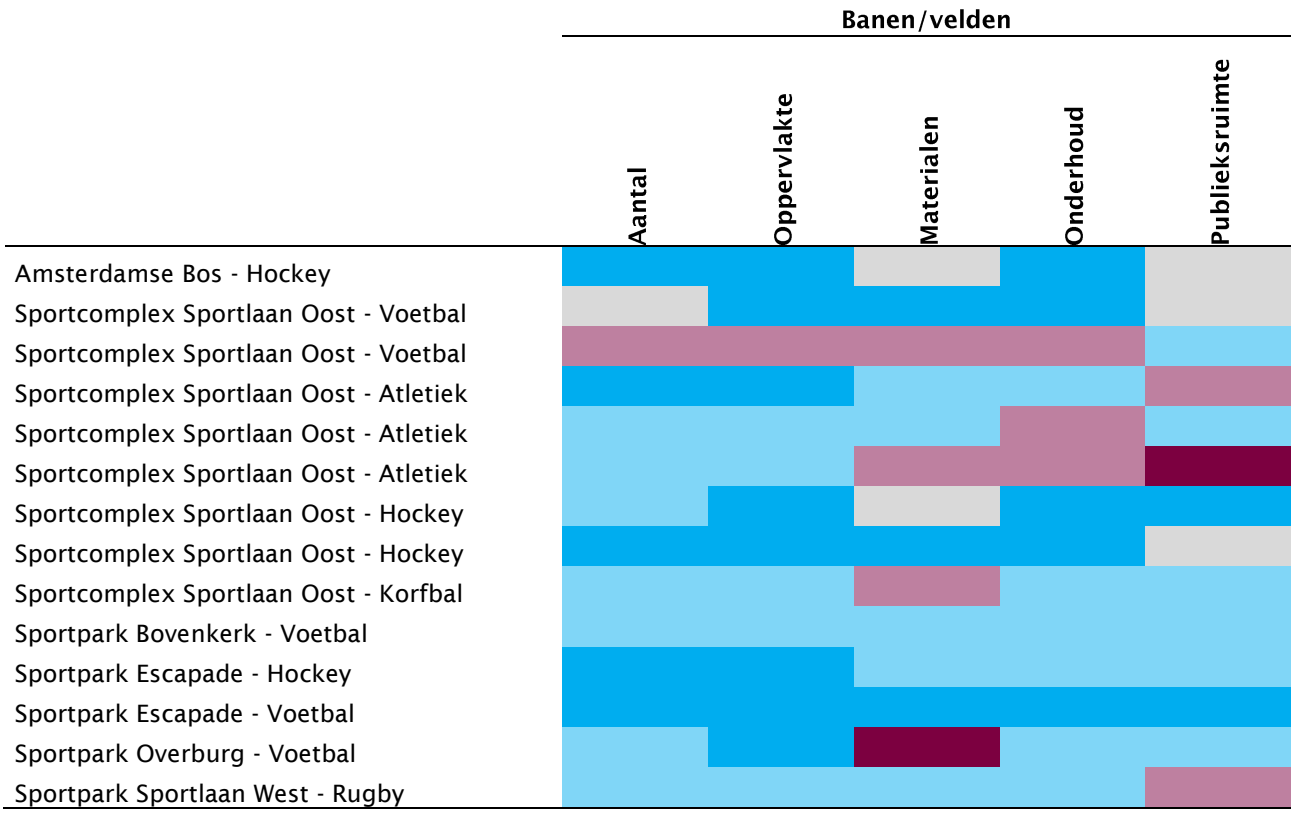
Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Tabel b2.4 Beoordeling 'sportpark' per onderwijsinstelling

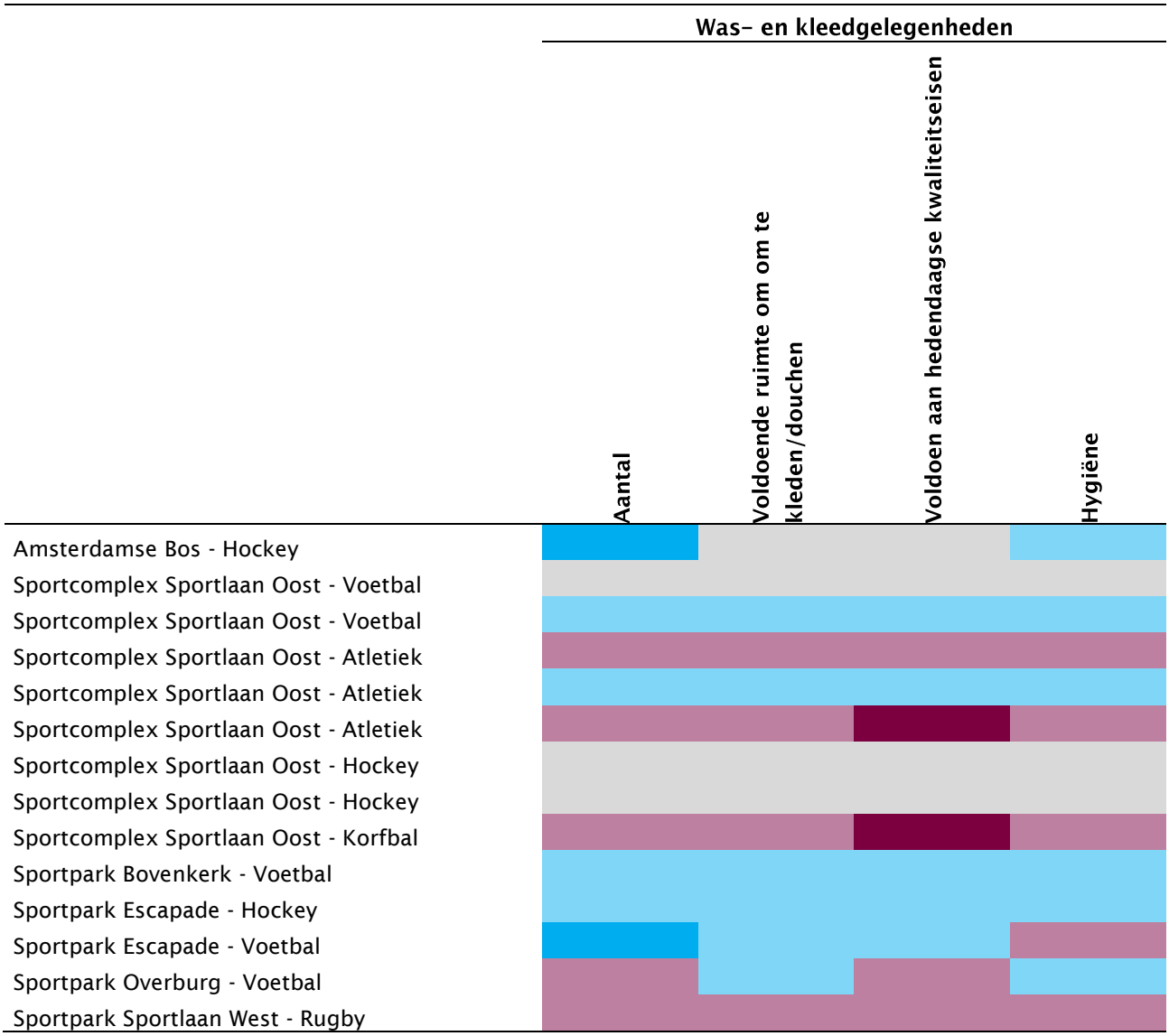
Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Tabel b2.5 Beoordeling 'velden/banen' per onderwijsinstelling

Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Tabel b2.6 Beoordeling 'was- en kleedgelegenheden' per onderwijsinstelling

Donkerblauw = goed, lichtblauw = voldoende, grijs = n.v.t., lichtpaars = matig, donkerpaars = slecht

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl